

SALA
DE
LECTURA

flacăra

anul XXXVIII
50
(1799)
VINERI
15 decembrie
1989

Săptăminal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

Importante programe
pentru
propășirea patriei

Sub președinția tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Plenara comună
a Comitetului Central
al Partidului
Comunist Român,
a Biroului Permanent
și birourilor secțiunilor
Consiliului Suprem
al Dezvoltării Economice
și Sociale

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

paginile 2, 3, 4

Sesiunea Marii Adunări Naționale

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, joi dimineață au fost reluate lucrările în plen ale sesiunii a zecea a celei de-a noua legislaturi a Marii Adunări Naționale, în cadrul căreia se dezbate importante proiecte de legi privind Planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării noastre pe anul 1990, Planul de dezvoltare a agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și gospodăririi apelor pe anul 1990, Planul financiar centralizat al dezvoltării

economico-sociale și Bugetul de Stat al României pe anul 1990 și alte probleme. Deputații și-au manifestat deplina satisfacție pentru realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Congresul al XIV-lea al partidului, în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român, s-au angajat să depună toate eforturile, la locurile lor de muncă, pentru transpunerea în practică a acestor mărețe programe ale înaintării ferme a României pe drumul socialismului și comunismului.

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Stimați tovarăși,

Plenara Comitetului Central a dezbătut și adoptat în unanimitate planurile de dezvoltare economico-socială, în domeniul industriei, agriculturii și al celorlalte sectoare, precum și planul financiar centralizat și bugetul pe 1990, care au în vedere îndeplinirea în cele mai bune condiții a planului cincinal pe anii 1986—1990, ca o parte importantă a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. **(Aplauze puternice, prelungite).**

De asemenea, au fost adoptate hotărâri privind organizarea activității Comitetului Central al partidului în vederea perfecționării conducerii, care să asigure desfășurarea în cele mai bune condiții a muncii Comitetului Central ales de cel de-al XIV-lea Congres. Acesta are marea răspundere de a asigura îndeplinirea neabătută a hotărârilor Congresului, înălțarea patriei pe noi culmi de progres și civilizație, ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului, întărirea independenței și suveranității României. **(Aplauze puternice, prelungite).**

După cum reiese din documentele pe care le-am adoptat, Planul național unic de dezvoltare economico-socială pe anul 1990 asigură realizarea în bune condiții a prevederilor celui de-al 8-lea cincinal — atât în industrie, cât și în agricultură, în celelalte domenii de activitate.

La întocmirea planului s-a avut în vedere să se asigure realizarea în condiții mult mai bune a prevederilor actualului cincinal și dezvoltarea mai puternică a tuturor sectoarelor economiei naționale, realizarea obiectivului strategic de trecere a țării noastre la un nou stadiu de dezvoltare — acela de țară socialistă mediu dezvoltată.

Prin aceasta, încheiem un cincinal care s-a realizat în condiții economice mondiale grele, demonstrând cu putere forța și capacitatea creatoare a clasei muncitoare, a țărânimii, a intelectualității, a întregului popor, justetea liniei generale a partidului nostru, trăinicia și forța orânduirii noastre socialiste, care a asigurat și asigură dezvoltarea puternică a patriei noastre, ridicarea nivelului de civilizație și bunăstare a întregii noastre planuri. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Acum este necesar să acționăm cu toată hotărârea și fermitatea în vederea îndeplinirii tuturor prevederilor planurilor și programelor de dezvoltare pe anul viitor, având în vedere că aceasta va constitui un factor de importanță deosebită și pentru trecerea la cel de-al 9-lea plan cincinal.

În perioada următoare, o dată cu măsurile pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a planului pe acest an, va trebui să asigurăm pregătirea temeinică a planului pe anul viitor, în așa fel încât din prima zi a noului an să asigurăm în toate sectoarele îndeplinirea în cele mai bune condiții a prevederilor planului.

În mod deosebit este necesar ca, încă în această lună, să încheiem lucrările de organizare, de specializare și modernizare a tuturor sectoarelor de activitate. Acestea sînt într-un stadiu avansat; multe din aceste lucrări au fost de mai mult ori discutate, așa că trebuie să încheiem aceste lucrări, urmînd ca, în continuare, în cursul anului viitor, să perfecționăm și să îmbunătă-

țim aceste programe. Dar să pornim de la începutul anului viitor cu o orientare clară, cu programe clare privind această activitate de importanță hotărîtoare pentru întreaga noastră muncă din industrie, agricultură, precum și din celelalte sectoare ale economiei naționale.

În acest cadru, aș dori să atrag atenția asupra necesității aplicării ferme a hotărîrilor, a prevederilor legilor țării în toate domeniile de activitate. Mă voi referi, în acest sens, la un domeniu foarte important — acela al răspunderii întreprinderilor producătoare pentru punerea în producție și buna funcționare a utilajelor complexe. Avem prevederi foarte bune cu privire la furnizorul unic de utilaje complexe atât pentru țară, cât și pentru străinătate. Din păcate, nu peste tot aceste prevederi au fost aplicate în mod corespunzător.

Se impun măsuri imediate pentru precizarea corespunzătoare și organizarea clară a activității centralelor și întreprinderilor pe acest principiu. Să se pună capăt actualei situații — inadmisibile — cînd, în loc de răspundere unică, la realizarea unui obiectiv de investiții complexe lucrează un număr nelimitat de întreprinderi.

Am discutat de mai multe ori aceste probleme, inclusiv problemele privind centralele nucleare. Trebuie să punem capăt cu desăvîrșire anarhiei, lipsei de răspundere și transformării activității de punere în funcțiune într-un fel de activitate de turism, la care sînt trimiși să se plimbe, și în țară, și în străinătate, oameni care nu au nimic comun cu activitatea respectivă. Muncitorii și specialiștii care au executat în fabrică utilajele și mașinile respective, ei trebuie să asigure și montarea lor, punerea în funcțiune, inclusiv probele tehnologice — și să poarte răspunderea directă de buna lor funcționare. În conformitate cu legea furnizorului unic, pentru o unitate complexă, la aprobarea investițiilor, trebuie să se stabilească cine este furnizorul unic și el trebuie să contracteze subansamblele, aparatul, de la alte ministere, el trebuie să le probeze, să asigure punerea în funcțiune.

Spun aceasta pentru toți tovarășii prezenți, pentru primii-secrețari, pentru cei care lucrează în industrie mai cu seamă, dar și pentru organele centrale — Comitetul de Stat al Planificării și Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie —, care poartă răspunderea pentru nivelul tehnic și asigurarea punerii la timp în producție a utilajelor, și, desigur, pentru Consiliul de Miniștri, în întregime. Este necesar să punem cu desăvîrșire ordine și să lucrăm în mod industrial, asigurînd calitatea, eficiența și realizarea la timp a tuturor lucrărilor!

O altă problemă este aceea a reparațiilor capitale. Practic, în toate sectoarele, dar, mai cu seamă, în chimie și în metalurgie, problema reparațiilor capitale ne provoacă și ne-a provocat foarte mari înfrîngeri și pagube, a dus inclusiv la nerealizarea planului de producție, datorită deselor întreruperi, ca rezultat al nerealizării la timp, sau în condiții proaste, a reparațiilor capitale. Trebuie să introducăm ferm și să prevedem prin plan obligația și răspunderea întreprinderilor care au produs utilajele — furnizorul unic — de a realiza și reparațiile capitale. Este necesar ca producătorii să livreze subansamble și materiale de bună calitate, iar controlul de calitate să-

întărească răspunderea și să nu se mai admită sub nici un motiv livrarea de materiale și utilaje necorespunzătoare! Pentru anul viitor avem un program foarte important de punere în producție a multor capacități. Avem un program foarte mare de reparații capitale și trebuie să luăm toate măsurile pentru a le realiza în cele mai bune condiții.

S-a ridicat în cursul întocmirii planului — dar chiar și în discuții — problema bunei aprovizionări tehnico-materiale pentru toate sectoarele. Planul asigură toate materiile prime și materialele necesare în conformitate cu normele de consum și — știți bine — importăm foarte multe materii prime și materiale pentru a asigura buna aprovizionare tehnico-materială. Dar, în afară de aceasta, trebuie să asigurăm ca în industria noastră — așa-zis orizontală — să se realizeze la timp și de bună calitate toate produsele necesare. Să se respecte, neabătut, normele de consumuri materiale și energetice. În același timp, este necesar să fie luate toate măsurile în vederea realizării recuperării și refolosirii materialelor, a subansamblelor, inclusiv recuperarea și refolosirea diferitelor surse de energie. Toate acestea asigură o bună aprovizionare și tot ceea ce este necesar pentru îndeplinirea planului, în toate sectoarele de activitate.

În ce privește agricultura, după cum reiese din planurile aprobate, anul viitor va trebui să executăm toate lucrările la timp, să folosim în întregime fondul fiuciar, baza tehnico-materială pentru a obține o recoltă conform prevederilor planului, care să asigure buna aprovizionare a populației, satisfacerea necesităților activității industriale și a altor activități.

Aceasta este valabil, de asemenea, și pentru industria alimentară și pentru celelalte sectoare. Nu doresc, acum, să mă opresc la prevederile planului. Au fost aprobate în unanimitate de plenară — ca și prevederile planului din industrie — și trebuie să considerăm că acestea sînt prevederile minime de la care trebuie să pornim și să luăm toate măsurile pentru realizarea în cele mai bune condiții a planului.

În mod deosebit, doresc să atrag atenția asupra necesității depozitării și păstrării în cele mai bune condiții a produselor agricole. Se impune ca organele de contractări și achiziții, împreună cu organele agricole, cu alte organe de stat, cu consiliile populare, să exercite un control în toate bazele și în toate locurile unde sînt depozitate produsele agricole pentru a asigura buna lor păstrare. Trebuie să se asigure atât produsele necesare pentru buna aprovizionare a populației, cât și pentru rezervele de stat, așa cum este stabilit. La plenara dinaintea Congresului am discutat și am adoptat programele de autoaprovizionare și, o dată cu aceasta, și balanțele de produse agricole care trebuie să asigure, în tot cursul anului viitor, toate necesitățile țării în toate domeniile, precum și rezervele necesare stabilite prin plan.

Ce se poate spune de celelalte prevederi ale planului, pe care le-am adoptat cu puțin timp înainte? Ele constituie un tot unitar și trebuie să luăm toate măsurile pentru a asigura buna organizare a activității, pentru îndeplinirea în cele mai mici amănunte a măsurilor organizatorice, tehnice, materiale, în vederea realizării lor.

În acest cadru, în conformitate cu programul de autoconducere și autoaprovizionare, trebuie să acordăm atenția corespunzătoare, zilnică, bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare, cu celelalte produse industriale. Trebuie să pornim permanent de la principiul de bază al activității partidului și statului nostru socialist — că tot ceea ce realizăm trebuie să servească dezvoltării patriei, ridicării nivelului de trai material și spiritual al poporului, țelul suprem al politicii partidului nostru comunist, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm cu succes în România! **(Aplauze puternice, prelungite).**

Pornind de la obiectivul dezvoltării intensive a activității din toate domeniile, este necesar să asigurăm perfecționarea folosirii în cele mai bune condiții a fondurilor fixe și să punem în centrul activității ridicarea nivelului tehnic și calitativ al întregii producții. Tot ceea ce realizăm, în toate domeniile, trebuie să corespundă cerințelor de calitate, atât în ce privește produsele destinate consumului intern, cât și cele destinate exportului. Să facem totul ca produsele românești din toate sectoarele să fie comparative și competitive cu cele mai bune produse ce se realizează în alte țări.

În acest scop, în conformitate cu hotărârile Congresului al XIV-lea, cu prevederile planului, trebuie să perfecționăm activitatea de cercetare științifică, de introducere rapidă în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, precum și activitatea învățămîntului, de ridicare a nivelului profesional, tehnic, științific al tuturor oamenilor muncii. Să avem permanent în vedere că numai pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, numai cu muncitori, tehnicieni și specialiști cu un înalt nivel de cunoștințe în toate domeniile vom asigura realizarea obiectivelor dezvoltării intensive, de modernizare, de ridicare a nivelului calitativ și tehnic al întregii noastre activități! Numai astfel vom asigura îndeplinirea în viață a tuturor obiectivelor de dezvoltare socialistă, de ridicare la un nivel tot mai înalt a patriei noastre. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Este, de asemenea, necesar ca, asigurînd îndeplinirea în cele mai bune condiții a planului în toate domeniile, să punem în centrul întregii activități realizarea la timp și la nivel tehnic calitativ cât mai înalt a producției de export.

Trebuie să înțelegem bine că exportul reprezintă pentru țara noastră — ca de altfel și pentru alte țări — o necesitate a dezvoltării societății, a îndeplinirii programelor de progres economico-social.

Este necesar să dezvoltăm cooperarea în producție cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, precum și cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii, în spiritul deplinei egalități în drepturi, al avantajului reciproc, participînd activ la diviziunea internațională a muncii. Aceasta reprezintă o necesitate obiectivă a progresului economico-social, a politicii de colaborare și pace în lume! **(Aplauze puternice, prelungite).**

Stimați tovarăși,

Plenara a aprobat în unanimitate planul financiar centralizat și bugetul de stat pe anul 1990.

Așa cum reiese din aceste documente, atât planul finan-

ciar centralizat, cât și bugetul asigură mijloacele financiare necesare, realizarea în bune condiții a planului și programelor pe 1990. În spiritul liniei generale, sînt asigurate mijloacele atât pentru fondul de consum, cât și pentru fondul de acumulare, ceea ce garantează realizarea în bune condiții a planului și programelor pentru anul viitor.

Așa cum reiese din documentele pe care le-am adoptat, avem o situație financiară bună, aș putea s-o caracterizez chiar foarte bună. În acest cincinal, am avut în fiecare an un buget excedentar, iar pentru anul 1990 se prevede o creștere importantă a excedentului bugetar, ceea ce are o mare importanță pentru stabilitatea activității financiare, stabilitatea economiei, pentru întreaga noastră activitate.

De altfel, pe această bază am avut posibilitatea ca în trimestrul I, din acest an, să anulăm datoriile cooperative agricole de producție — în valoare de circa 115 miliarde lei —, ceea ce constituie un mare, un foarte mare ajutor acordat de statul nostru socialist agriculturii, creîndu-se condițiile pentru îndeplinirea obiectivelor de progres și de dezvoltare tot mai puternică a acesteia. Se demonstrează astfel că statul nostru socialist — prin întreaga sa politică — asigură ca sectorul cooperatist din agricultură să-și îndeplinească în cele mai bune condiții rolul important pe care îl are. Dar doresc să spun și acum că trebuie să fie ultima reducere sau anulare în acest sens, că este necesar să facem în așa fel încît agricultura cooperatistă, întreaga noastră agricultură să se autofinanțeze, să-și asigure mijloacele proprii. Avem această posibilitate și trebuie să facem acest lucru! **(Aplauze puternice).**

Tot datorită stabilității financiare, a activității întregii noastre industrii și economii în general, am putut, la sfîrșitul trimestrului I, să achităm întreaga datorie externă și să facem astfel încît, pentru prima oară, România să nu mai aibă de plătit nici un tribut, nici un fel de obligații față de alte țări sau monopoluri străine, să asigurăm că tot ceea ce se realizează prin munca poporului nostru să aparțină numai poporului, pentru dezvoltarea țării, pentru ridicarea nivelului său de civilizație, de bunăstare. **(Aplauze puternice, prelungite).**

De la plata datoriei și pînă în prezent s-au adoptat măsurile necesare în vederea întăririi rezervei valutare, astfel că, astăzi, România dispune de însemnate rezerve valutare sub diferite forme, inclusiv în valută convertibilă. Avem în vedere, după cum ați putut constata și din prevederile bugetului, să dezvoltăm și să consolidăm rezervele valutare, sub diferite forme, ca o necesitate a stabilității economiei și asigurării condițiilor îndeplinirii programelor de dezvoltare economică și socială a patriei. **(Aplauze puternice).**

În același timp, România are de încasat din creditele acordate în anii anteriori 2,6 miliarde de dolari și 1,4 miliarde ruble, ceea ce, luîndu-le în calcul și avînd în vedere că nu mai avem nici o datorie de plătit, pot fi socotite toate ca o rezervă financiară a țării, a poporului nostru. Desigur, trebuie să urmărim ca toate aceste valuri să fie încasate în conformitate cu programele pe care le avem.

Pe această bază, am apreciat că avem o situație financiară foarte bună. Trebuie să acționăm în așa fel încît să consolidăm și să creăm con-

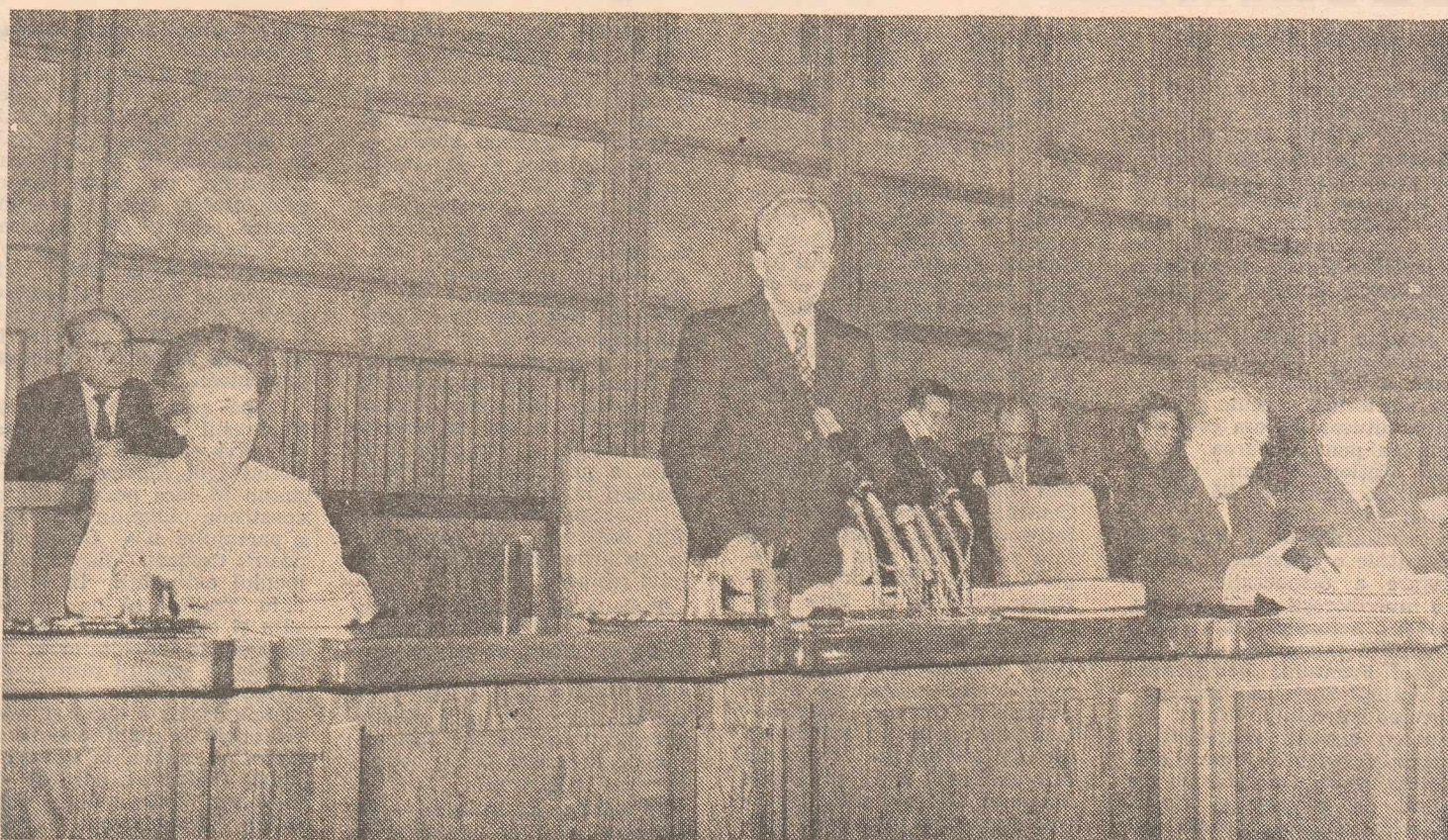
CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

diții pentru întărirea monedei noastre și trecerea treptată la convertibilitatea leului, care să fie, într-adevăr, un leu puternic, să reprezinte un leu al socialismului român! (Aplauze puternice, prelungite).

Cred că este bine să subliniem faptul că veniturile bugetului pe anul viitor provin, în proporție de peste 98 la sută, din sectorul socialist, din care peste 94 la sută din sectorul socialist de stat, deci constituie avuția întregului nostru popor. Numai pe baza acestor venituri din sectorul socialist am putut realiza programele de dezvoltare, am putut făuri socialismul. Numai proprietatea socialistă, a întregului popor sau cooperatistă, asigură viitorul socialist și comunist al României! (Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

Consider însă că este necesar să subliniez că din această situație financiară, bună sau foarte bună, trebuie să tragem concluziile corespunzătoare, și anume de a gospodări și mai bine mijloacele materiale și financiare, de a întări spiritul de autogestiuune, de autofinanțare. Să nu-și facă în nici un fel loc tendința că, dacă avem o situație așa de bună, hai să cheltuim mai mult, să risipim nai mult! Sint unii care procedează așa. Desigur, și în familie fac rău dacă procedează astfel, dar în societatea noastră aceste mijloace aparțin poporului și toți conducătorii din toate domeniile de activitate trebuie să asigure ca toate unitățile — din industrie, agricultură, transporturi, toate celelalte activități social-culturale — să funcționeze pe autogestiuune. Trebuie să cheltuiască fiecare leu, fiecare ban cu grijă și să răspundă în fața organelor colective, în fața poporului de felul cum se cheltuiesc banii. Ei nu pot fi cheltuiți decât pentru dezvoltarea patriei, pentru ridicarea nivelului de civilizație și de bunăstare al poporului! (Aplauze puternice). Aceasta impune perfecționarea activității financiare, aplicarea fermă a normativelor economico-financiare, în toate domeniile, renobilizarea produselor și a tuturor întreprinderilor, pentru că, după cum vă este cunoscut, continuă încă să mai fie câteva întreprinderi și produse nerentabile. Avem în vedere ca în acest an să nu mai avem produse nerentabile și nici întreprinderi care să lucreze cu pierderi. Mai sint circa 20 de zile din acest an și trebuie să facem totul încît, în cel mai rău caz, în primele 2—3 luni din anul viitor, să obținem o reglementare totală a acestei situații, să nu mai avem nici o întreprindere și nici un produs la care să înregistrăm pierderi. Aceasta înseamnă autogestiuunea, aplicarea fermă a principiilor autogestiuunii și autoconducerii!

Este necesar ca organele noastre financiare din toate sectoarele să-și îndeplinească în condiții mai bune rolul și răspunderea pe care le au în desfășurarea întregii activități economico-financiare. Avem tot ce este necesar încît, în anul viitor, activitatea noastră economico-financiară să înregistreze rezultate mai bune și, realmente, să ne prezentăm la sfîrșitul anului viitor — deci la sfîrșitul celui de-al 8-lea cincinal — cu o situație economico-financiară bună, care să demonstreze forța economiei noastre, a socialismului, capacitatea poporului nostru, care, sub conducerea partidului său comunist, își făurește viitorul liber și independent — socialismul și comunismul! (Aplauze puternice, prelun-

te; se scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.!”).

Stimați tovarăși,

Avem programe foarte clare de activitate pentru anul viitor. Acum este necesar să luăm toate măsurile în vederea realizării lor. Va trebui să acționăm cu întreaga răspundere pentru perfecționarea, în continuare, în spiritul hotărîrilor Congresului partidului, a activității de conducere și planificare a întregii economii naționale. Se impune creșterea răspunderii tuturor unităților economico-sociale, a centralelor și a celorlalte organisme. Creșterea răspunderii în întocmirea și realizarea planului trebuie să se realizeze în concordanță cu prevederile planului național unic de dezvoltare economică, cu conducerea unitară a întregii activități. Să îmbinăm răspunderea unităților, a oamenilor muncii cu buna organizare și conducere din partea organelor centrale, cu soluționarea la timp și în mod operativ a problemelor complexe ale desfășurării în cele mai bune condiții a întregii activități!

Să întărim rolul adunărilor generale, al proprietarilor și producătorilor, să perfecționăm activitatea consiliilor oamenilor muncii în toate sectoarele de activitate. Atît adunările generale, cît și consiliile oamenilor muncii trebuie să acționeze cu toată răspunderea pentru buna gospodărire și desfășurare a întregii activități, pentru aplicarea fermă a principiilor socialiste de retribuție, a acordului global, asigurînd astfel ca veniturile oamenilor muncii să fie rezultatul numai și numai al activității productive în diferite sectoare de activitate. Repet ceea ce am spus la Congres, că nimeni, în societatea noastră socialistă, nu poate trăi fără muncă sau prin exploatarea muncii altora! Să asigurăm ca pe baza muncii să crească continuu venitul oamenilor muncii! Să realizăm o repartitie echitabilă, în spiritul eticii și echității socialiste, asigurînd făurirea unui popor cu un nivel de viață tot mai ridicat, în care să nu existe bogați, dar nici săraci, un popor care, prin munca sa, își clădește o viață îmbelșugată, de bunăstare și fericire! (Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

Trebuie să avem permanent în vedere că asigurarea transpunerii în viață a tuturor pro-

blemelor și hotărîrilor este determinată de munca tuturor cetățenilor patriei noastre, că fiecare, în domeniul său de activitate, trebuie să acționeze cu întreaga răspundere pentru a contribui la realizarea planurilor de dezvoltare economico-socială, că viața fiecăruia este nemijlocit determinată de dezvoltarea generală a patriei, că numai o dată cu dezvoltarea generală a patriei — ca rezultat al muncii întregii națiuni — se poate asigura și ridicarea nivelului de viață al fiecărui cetățean. Această înțelegere dialectică a unității între interesele personale și interesele generale ale societății constituie o necesitate obiectivă a progresului economic și social, a făuririi cu succes a socialismului și comunismului, a ridicării bunăstării generale a poporului! (Aplauze puternice).

În cadrul plenarei am adoptat hotărîrea privind perfecționarea și întărirea controlului, în toate sectoarele de activitate. Avem un sistem larg de organisme economice și de control economico-financiar. Trebuie să spunem însă deschis că nu se asigură o cunoaștere temeinică — și, mai cu seamă, la timp — a diferitelor probleme, nu se asigură intervenția imediată pentru înlăturarea diferitelor lipsuri, pentru perfecționarea activității.

Legile pe care le avem de aproape 20 de ani răspund tuturor necesităților unui control eficient, exigent și ferm. Numai că, din păcate, nu s-a acționat de către toate organele noastre de control în concordanță cu prevederile acestor legi și, mai cu seamă, ele s-au oprit la un anumit nivel. Controlul nu a fost exercitat în măsura necesară, și poate chiar, în primul rînd, nu a avut în vedere modul cum diferite organisme centrale, de stat își îndeplinesc obligațiile, deși legile au în vedere, în primul rînd, exercitarea controlului asupra organelor centrale, inclusiv a controlului preventiv în domeniul financiar.

Am stabilit să îmbunătățim organizarea și coordonarea activității de control, prin crearea unui consiliu superior de coordonare a activității de control economic, financiar și social, care să unească toate organismele de control existente, să asigure coordonarea și îndrumarea unitară, în toate domeniile, a controlului,

cu lărgirea atribuțiilor inclusiv prin crearea unei Curți de Justiție în cadrul acestui organism de coordonare a controlului economic, financiar-social, care să poată chema în judecată pe oricine încalcă legile țării, din orice domeniu de activitate și ale căror hotărîri devin obligatorii. Ne-am gîndit să adoptăm această lege la actuala sesiune a Marii Adunări Naționale, cu o prevedere ca, după șase luni de funcționare, dacă vor apărea necesare îmbunătățiri, să le supunem Marii Adunări Naționale și, după aceea, să definitivăm aceste organisme de control.

Este foarte important să realizăm acest organism de control unitar, avînd în vedere diversitatea activității și faptul că, în societatea noastră socialistă, controlul oamenilor muncii, al întregului popor asupra întregii activități constituie una din cerințele vitale ale adevăratei democrații muncitorești-revoluționare, a creșterii puternice a răspunderii în toate domeniile.

Nu doresc să insist mult asupra acestui lucru. Consider însă că este absolut necesar să acționăm în așa fel încît controlul unitar al tuturor domeniilor să asigure perfecționarea întregii noastre activități! Aceasta constituie o parte importantă a conducerii tuturor domeniilor de activitate, va duce la creșterea răspunderii și, în același timp, la aplicarea fermă a măsurilor împotriva tuturor celor care încalcă legile și disciplina, care aduc daune statului, poporului, construcției socialismului în țara noastră.

Stimați tovarăși,

În întreaga noastră activitate va trebui — așa cum s-a subliniat la Congresul al XIV-lea al partidului — să dezvoltăm tot mai puternic sistemul democrației muncitorești-revoluționare, care asigură participarea largă a tuturor categoriilor sociale, a întregului nostru popor la adoptarea hotărîrilor și înfăptuirea în viață a tuturor programelor de făurire a viitorului liber și luminos al întregii noastre națiuni. Aceasta presupune dezvoltarea tot mai puternică a conlucrării strînse între organele de stat și organismele democrației muncitorești-revoluționare, aplicînd ferm principiul construirii socialismului cu poporul și pentru popor. Trebuie să acționăm cu

toată hotărîrea, în orice împrejurări, ca adevărați revoluționari, în vederea creșterii răspunderii, a întăririi ordinii, disciplinei, asigurării desfășurării în cele mai bune condiții a activității din toate domeniile.

Pornind de la dezvoltarea largă a democrației muncitorești-revoluționare, trebuie, totodată, să luăm măsuri ferme pentru a nu admite nici un fel de încălcare a legilor țării, a hotărîrilor care privesc întregul nostru popor.

Întreaga activitate trebuie să fie pătrunsă de răspundere față de interesele socialismului, față de popor, și tot ceea ce realizăm să servească socialismului, poporului, independenței și suveranității țării! (Aplauze puternice, prelungite).

În cadrul actualei plenare am hotărît ca, la 11 martie 1980, să aibă loc alegerile pentru Marea Adunare Națională și consiliile populare. După cum ați putut constata, se perfecționează sistemul de depunere a candidaturilor, se mărește numărul de circumscripții în care se depun 2 sau 3 candidaturi, reprezentînd pentru Marea Adunare Națională circa 60 la sută și mergînd pînă la consiliile populare comunale la 90 la sută. Aceasta trebuie să asigure o legătură strînsă, largă cu masele populare. Toți candidații pentru locurile de deputați — în Marea Adunare Națională sau pentru consiliile populare — să fie discutați în prealabil, așa cum prevăd legile țării noastre, în adunările alegătorilor și să poată fi înscrși pe lista de candidați numai aceia care răspund exigențelor și voinței alegătorilor, a poporului. Desigur, aceasta va presupune și o îmbunătățire generală a activității Marii Adunări Naționale, a consiliilor populare, dar despre aceasta vom mai avea timp să vorbim pînă la alegeri și după alegeri, adoptînd și măsurile care se impun. Doresc numai să subliniez că toți deputații, începînd cu Marea Adunare Națională, toți cei ce vor fi aleși în consiliile populare trebuie să se bucure de sprijinul, de încrederea poporului și să aibă în vedere că își asumă răspunderea în fața poporului de a acționa în vederea înfăptuirii neabătute a hotărîrilor Congresului al XIV-lea al partidului, de a

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 3)

asigura progresul general al tuturor localităților, al întregii țări. În această privință, în perioada pregătitoare alegerilor trebuie să definitivăm și să supunem aprobării oamenilor muncii, locuitorilor din toate județele programele de dezvoltare economico-socială a comunelor, orașelor și județelor.

Aceasta, de altfel, trebuie să constituie problema centrală a activității în campania electorală, precum și obligația tuturor celor care vor candida pentru Marea Adunare Națională sau pentru consiliile populare. Să facem astfel încât alegerile de la 11 martie din anul viitor să constituie o puternică manifestare a democrației noastre muncitorești-revoluționare, dar și o puternică manifestare a unității întregului popor, în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, sub conducerea partidului nostru comunist, aceasta reprezentând garanția mersului înainte și a ridicării patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație! (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.!", „Ceașescu și poporul!").

Stimați tovarăși,

Plenara a adoptat, de asemenea, măsurile de organizare a Colegiului și a comisiilor Comitetului Central pe probleme, hotărând constituirea unei noi comisii — Comisia pentru nivelul de trai și auto-aprovizionare. Aceasta trebuie să determine o preocupare mult mai activă și permanentă și a Comitetului nostru Central, a tuturor organelor de stat și a organismelor democrației muncitorești-revoluționare pentru îndeplinirea, în cele mai bune condiții, a prevederilor planurilor privind ridicarea nivelului de trai, material și spiritual, al poporului.

Am situat întotdeauna în centrul preocupărilor această problemă, dar considerăm că prin constituirea unei comisii speciale se va asigura o urmărire zilnică a modului în care diferite organisme își îndeplinesc în cele mai bune condiții rolul pe care îl au în acest sector hotărâtor pentru activitatea de construcție socialistă. Desigur, avem în vedere să crească răspunderea

și a Marii Adunări Naționale, și a comisiilor Marii Adunări Naționale — dar, așa cum am spus, despre aceste măsuri vom discuta și le vom aplica după alegerile care vor avea loc.

Prin aceste măsuri putem spune că activitatea de organizare în cadrul Comitetului Central este încheiată. Au fost alese toate organele și comisiile care trebuie să asigure buna funcționare a activității Comitetului nostru Central. Este necesar să pornim de la faptul că, pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a hotărârilor Congresului al XIV-lea, trebuie să crească mai mult rolul Comitetului Central, ca organ colectiv care, între congrese, răspunde în fața partidului, deci și a poporului, de îndeplinirea hotărârilor Congresului. Este necesar să crească mai puternic și să se perfecționeze activitatea organizațiilor județene, municipale, orașenești și comunale, a tuturor organizațiilor de partid. În totalitatea lor, ele trebuie să acționeze într-un spirit mai combativ, mai revoluționar, pentru unirea eforturilor întregului nostru popor, în vederea îndeplinirii neabătute a hotărârilor de dezvoltare a patriei noastre, de făurire cu succes a Programului partidului. Trebuie avut în vedere că cincinalul al 9-lea, așa cum am subliniat și la Congresul al XIV-lea, are un rol hotărâtor pentru realizarea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Să acționăm în așa fel — și subliniez aceasta fiind la începutul activității noului Comitet Central — încât să ne putem prezenta la cel de-al XV-lea Congres al partidului cu realizarea tuturor hotărârilor luate de Congresul al XIV-lea, pentru a putea prezenta un program care să dea un nou avânt patriei noastre pe drumul spre îndeplinirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și care să deschidă direcțiile înaintării țării spre comunism! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu — eroism. România — Comunism!").

Stimați tovarăși,

Punând în centrul întregii noastre activități realizarea programelor de făurire a so-

cialismului în patria noastră, este necesar să acordăm și în viitor o atenție deosebită problemelor internaționale, ținând seama — așa cum a apreciat și hotărât Congresul nostru — de complexitatea și gravitatea actualei situații mondiale.

Este necesar să trecem cu toată fermitatea la îndeplinirea neabătută a hotărârilor Congresului în ce privește activitatea internațională — de a participa mai activ la realizarea dezarmării, și în primul rând a dezarmării nucleare, la lichidarea subdezvoltării și îndeplinirea noului ordin economic mondial, la afirmarea cu fermitate, în relațiile dintre state, a principiilor deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

Trebuie să acționăm pentru întărirea colaborării cu toate țările socialiste, să participăm activ la perfecționarea activității în C.A.E.R. și a altor forme de colaborare, care să asigure progresul fiecărei țări socialiste, întărirea forței socialismului în general.

Se impune să întărim — în conformitate cu orientările Congresului al XIV-lea — colaborarea cu țările în curs de dezvoltare, cu țările mici și mijlocii, cu țările nealiniate. Să acționăm, totodată, și în direcția dezvoltării și colaborării cu țările capitaliste dezvoltate, în spiritul principiilor coexistenței pașnice, punând la baza activității generale principiile pe care le-am menționat înainte. Trebuie să facem totul încât România socialistă să constituie și în viitor o puternică forță a luptei pentru dezarmare, pentru pace, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, a colaborării egale între toate națiunile. (Aplauze puternice).

În realizarea orientărilor stabilite de Congresul al XIV-lea va trebui să acționăm pentru extinderea colaborării cu partidele comuniste și muncitorești și să ne angajăm, cu toată fermitatea, în realizarea hotărârilor Congresului privind participarea la organizarea unei Conferințe a partidelor comuniste și muncitorești care, în actualele împrejurări internaționale, constituie o necesitate atât pentru forțele progresiste și care se pronunță pentru socialism, dar și pentru politica de dezarmare, de pace, de egalitate între

toate națiunile lumii. (Aplauze puternice, prelungite).

În același timp va trebui să acționăm ferm și să extindem relațiile cu partidele socialiste, social-democrate progresiste, cu mișcările de eliberare națională, cu toate forțele democratice, care se pronunță pentru relații de colaborare pe principiul egalității și solidarității în lupta pentru independența tuturor popoarelor, pentru o lume fără războaie, o lume a păcii și egalității între toate națiunile. (Aplauze puternice).

După cum vedeți, tovarăși, Congresul ne-a trasat mari obiective și în ce privește activitatea de făurire a socialismului în țara noastră, care constituie obligația principală a partidului și a Comitetului nostru Central, dar și în domeniul activității internaționale. Trebuie să ne organizăm și să lucrăm în așa fel încât să ne îndeplinim în cele mai bune condiții răspunderea în toate domeniile, considerând că activitatea internă și internațională se condiționează reciproc și, numai în strînsă unitate dialectică, asigură îndeplinirea Programului partidului, dezvoltarea patriei noastre, asigură pacea necesară atât poporului nostru, cât și întregii lumi. (Aplauze puternice, prelungite).

Nu doresc deloc să mă refer la problemele din unele țări socialiste și din mișcarea comunistă și muncitorească. Ați citit stenogramele întâlnirii de la Moscova a conducătorilor țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, asupra unor probleme internaționale. Ați citit de asemenea, intervenția pe care am prezentat-o în numele conducerii noastre de partid și de stat. De altfel, ați aprobat în unanimitate această intervenție.

Am ținut, la această întâlnire, să prezint foarte pe scurt câteva sublinieri asupra unor probleme, deși sunt multe de spus. Pentru noi este de neînțeles o întâlnire a conducătorilor de partid și de stat din țări socialiste unde să nu se discute problemele dezvoltării acestor țări — cu atât mai mult cu cât unele trec prin probleme grele — deci să nu se discute cum să acționăm pentru a asigura dezvoltarea construcției socialiste. De aceea, am și subliniat că este necesar să se ajungă, în cel mai scurt timp, la o înțelegere unde să discutăm aceste probleme, pornind de la interesele făuririi socialismului

în fiecare țară, ale socialismului în general, ca o parte a luptei pentru progres și pentru pace. Nu se poate vorbi de pace, de progres, fără a asigura trîncia socialismului în țările noastre, fără progresul și bunăstarea popoarelor socialiste, progresul tuturor națiunilor lumii. (Aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.!).

Stimați tovarăși,

În încheiere, doresc să subliniez foarte pe scurt că este necesar să acționăm — în puținele zile care au mai rămas până la sfîrșitul anului — pentru a încheia acest an cu realizări cât mai bune în toate sectoarele de activitate. Să trecem imediat la pregătirea temeinică a planului pe 1990, luînd toate măsurile ca, din prima zi, să asigurăm desfășurarea activității în condiții cât mai bune!

Să facem astfel ca fiecare membru al Comitetului nostru Central, în sectorul sau în sectoarele în care își desfășoară activitatea, să acționeze cu întreaga răspundere de revoluționar, de comunist, pentru unirea tuturor organizațiilor de partid, a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii, a întregii națiuni, în direcția unică a îndeplinirii programelor de dezvoltare și ridicare a patriei noastre pe noi trepte de progres și civilizație!

Repet, nu trebuie să existe pentru nimeni țel mai înalt, suprem decât interesele poporului, construcția socialismului, independența și suveranitatea țării, ridicarea continuă a bunăstării întregii națiuni! (Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!").

Deoarece mai sînt puține zile pînă la Noul An, doresc să adresez, la încheierea lucrărilor plenare, tuturor organelor și organizațiilor de partid, Comitetului nostru Central, tuturor membrilor Comitetului Central, tuturor comuniștilor, tuturor oamenilor muncii și întregii noastre națiuni cele mai bune urări pentru Noul An! Un An Nou cu rezultate cât mai bune, în toate domeniile.

La mulți ani! (Aplauze urale puternice, prelungite; toți cei prezenți în sală se ridică în picioare și scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.!", „Ceașescu și poporul!", „Ceașescu — La mulți ani!").

sesiunii a zecea a celei de-a noua legislaturi a Marii Adunări Naționale; a fost convocată, de asemenea, Camera legislativă a consiliilor populare.

La lucrările forumurilor menționate au fost dezbătute documente și probleme de importanță excepțională, luîndu-se, în mod corespunzător,

Națională și în consiliile populare, de informarea cu privire la întâlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceașescu și tovarășul Mihail Gorbaciov și cu privire la întâlnirea la nivel înalt a conducătorilor statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care au avut loc la Moscova în ziua de 4 decembrie.

melor de edificare socialistă a patriei, la înflorirea științei, învățămîntului și culturii românești.

Participanții au dat o înaltă apreciere documentelor supuse dezbaterilor, au aprobat propunerile ce s-au făcut. S-a apreciat că alegerile de deputați reprezintă un eveniment

drul înțelînirii la nivel înalt care a avut loc la Moscova la 4 decembrie. A fost exprimată și cu aceste prilejuri adeziunea deplină a poporului nostru față de politica externă a Partidului Comunist Român, a României socialiste, de dezvoltare largă a colaborării cu partidele comuniste și muncitorești, cu forțele progresiste de pretutindeni, cu statele socialiste, cu toate țările lumii, de participare activă la soluționarea, în interesul tuturor popoarelor, a problemelor complexe ale lumii contemporane, la edificarea unui climat de pace, înțelegere și conlucrare între națiuni.

Evenimente majore ale actualității politice românești, forumurile întrunite săptămîna aceasta au relevat angajamentul întregii noastre națiuni de a traduce neabătut în viață hotărârile Congresului al XIV-lea, sarcinile, indicațiile și orientările date de secretarul general al partidului, în scopul făuririi socialismului și comunismului în România, a unui climat de pace, înțelegere și colaborare pe întreaga planșetă.

ION CODRU ■

Evenimente de seamă în viața României

hotărâri și adoptîndu-se legi. E vorba, în primul rînd, de Planul național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1990, de Planul de dezvoltare a agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și gospodăririi apelor pe anul 1990, de Planul financiar centralizat al dezvoltării economico-sociale și Bugetul de Stat al Republicii Socialiste România pe anul 1990, de hotărîrea organizării la 11 martie 1990 a alegerilor generale de deputați în Marea Adunare

În cadrul dezbaterilor, a fost adus un vibrant omagiu conducătorului partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceașescu, strateg al construcției socialismului și comunismului în țara noastră, neobosit luptător pentru triumful ideilor de pace, prietenie și colaborare, pentru o lume mai bună și mai dreaptă. Au fost exprimate, totodată, cele mai alese sentimente de stimă și prețuire pentru tovarășa Elena Ceașescu, pentru contribuția de seamă la elaborarea și îndeplinirea planurilor și progra-

de seamă în viața social-politică a țării și s-a subliniat că prin buna lor organizare și desfășurare alegerile de la 11 martie trebuie să constituie o puternică manifestare a democrației noastre muncitorești-revoluționare, a întregului popor în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, sub conducerea partidului, garanție a mersului neabătut pe calea edificării socialismului și comunismului în România. A fost aprobată în unanimitate și s-a dat o înaltă apreciere poziției exprimate de tovarășul Nicolae Ceașescu în ca-

RESURSE INEPUIZABILE ALE DEZVOLTĂRII

INIȚIATIVĂ ȘI INTELIGENȚĂ

Angajată plenar în îndeplinirea exemplară a obiectivelor stabilite de Congresul al XIV-lea, a sarcinilor pe acest an și pentru pregătirea în bune condiții a producției anului viitor, economia românească se prezintă în aceste zile ca un spațiu laborios și fertil, care oferă imaginea efortului de fructificare a tuturor energiilor și inițiativelor valoroase, a resurselor creatoare de care dispun marile colective muncitorești, dar și cei care lucrează, bunăoară, în industria mică.

În cadrul acestui amplu efort de autodepășire generalizat la scara întregii națiuni, unitățile de industrie mică — prin bunurile pe care le produc, prin serviciile pe care le oferă — contribuie din plin, așa cum arată și reportajele de față, la diversificarea activității în sectorul economic și, răspunzând unor necesități în ultimă instanță sociale, înregistrează apariția unor inițiative și soluții tehnice prin care se consolidează permanent realitatea unei noi calități a muncii.

O mentalitate care produce

Valoarea producției realizate de industria mică a comunei Valea Doftanei, județul Prahova, este, în acest an, de 25 milioane lei, rezultând pentru obște un beneficiu curat de 4 milioane. Nu suma este importantă, ci faptul că oamenii sînt convinși că tot ceea ce întreprind trebuie să fie eficient. Chestiune de mentalitate probată de dezvoltarea mai nouă a locului, începînd cu frumoasele case și gospodăriile existente în cele trei sate — Teșila, Tristeni și Secăria — (sate care numai printr-o întîmplare, ce ține de istorie, n-au fuma turistică a văii învecinate, adică Valea Prahovei), și terminînd cu cochetele construcții din centrul reședinței comunei, Teșila. Este vizibilă o permanență dorită de temeinicie și de frumos, o concretizare tenace a înțelepciunii potrivit căreia omul sfințește locul. S-au ridicat aici, în ultimii zece ani, două școli, două grădinițe, o sală de festivități, moară, brutărie, hale industriale, spații proprii pentru cooperatie, apartamente în blocuri care „sînt de aici” și nu distonează cu nimic în superbul peisaj. Comuna, așa cum arată astăzi — consecință a unei politici a binelui în fiecare localitate a țării, a aspirației firești ca satul să-și apropie condițiile de viață de cele ale orașului, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în magistralul Raport la Congresul al XIV-lea al partidului, cum este prevăzut în programele adoptate de înaltul forum al comunistilor — își dăorează înfrățirea vrodniciei celor peste 2.700 de familii, oameni care păstrează tradiția creșterii animalelor, dar vor să facă și industrie chiar lângă casă.

Astfel integrată în viața comunei, industria mică apare ca un fapt firesc al dezvoltării. Resursele din zonă, piatra, nisipul, lemnul (predomină fagul) își pun desigur amprenta pe produsele acestei industrii. Secția de prelucrare a lemnului lucrează tot soiul de obiecte care, deși nu par spectaculoase, nici nu pot lipsi dintr-o gospodărie: cîrlige de rufe, cozi de unelte, grătare, șindrilă etc. Tot de primărie au fost organizate secțiile de croitorie, de strungărie, de injectări mase plastice, toate colaborînd fructuos cu firme renumite din industria republicană. În ceea ce privește secția de construcții este destul să menționăm că tot ce este obiectiv social, cultural și industrial în Valea Doftanei este construit de mesterii ei. Și pentru că vorbim de meserii, să arătăm că în comună există oameni pricepuți, fie că lucrează în industria mică a primăriei, fie în cea aparținînd de cooperatie. Iată cîțiva meseriași: cu mină bună, Gh. Buzoianu și I. Rîșnoveanu (în lemn), Vasile Jitaru (la confecții), Gh. Pascu și V. Angelescu (în construcții), Ichim Mărgărit, renumit pentru sculpturile în lemn, sau Gh. Croțu, de la secția de repasat stoffe a cooperatiei.

După cum observați, primăria și C.P.A.D.M.-ul s-au străduit ca industria mică să producă nu

doar pentru colaborări, ci și pentru uzul propriu al cetățeanului, nu numai piese foarte importante pentru o întreprindere din Cîmpina sau Comarnic, ci și cozi pentru unelte, șindrilă și alte asemenea „banalități”, de care, cu ani în urmă, uitaseră foarte mulți. Dacă mai adăugăm la toate acestea și produsele secției repasat stoffe și ale croitoriei, ale căror confecții sport ajung (în cooperare cu întreprinderea de campinguri Urziceni) și dincolo de granițele țării, secții aparținînd C.P.A.D.M.-ului, avem imaginea industriei mici din Valea Doftanei, comună, cum spuneam, cu oameni harnici, mințioși, plini de inițiativă care, printre altele, și-au pus pe picioare cîteva microhidrocentrale ce le asigură deplină independență energetică, industrie așezată astfel, încît probează ceea ce afirmam la început: mentalitatea sănătoasă pe care se întemeiază viața doftanienilor. Aceia de a fi eficient prin forțele proprii. O mentalitate care, vedeți bine, produce și sate frumoase, și o industrie mică de anvergură, și, evident, o bunăstare la îndemîna oricui, care pune în valoare cîteva din resursele esențiale ale unei colectivități: ambiția și hărnicia.

RAZVAN BARBULESCU ■

Se cîștigă mult și sigur

La întreprinderea județeană de producție industrială și prestări servicii Neamț, discuția cu directorul Silviu Găgiu despre folosirea resurselor locale începe, cum sînceri să fim ne-am așteptat, cu împletiturile de răchită.

— Tovarășe director, vedem că și la dumneavoastră împletiturile de răchită sînt la mare căutare. De ce împletituri de răchită? E o modă, au căutare, sînt rentabile? Crește așta răchită în județ, încît să se ceară imperios împletită?

— Răchita este în balanță, dirijată. Se obține prin repartitie. Tocmai pentru a ne asigura independența față de materia primă am amenajat 20 hectare de pe care vom recolta 80—100 tone. Anul viitor vom mai cultiva 20 de hectare. Împletiturile ne ajută la realizarea planului de export. Într-adevăr are mare căutare. O exportăm în țări ca Suedia, Franța, Anglia, Austria, Italia, Elveția. Cursul de revenire este foarte bun. Un vagon pe lună, cu produse din răchită pleacă din județ spre aceste țări. Este durabilă și frumoasă. S-au plictisit probabil oamenii de plasticuri și diverși înlocuitori. Facem diverse tipuri de coșuri — de atașat la biciclete, pentru plimbat cîinii, pentru flori.

— Am înțeles. Ce alte materiale locale mai folosiți?

— Argila în cărămizi destinate deosebi populației pentru construcția de locuințe. Folosim procedeul clasic în cuptoare semistabile și de

cîmp unde se ard cărbuni inferiori, coajă de copac, rumeguș. Am extins și producția de înlocuitori de cărămidă, realizați prin adaosuri de ciment și zgură. Au avantajul că elimină operațiunea de ardere. Cu ajutorul Ministerului Geologiei s-au făcut prospecțiuni privind produsele de balastieră. Pe cursurile riurilor Bistrița și Moldova, s-au găsit rezerve apreciabile care au fost omologate. Vom deschide balastiere și pentru nevoile județului și pentru județele sărace în astfel de resurse. De asemenea vom exploata începînd din anul viitor carierele de talc și gresie.

— Cîte produse aveți în nomenclator?

— Peste 3.000. Din acestea 80 la sută sînt nominalizate prin planul de stat, sînt legate de repartitia de materie primă. Restul sînt la libera noastră alegere și trebuie să ne îngrijim de materialele de care avem nevoie. Este o continuă mișcare și căutare de noi produse care să valorifice resursele locale, deșeurile și resturile de deșeu din industria republicană. Facem fire pentru tricotaaje din resturile de melanj. Prin scărmanarea resturilor de cirpe realizăm vată, confecții, saltele. Resturile de lemn de la industria de mobilă sînt materie primă pentru jucării și mici articole casnice. La fel din curățiturile de pădure. Valorificăm anvelope nereșapabile, confecționînd chingi de tapietărie. Tot din ele vom produce pudră de cauciuc cu întrebunări multiple în construcții, în special la drumuri și termoizolații. Am putea să mai enumerăm încă o multime de alte produse.

— În documentele aprobate de Congresul industriei mici li revin sarcini deosebite privind în special dezvoltarea serviciilor către populație.

— Într-adevăr, programele adoptate de Congresul al XIV-lea al partidului prevăd sarcini deosebite pentru industria mică. Vom dezvolta toate genurile de activități — producția destinată pieței, exportului, cooperării cu industria republicană. Cererea pieței, nevoile populației de articole de uz casnic și gospodăresc, confecții, textile, încălțăminte, servicii într-o gamă diversificată ne dau idei și ne creează necesități. Am realizat un tip de cazan termic destinat instituțiilor mici, căminelor culturale, dispensarelor, grădinițelor, blocurilor cu 8 apartamente. Asigură apă caldă menajeră și încălzirea acestora. Are o capacitate de 30.000 Kcal pe oră, un randament de 0,7. Poate funcționa cu cărbuni inferiori, lemne, coajă de copac, rumeguș, etc. Sînt omologate la nivel de economie și sînt foarte bune. Urmează să facem unul mai mic, destinat locuințelor individuale. Sîntem convinși că

vom avea succes cu ele. Sîntem la ora asta singurii producători. Prevedem acestor cazane un frumos viitor. Dacă puteți, scrieți și despre cazane, n-ar fi rău să alie lumea de ele.

Iată, am scris.

OPREA GEORGESCU ■

Arta de a te ști util

În urmă cu mai mulți ani, patru cooperative agricole din comuna apropiată au înființat la Caracal, în marginea orașului, o Asociație economică intercooperativă cu profil industrial. Aceste cooperative aveau, desigur, sectoare de industrie mică, dar s-au încumetat să dea un conținut ceva mai cuprinzător noțiunii de „posibilități locale” și nu s-au îngelat deloc: fiecare contribuise cu cîte 100.000 de lei, iar investiția s-a dovedit cît se poate de rentabilă. În medie, fiecare dintre cele patru cooperative i-a revenit, anual, un beneficiu de aproximativ 1 milion de lei.

Explicația acestei neașteptate prosperități e una singură, și anume credința cu care s-a muncit aici în vederea unui cîștig cît mai spornic. Dar între mijloacele prin care s-a ajuns, de fiecare dată, la bilanțuri economice pozitive, să amintim cel puțin două: nivelul de dotare tehnică al asociației a sporit considerabil, de-a lungul anilor, iar condiția muncii într-un astfel de loc a impus celor 300 de oameni cunoașterea mai multor meserii, astfel încît prin policalificarea lor să se asigure un nivel optim de adaptabilitate la cerințele atît de diverse ale beneficiarilor.

Mai presus de toate, un mod sănătos de a gîndi, în plan economic, a ajutat această asociație de a nu-și risipi eforturile în direcții lipsite de orizont. Cînd a fost limpede că metalul, să zicem, trebuie repartizat în primul rînd întreprinderilor mari, asociația s-a profilat pe valorificarea materialelor re folosibile rezultate din procesul de producție al acestor întreprinderi. Există, apoi, la Caracal, o întreprindere de anvelope. Nimic mai simplu decît să preiei cauciucul ce nu mai poate fi folosit în întreprinderea aceasta și să faci, bunăoară, garnituri. Tot felul de garnituri pentru îmbinarea conductelor de azbociment din rețeaua sistemelor de irigații ori pentru cuplajele elastice ale motopompelor și aspersoarelor. Din deșeurile aduse de la întreprinderea de tricotaaje din oraș se fac lavete și „saltele termoizolante”. Alt material recuperat e fonta: din care se toarnă plite pentru cantine sau butuci de roată pentru căruțele, vreo 300 la număr, pe care asociația le face într-un an. Se înțelege că am putea

înmulți numărul exemplarelor de acest fel. Dar seria acestor exemple n-ar oferi o imagine completă a relațiilor stabile de asociație cu industria mare dacă n-am aminti aici și de cooperările în producție. Pentru întreprinderea de vagoane din Caracal, asociația s-a angajat să facă, de exemplu, mai multe mii de trape pentru vagoanele de minereu. Aceași asociație face însă casete și tole sau cuve pentru transformatoare electrice, în cadrul unor cooperări cu întreprinderi din Slatina sau Craiova.

Cooperările acestea răspund unor necesități economice și ele asigură o anume stabilitate, o anume certitudine că asociația își îndeplinește planul de 47 milioane lei pe an și poate garanta oamenilor ei un cîștig sigur. Dar atunci, de ce nu se urmărește, s-ar putea întreba cineva, extinderea cooperărilor în cadrul activității asociației? „Pentru că, ne răspunde directorul unității, inginerul Alexandru Dumitrescu, ar însemna ca noi să ne îndepărtăm de datorile pe care le avem ca unitate de industrie mică. Să pornim tot de la un exemplu și să spunem că noi am devenit o adevărată stație-serviciu pentru agricultura județului Olt, mai exact pentru sectoarele zootehnice ale unităților agricole. Cînd trebuie reparat ceva, undeva, sau trebuie înlocuită o piesă, trimitem acolo un om sau doi, cale de zece de kilometri. Dacă nu i-am trimise să repare o moară de măcinat furaje, de exemplu, ar fi posibil ca defecțiunea aceea să ducă la pagube importante. Dar dacă oamenii merg acolo, cît pot preținde pentru munca lor? Tot așa, cît de mult pot pretinde cei care sleiesc o ființă? Adevărata valoare a acestor munci nu se socotește doar în lei. De asta își dă seama oricine are o ființă și n-o poate folosi pentru că ea este înisipată. Avem o serie întreagă de astfel de activități și nu vrem să renunțăm la ele, pentru că știm prea bine că, ori cît ar fi sau n-ar fi de bănoase, acestea sînt cu siguranță necesare. Prin activitatea noastră, răspundem și unui obiectiv social-economic important, stabilit de Congresul al XIV-lea și reafirmat în cuvîntarea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta Plenară Comună: valorificarea tuturor resurselor recuperabile.”

Într-o astfel de unitate de industrie mică, diversitatea activităților este o necesitate socială, cum înțelege oricine. Iar ea se justifică, în cele din urmă, inclusiv din punct de vedere economic, chiar dacă e adevărat că asociația cîștigă multe milioane de lei pentru trapele vagoanelor de minereu și te poți întreba: cîte munci dintre cele zise mărunte ar trebui să facă pentru a încasa aceiași bani? Întrebarea aceasta așază activitatea asociației într-un context mai larg, social și moral. Dincolo de bani mai e ceva: a te ști util. Nu începe nici o îndoielă că tocmai în asta constă și succesul asociației intercooperativiste din Caracal. Prețul unei așa-zise munci mărunte poate să nu fie prea însemnat, dar prin însumarea acestor munci făcute zilnic se poate cîștiga destul de mult, e sigur. Și nu rămîne să adăugăm decît că planul, pe acest an, asociația și l-a îndeplinit încă de la mijlocul lunii noiembrie, iar planul pe anul viitor este încă de pe acum acoperit cu contracte. Cam trei sferturi din aceste contracte fiind încheiate cu beneficiarii din sectorul agricol!

D. CONSTANTINESCU ■

Roadele unei opere de anvergură

Nu-i prima oară când, în paginile „Flăcării”, ne ocupăm de Stațiunea Centrală de Cercetări pentru Cultură Planteelor pe Nisipuri din Dăbuleni Doljului — această stațiune-pilot a noului în știință și practica agricolă românească, întemeiată în 1965 și dedicată unei opere de anvergură și de durată, fără precedent la noi și cu puține rivalități în lume: fertilizarea nisipurilor, a celor peste 400 000 de hectare de nisipuri existente în țara noastră (cele mai multe, în Oltenia), decretate din veac drept soluri „născute moarte”, inapte pentru recolte, sustrase deci hărții pînii. Am încercat să schițăm, în niște mai vechi reportaje, câteva din liniile de forță ale demersului stațiunii, începînd cu ceea ce am numit „romanul geologic” („noul roman geologic”, mai exact) al locurilor (constînd într-o vastă operă de restaurare, pe orizontală și verticală, a solului, prin „nivelarea” sau „modelarea” dunelor, adică prin țesirea acelor vrăjmașe construcții ale naturii ce decideau relieful zonei, teribile cînd se mișcau, cînd, despletite de vînt, se năpusteau peste semănături, troienindu-le în plină vară ca o zăpadă pustiitoare); am desfășurat apoi paginile „romanului vegetal” derivat din cel „geologic” (cu recoltele-recorder de cereale, legume, fructe irumpînd exploziv pe nisipurile pe care, pînă nu prea demult, abia se nevoiau să crească salcîmul și corcodușul, arar porumbul, niciodată griul, deloc legumele, mai bogat răsfățîndu-se pe aici rogozurile buboase și răchitele reumatice; e drept, și vița de vie, dar plantată cu trudă în șanțuri adînci, astfel ca rădăcinile ei să se poată fixa într-un sol mai rodnic). Și iată că, de la un timp, asistăm aici la palpitanta desfășurare a unui al treilea „roman”, și el înedit aici, cuprinzînd zona într-o perspectivă de facere și refacere a potențialului ei productiv de o generoasă făgăduință: fl-vom numi „romanul zoologic” („zootehnic”, prin cele mai multe și mai pasionante file) al unor locuri care, sub lucrarea epocii, își anexează, iată, o nouă, necesară și spectaculoasă dimensiune a împlinirilor.

Să extragem din el cîteva pagini.

Acest roman încapă, deocamdată, într-un grajd și într-o stîină. Într-un grajd cu vreo 30 de vaci și într-o stîină cu vreo 1 000 de oi. Personajele de prim plan sînt oile, în jurul lor se învîrtește totul, deși nici vacile n-ar fi chiar de ne-luat în seamă, căci, fără să fie de cine știe ce soluri nobile, sînt frumoase, mari și pietroase, cu crupă plină și ugere debordînd de lapte, hrănind viței cit armăsarii și copii cu fețe trandafirii, ca din Tonitza.

Dar cheia narațiunii se află la stîină. La prima vedere, o stîină ca toate stîinele, nici măcar cu pereți de birne, ca stîinele-fortărețe din peisajele clasice ale „Mioriței”, severe și falnice în masivele lor întocmire de trunchiuri. E o stîină cu pereți de nuiele, lipiți cu pleavă și bălegar, căci ne aflăm în cîmpie, unde lemnul e scump, deși nu lipsesc, din anume rosturi ale alcătuirii, lătunoaiele groase ca niște tălpi de corabie, semn că e totuși o casă a „Mioriței”, făcută cu gînd să înfrunte timpul. Încolo, cum spuneam, o stîină ca toate stîinele, în care miroase a bălegar, a fin și coceni, a fum de foc de găteje, a sudoare de animal și de om, a ciine ud, iar uneori (cînd se știe că directorul stațiunii e plecat departe, cît mai depar-

te, măcar pînă la București) a țuică și a ie proaspătă de muier. O stîină ca toate stîinele, vegheată de Steaua Ciobanului, și vegheată, se pare, bine. O stîină cu ciobani din neamuri ciobănești, vechi și cu faimă în meșteșug, cu chef și de muncă, nu doar de bani, pricepuți la muls, la brînză, la moșitul oii care fată, la leacuri pentru „gălbează”, pentru „dălac”, pentru „sîngerare” sau „plămînie” (chit că nu le prea folosesc, căci îi dă la o parte veterinarul), pricepuți la tot ce-i al oilor și al vieții lor. Pricepuți, dar muștrului mei-reu de prof. dr. ing. Petre Baniță, directorul stațiunii, care-i calcă de două, de trei, de cinci ori pe zi, ba și noaptea, în fulgerătoare inspecții care le pun jar sub tălpi, făcîndu-i să sară din treabă, din somn, din căscat ori din ciobănești reverii, mai dihai ca la urs.

Dialogul care se încinge în astfel de circumstanțe se poartă, de regulă, în aceeași termeni. Iată o mostră:

Profesorul-director: — Baci Floreo, de ce zbiară oile?

oi, ci oi scumpe, un tamazlic de merinos (peste 600 de exemplare) și unul de karakul (peste 300, acestea din urmă fiind feblețea profesorului și grija care nu-i dă pace nici în somn). Sectorul zootehnic al stațiunii a fost creat, în primul rînd, din nevoia de îngrășăminte organice, extrem de prețioase pentru fertilizarea nisipurilor, dar și din aceea, importantă și ea, a valorificării tuturor deșeurilor vegetale, a paiului și a vreului, a tot ce-i fărîmă verde, fiind păcat de ea s-o arunci, după ce pămîntul a asudat ca s-o nască. Dar, și-au zis oamenii, dacă tot ne înghămăm la carul ăsta, măcar s-o facem isteț, cumpărînd animale care să ne bucure și în alte feluri; animale de rasă, elite ale speciei, pe care să le aclimatizăm ca pe elitele vegetale, împămîntenindu-le sămînța. Între ele, și prea prețioasele karakul, cu strămoși în secetoasele nisipuri caspice, deci cu șanse de viață și înmîlțire și în nisipurile Dăbulenilor. Firește, în condiția punerii lor sub o altfel de știin-

trăgînd cu ochiul și cu urechea spre locurile unde s-ar putea găsi niște inși mai comozi, mai iresponsabili sau, mă rog, mai neștiutori într-ale pămîntului, dispuși să scape — pe bani buni! — de „mizeria” care le năpădește grajdurile.

Notăm toate astea sub un acoperiș mioritic (iertare, de „fermă de elită”!), lîngă ciinii care ne mîrie (dar și ei, ca și oamenii, cu ochii mai mult în ochii profesorului, cerîndu-i recunoaștere pentru cinstită slujbă) și lîngă oile care, sătule, s-au tolănit în iesele vătuite cu paie proaspete, masive și înecate în lîna din care ochii aproape că nu li se mai văd. Un berbec mai mult decît falnic, cu coarnele ca o coroană de cerb și cu sarică flocoasă mătîrînd pămîntul, răspunde privirii noastre admirative cu niște ochi în care (ne frecăm la ochi, nu, nu ne înșelăm!) se sumește parcă o mindrie. „Asta e tata lu' miel” pe care-l văzurăți, ne informează baci Florea, adăugîndu-i prompt și numărul. As-

străfundul spiței.) Examenul continuă, fotografii e ignorat, ochii-i dezamăgiți caută zadarnic ochii profesorului, în cei din urmă nu încapă decît mielul. Mda, s-ar zice că toate sînt la locul lor, și capul, și picioarele, și coada... Coada! Privirile profesorului s-au îngustat brusc, acoperind un punct infinitesimal: o bobită albă, abia vizibilă, în virful smocului negru care s-ar vrea o coadă. Ce-i cu bobita aia acolo, cine a îndrăznit?... Oroare, pe lanțul genetic al ascendenților mielului s-a insinuat — cînd, cum? — o genă falsă! Ce-ai păzit, fraților? tună, mut, profesorul spre ciobanii care se dau îndărăt. (Fotografii s-a și mistuit pe usă!). Dar fetele de la microscop, ele ce-au păzit? Haidem la microscop, e aici, lipit de iesle, într-o cameră pavozată cu străluciri electronice. Fata în halat din fața microscopului ridică, neputincioasă, din umeri. Da, a urmărit cu cea mai mare atenție, prin aparat, datele provenind din clipa de dragoste dintre berbecul numărul... și oaia numărul..., dar n-a observat nimic suspect. Dar bine, am vrea să-l întrebăm pe profesor, ce s-ar fi putut observa? Renunțăm însă, nu-i momentul potrivit pentru întrebări. Oricum, mielul va fi sacrificat.

O oră mai tîrziu, la sediul stațiunii, în pavilionul laboratoarelor, inaugurăm o altă filă a „romanului zoologic” al locurilor și ea cu interesul și prețul ei. Noua filă se consumă în așa-numita „Stație de creștere a Trichogrammei”, alcătuită din cîteva camere mobilate cu aparatură în emailuri albe, și cu o liniște aseptice de maternitate. Le trecem pragul după ce ne-am conformat dispozițiilor afișate pe o ușă (mîinile și tălpile bocancilor curate lună, căci Trichogramma nu suferă nici un fir de necurătenie!), lăsîndu-ne conduși de cercetătoarea Florentina Marcu prin labirintul de criptice leagăne și subtile tehnici care nasc, cresc și dresază viespea cu numele Trichogramma, spaima lepidoptere lor. Trichogramma, sînter, informații, „parazitează ouăle fluturilor”, ale dușmanilor cîmpului, viei și pomilor, adică îi mîncă de vii, înainte chiar de-a fi vii. Cu minusculul tub de sub pîntece, în care-și ține și otrava, folosit ca un ac de seringă, injectează propriul ou, luat din tolba-i de ouă, în oul de fluture, devorîndu-l cu o năprasnică poftă. Trebuie să fie teribilă, zicem, Trichogramma asta, dar de unde!, ni se răspunde, e o viespe foarte draguță, micuță, gingașă, o viespe-mignon, cochetă în veșmintele-i diafane în culori delicate, cu o talie chiar ca de viespe, subțire pînă la străvezie, și cu antene mai fine ca firul de ață. Atîta doar că-i place să distrugă fluturi, scăpîndu-ne de pesticide și de împovărătoarele lor urmări. La ceasul vizitei noastre n-am putut-o vedea, era ceasul în care abia se năște. Întîmplarea se petrecea în niște tăvi metalice închise etanș, asemenea unor incubatoare, în care căpănușul fluturilor, deocamdată, o microscopică larvă, prindea puteri hrănindu-se cu „molia fâinii”, crescută în culturi de mălai. După care, infolită în tot felul de scutece antiseptice, Trichogramma urma să fie mutată în alte incubatoare, ce vor extrage adultul din larvă și-l vor expedia, cu ordine precise, pe plantații, ca să facă suii și pui din matca fluturilor. „Lansarea” în plantații se face cu ajutorul unor plă-

„Romanul-fluviu” al Dăbulenilor

Baci Florea (sau altul), în poziția de drepti: — Nu știu, să trăiți!

Profesorul: — Adică nu știți că oile zbiară cînd le e foame?

Celălalt: — Ba știu, da' să știți că acu' mîncară.

Profesorul: — Și concentra-te?

Celălalt: — Păi dar cum?

Profesorul: — Ia prinde una, să-i miroși gura, să vadă...

(Celălalt ride, dar galben: o mai fi asta vreo drăcovenie de-a profesorului, ca să te prindă cu ocaua mică!)

Profesorul: — Fată vreuna?

Celălalt (tot în poziție de drepti, raportînd soldătește, cu ochii în ochii comandantului): — Da, numărul... (Urmează numărul, pe care toate animalele îl poartă la gît, gravat pe plăcuțe metalice).

Profesorul: — Adă mielul!

De aici, pentru o vreme, dialogul se stinge, lăsînd loc unei tăceri reculese. O tăcere în care parcă se oficiază, în care mielul smuls de lîngă ugerul matern și pus în brațele profes-

orului-sacerdot e supus unui examen îndelungat, complicat și grav ca un ritual. Noul născut e cercetat pe toate fețele, cu accent decisiv asupra blănței, al buclajului ei, al datelor lui de desen, de culoare și de nuanță, de compactitate și de uniformitate, de nu mai știm ce alte mai mari sau mai mici exigențe. Examenul va decide dacă mielul va trăi sau va fi sacrificat.

Căci, e timpul s-o spunem, stîina ca toate stîinele (cum mai sînt și altele pe moșia stațiunii, ținute de oameni din Dăbuleni în locuri îngăduite și strict fărmurite) adăpostește nu orice

tă, decît cea a păstorului mioritic, o știință care să fie chiar știință, care să prezerveze incorruptibilul rasei (ba, cine știe, să-i și sporească zestrea genetică, măcar cu o fracție de noi însușiri pe scara speciei!). Ceea ce înseamnă investigație, atentă și riguroasă investigație, chestiune care s-a și pus pe tapetul preocupărilor stațiunii, stîina în care ne aflăm (și care, ni se repetă, nu-i totuși o stîină ca toate stîinele, scriptele stațiunii numînd-o „fermă de elită” urmînd să se transforme în sector de cercetări științifice. Va fi, cînd va fi, unicul de acest fel de pe valea Dunării, dintre Palas și Timișoara, și va cuprinde 3 000 de oi de rasă, cum și 1 000 de vaci, ieșite și ele din laborioase selecții. („Da, vacile, exclamă profesorul, să nu uităm nici vacile! O vacă bună dă vreo 10 tone de bălegar pe an, exact nevoia de îngrășămintă a unui hectar. Cu 1 000 de vaci o să acoperim, așadar, toate cele 3 000 de hectare ale stațiunii!” Și întorcîndu-se la feblețea domniei-sale: „Și-o să mai dea și oile, care, uități-vă, mîncă și ultimul fir de nutreț, tot ce scapă de sub botul vacii”. Firește însă că, în așteptarea îngrășămintelor organice, nu s-a stat chiar în așteptare, nefiind în obiceiul locului să astîmperi foamea pămîntului doar cu speranțe. Între sectoarele stațiunii este și unul menit chiar acestui scop, al îngrășămintelor, dotat cu tehnica de trebuință și păstror de un specialist cu diplomă. Între misiunile acestuia intră, aflăm, și una de prea ager negustor, ca să nu zicem altfel, omul

cultîndu-l, profesorul Baniță se încrunță. Își scoate căciula de karakul (în „ferma de elită” e o căldură mocnită, care ne învalue din toate părțile), dezvelind parcă, odată cu fruntea, o idee care se zbate să ajungă la suprafață:

— Ia mai adă mielul ăla!

Gingașul ghemotoc de lîină, moale abandonat în brațele profesorului, e luat din nou la refec. Încruntarea examenatorului șovăie. Da, toate par la locul lor, buclajul blănței e splendid, e de un negru lucios, bătînd în albastru, cu coafura numai inele și melci, ce mai căciulă ar ieși de aici! Dar cine va avea inima să comită sacrilegiul, răpîndu-i naturii această minusculă, dar atît de perfectă operă? Examenul continuă, atent, cu lentoare și gravitate de ritual, sub ochii ciobanilor și ai ciinilor încremeniți sub importanța clipei. Cineva totuși se agită, e un bărbat voinic, în halat alb, cu un aparat fotografic în mînă, care face țac!, slobozînd o flacără de magneziu, apoi iar țac!, pozînd noul născut, pe sub brațul profesorului, din față, din profil, „trois quarts”, pentru „dosarul de cadre” care, fidel ca orice dosar de cadre, îl va însoți prin lunga sau scurta sa existență. (De fapt, spectacolul fotografiatului e un supliment de spectacol, dat, pare-se, în onoarea reporterului, căci ghemotocul negru a fost pozat de cum s-a născut, tot atunci întocmindu-i-se și fila dinții a dosarului, cu toate caracteristicile văzute și nevăzute, cu pedigree-ul urmărit pînă-n

și durată: sol productiv, turme bogate

cuțe, instalate de oameni pe frunze și pe lăstari. Pe plăcuțe sînt dispuse, ca soldații în linie de bătaie, vitezele viespi, cîte 150 000—300 000 la hectar. Dar cum se va ști care e clipa „lansării”, astfel ca micul ostaș al metodelor biologice de combatere a dăunătorilor chiar să combată, avînd ce combate? Simplu, ni se răspunde, cercetătorii vor sta la pîndă, urmărind fluturile-mascul și calculîndu-i „curba de zbor”, care, într-un anume punct, vestește clipa întîlnirii cu femela deci, potrivit unor alte calcule, și iminența clipei ouălor. Mda, simplu... Și, întrebăm, cum îi merge bravei insecte fabricate în „stație”, crește ea bine, face treabă? Crește, ne asigură interlocutoarea, iar în plantații depune o excelentă prestație, numai că, asemenea oricărei ființe ivite pe lume în alte condiții decît cele ale naturii, are niște pretenții pe care altfel nu le-ar avea. Aici, pe nisipuri, unde „lansarea” Trichogrammei e un lucru nemaiîncercat pînă astăzi, studiul acestor pretenții și al problemelor dezvăluite de ele este, ca orice început, dificil, dificultate întetăită de faptul că ai de-a face nu cu scheme științifice traducibile în tiparele vieții, sau nu numai cu ele, ci cu chiar genuinul vieții, deci cu insondabilul pur. Una din probleme ar fi evitarea consangvinizării, care de regulă se rezolvă prin încrucișarea populațiilor de viespi din crescătorii cu cele provenind din natură. Natura Dăbulenilor s-a specializat în „viespea de nisip”, „Ammophila sabulosa”, și ea o făptură drăguță, foarte zveltă, dar, mă rog, mai din topor ca înfățișare, neagră la trup, doar cu virful pîntecului roșu, altminteri vioale, veselă, dezinvoltă, plină de viață, ținînd ca o pitulice (o pitulice înregistrată pe o placă de gramofon cu ac uzat) cînd îi merge bine. Îi place și joaca, numai ce-o vezi repezindu-se, din senin, la vreo surată, înfăcînd-o și mușcînd-o de ceafă, idee care le excită și pe altele, care se prind instantaneu în hîrjoană, pînă se fac „golo-măt de viespi”, cum zice tărănul, adică o multicoloră și surzitoare sfirlează forfecînd nebușeste aerul, după care, la fel de brusc, preopinentele se despart, ca și cum n-ar fi avut nimic de împărțit. Își face cuibul cu o bărbătească vrednicie, în loc nisipos și bătut de soare, scurmînd pămîntul ciinește și, tot ciinește, azvîrlînd nisipul sub pîntece, iar în timp ce trudește cîntă. Așadar, o ființă teafără și vitală, a cărei încrucișare cu Trichogramma ar putea da, cine știe, un antidăunător de cea mai mare încredere.

Oaia, firește, nu-l o „premieră” în zonă (cei din Dăbuleni, ciobani din tată-n fiu, au destule, C.A.P.-ul are vreo 2 500, prin staulele gospodariilor din sat mai sînt vreo 12 000). „Premieră” e doar oaia de rasă, „elita” care, grație stațiunii, s-a împămîntenit și proliferază, vestind ziua cînd, pe nisipurile străvechii „Sahare oltenice”, vor albi ciopoare de animale scumpe, înalt productive, fertilizînd bogat și solurile, îmbogățindu-i și pe oameni. Nu-i deci de mirare (de la C.A.P. am aflat-o) că toți ochii oamenilor sînt îndreptați spre „ferma de elită” a stațiunii, de unde așteaptă să coboare spre ei prețiosul izvor al mai binelui în zootehnie.

ILIE PURCARU ■

Coborau oile C.A.P.-ului Vad din munți, vitele veneau înainte, ca un fel de avangardă, împingînd cu coarnele distanța pe care trebuiau s-o străbată pe jos, o zi și o noapte, deschizînd astfel drum turmelor de oi cu tălângile la gît, fetele săreau din case și înstruiau clopurile negre ale ciobanilor tineri cu păstăiată strălucitoare în bătaia luminii, femeile bătrîne din satele de pe Valea Izei ieșeau la porți ca și cum coborîrea oilor de la munte ar fi fost un eveniment ce trece prin fiecare familie, un semn calendaristic străvechi marcînd curgerea ireversibilă a timpului.

Primăvara, în ziua de sîmbură, cînd se adună stîna, se mulg oile pe carîmb, fiecare oaie dă o anumită măsură de lapte care se încrustează cu tăietura custurii pe carîmb. În funcție de laptele muls în ziua sîmbrei, după cît dă fiecare oaie vor întoarce și ciobanii, spre toamnă, brînză și urda din munți. Fiecare comună are munții ei. Turmele din josul Văii Izei, din satele apropiate Sighetului, au munții pe graniță, către Poienile de sub Munte, Vinderelu, Groapa Julii, Preluca Jurchii. Acolo, aproape de virful celui mai înalt munte din această parte nordică de frontieră, sub Farcău, e un iezor a cărui apă nu crește nici nu scade niciodată, un tău întins, cu buza subțire de un lat de mină, cît o cărărușă, dacă ai săpa cu un tinăcop în marginea pîlniei vulcanice pline, apa revărsată ar putea mîna la vale satele Leordina și Petrova. Nici vitele nu se apropie prea tare de tău, se tem de albastreimea lui cerească și beau cu înfiorare apă de la marginea strălîmpede a lui.

Prima întrebare pe care i-am pus-o lui Dumitru Buzescu, directorul Întreprinderii județene de îmbunătățire a pajiștilor Dîmbovița, a fost aceasta: ce e pășunea în agricultura contemporană, care e definiția la zi a pășunii actuale? Ehe, unde e Șt. O. Iosif să audă răspunsul? „Pășunea e o cultură perenă care asigură masă verde în cantități sporite față de pășunea tradițională, pe o perioadă cît mai îndelungată de timp”. Adio, așadar, cu pajiștile idilice pe care ciobăneii lui Grigorescu stăteau rezemați me lancelici în bite și spre care urcau „turmele mărunte” ale pastelistului! Pășunea actuală e o cultură perenă. Totul trece azi, în agricultura modernă, printr-un filtru informațional care schimbă structurile intime ale noțiunilor și realităților, pînă și firul de iarbă care creștea la mama lui acasă pe virful muntelui, la umbra unui durzău sălbătic de atîta înaltă singurătate, e „culturalizat” în spiritul unei noi și intensive agriculturi. Natura e cernută prin știință și informație la zi, făina se alege de tărîțe, pășunea actuală e un fir de iarbă ridicat la puterea unei biblioteci de date agricole despre cultura intensivă, inclusiv în acest domeniu. Dar cu acestea am intrat deja pe terenul strict al specialiștilor de la „Pajiști”.

Întreprinderea județeană de profil, Dîmbovița, e o unitate prestatoare de servicii, executînd lucrări de îmbunătățire a pajiștilor, fiind investită cu aceste atribuții (inclusiv în sens financiar) de Ministerul Silviculturii. „Facem politica pajiștilor” — zice expresiv și concis directorul Dumitru Buzescu, nu doar în cadrul mi-

Oile și vitele se cunosc la față, ca oamenii. Nici o vită nu seamănă una cu alta, cine-i crescător de animale știe aceasta din moși strămoși. Li se fac, totuși, semne să nu se schimbe între ele, să le recunoască ciobanii tineri, potricală în ureche, cociorvă scoasă cu scoabă dintr-o margine a urechii, sau li se pun crotale de tablă cu număr de serie. Sînt veri grele cu ninsori pe munți cînd se strică oile de frig, sau din

finețe pe dealuri înalte și plaiuri sub păduri, departe de sat la zeci de kilometri, unde nu se poate urca gunoiul, nici cu carul, nici cu sania, și coștinile de munte dacă nu se gunoiesc, li se sălbătește pămîntul și nu fac nici iarbă de coasă. Acolo își ridică ciobanii colibă, li se poartă de mîncare, la răstimpuri, din sat, au ceaun aninat în cujbă, lapte de oi, slănină și „farină de malai”, dorm toată noaptea lingă oi, să le audă răs-

te depărtări de vetrele „de țară” și de „drumurile țării”, se numesc **Iernatec** (așa cum altele se numesc Tomnatec sau Văratec) de la îndeletnicirea aceasta străveche a păstoritului tradițional, menținută pînă în zilele noastre, de a sta cu turmele toată iarna, în acele locuri.

Acolo ciobanul își face staul de nuiile în jurul clăilor și al oilor, înalt de doi metri, să nu răzească sălbăticiunea la oi. Coliba lui e doar un acoperiș de draniță, sprijinit cu un capăt pe pămînt și cu celălalt capăt ridicat pe două furci de lemn. Pe părțile laterale nu e înfundată, ca să prindă în somnul său de veghe orice zvon de primejdie. Își pune din timp clopote și tălângi la gîtul fiecărei oi, astfel încît spierietura să scuture un sunet de avertisment, să-l trezească din somn, focul din vatră e ațîțat toată noaptea, omul doarme înfășurat în gubă, la cea mai mică mișcare a nopții se trezește ușor, într-o noapte doarme și douăzeci de somnuri. Dacă vine fiara și rupe cu colții nuielele staulului, sau sare peste el, în iernile grele cînd haitele înnebunesc de foame, omul sare cu ciinii, aruncă tăciuni aprinși din vatră, își apără turma.

Cu oile e multă muncă, de primăvara pînă iarna, și neamul nostru știe bine aceasta din moși strămoși: pentru brînză și lîna oilor, în satele de munte, chiar în zilele de sărbătoare ale Anului Nou, cu colinde și urări de sănătate și belșug, cineva sub păduroase, întroienite înălțimi, singur cu focul și cîinele alături, în mijlocul înghețului năpraznic, o inimă caldă de om, neadormită zi și noapte, veghează.

ION Z. ■

De veghe la stîna

iarbă rea, li se zărăște laptele și nu scot brînză după creștăturile de pe carîmbul sîmbrei. Cînd le mănîncă lupii, ciobanii aduc în vale semn din ureche și pielea, se mai poate întîmpla să le muște șerpilor și viperele, turmele umblă pe stînci pe unde sînt zermoaice veninoase, le mușcă de uger și le scade sclînul. Șerpii trag la lapte cum nu se poate bănuî, sînt șerpi de casă care sug la vaca din grajd și vita, cu blîndețea ei, îi îngăduie. Povestea o femeie bătrînă că-și lăsa copilul cu blîdul cu lapte pe prag, venea și șarpele casei la lapte, copilul îi dădea cu lingura, una mie, una ție, și-l netezea pe solzii reci și verzi.

După ce se osîmbresc turmele, toamna, se împarte brînză și urda și ciobanii își iau sîmbria, se strîng boteiele pentru toamnă. Sînt locuri de

flarea și tresărîrea tălângii. Lupii atacă mai ales pe furună, cînd fulgeră și cad ploii putrede, iar omul și oile dorm somn greu de piatră. Și vara e tot așa — fiecare stîna are două colibe: vătăjia, unde se stringe laptele și se face brînză, iar punctul celălalt de veghe noptatică e în colțul de firă, dinspre pădure, pe unde umblă fiara flămîndă și lacomă.

Sînt locuri de fin întinse, dar atît de departe de sat încît clăile prea multe nu mai merită coborîte de la depărtare atît de mare, pe pripoare iernatice primejdioase, pe drumuri subțiri, agățate de rupturile torenților, pe ripi surpate de viituri, și atunci urcă turmele la locurile acelea și iernează acolo, guînoind finețele sărace, smulse cîndva pădurilor prin lăzuiri și desțeleniri repetate. Multe văi și poiene la mari și înal-

nisterului de resort ci cu toți solicitanții, de la I.A.S.-uri și C.A.P.-uri, pînă la gospodăriile populației. Dorește cineva să aibă (și trebuie să aibă!) un surplus de masă verde față de anul precedent pe aceeași unitate de spațiu? Vine la „Pajiști” cu o comandă. Se face o documentație tehnică, un fel de evaluare a situației de teren, după care se elaborează un proiect care prevede de toate lucrările necesare ca pășunea respectivă, nu tocmai „sănătoasă” din punctul de vedere al cerințelor actuale,

complex” (în „cantonamentul” aplicat de întreprindere — ca să ne menținem în cadrul analogiei cu sporturile de performanță), s-a ajuns ca în '89 să se obțină o medie de 26 tone la hectar! E o diferență, nu?

Pe lîngă atribuțiile de prestare, întreprinderea de pajiști Dîmbovița (cum i se spune în mod curent) are în folosință un teren propriu de 800 ha pentru producerea de sămînță, de pe suprafața căruia s-a obținut cantitatea necesară pentru întregul județ, cît și un

mergătoare pentru culturile agricole. „E ca o solă săritoare, cum se zice în asolament”.

Dar iată și un lucru surprinzător în ceea ce privește pajiștile: întreprinderea lucrează în tot cursul anului, inclusiv iarna. În momentul de față se combate eroziunea solului prin gabioane (gărdulețe împletite) la Scheiu (comuna Ludești), Gura Ocnitei și Pietroșița, se fac lucrări de fertilizare în zone de munte cu aviația utilitară, pe Padina și Bătrîna, desecări în zonele umede de la Comișeni și Morteni. Lucrările de îmbunătățire a pajiștilor sînt „în sezon” tot timpul anului! La iarnă se va fertiliza mecanizat cu îngrășăminte organice, se va completa aprovizionarea cu material lemnos, țărși, sîrmă. Gospodărie în bună și temeinică rînduială!

Se zice că în zootehnie e foc continuu. Efectivele trebuie să fie în creștere, dacă n-ai hrană zilnică pentru animale, n-ai liniște și nu poți face nici agricultură temeinică pentru că trebuie să alegi după fin și furaje. Întreprinderea de îmbunătățire a pajiștilor e asistență de specialitate în această stringentă problemă, mașina urgenței, „atelierul mobil de depanare” unde motorul pajiștilor s-a împotmolit. De modul cum sînt gîndite și se pregătesc pășunile încă de pe acum, va depinde cantitatea de masă verde a conveierului din primăvara care vine. Spune-mi ce pășune ai, ca să-ți spun ce lapte dai. Lapte, brînză, carne, lînă!

Cam asta e ceea ce directorul Dumitru Buzescu numea atît de expresiv „politica pajiștilor”.

ION ZUBAȘCU ■

Tehnologia pajiștilor de performanță

să intre în „program”: defrișări, nivelări, combaterea eroziunii, pregătirea terenului, fertilizări, însămînțări.

E ceva simțar cu omul care vine la o consultație, nu atît pentru că l-ar durea ceva, ci pur și simplu din motivul că nu prea e în formă. Or, cerințele actuale — inclusiv în viața de zi cu noapte a pajiștilor — pretind o activitate „la virf de formă”, ca în sporturile de performanță. Exact! Asta e! După „antrenamentele” de care a fost vorba, imaginile respective devin pajiști de performanță! Eficiența lor sporită se face vădită în rezultate: creșterea masei verzi la hectar. Cîteva cifre comparative? Iată-le: dacă acum 10—15 ani se estima, o producție de 5—6 tone masă verde la hectar, în urma măsurilor de îmbunătățire „în

surplus valorificat în alte județe. E vorba de graminee perene și leguminoase: trifoi, lucernă, ghizdei. Ținînd seama de faptul că efectivele de animale ale zootehniei noastre trebuie să fie în continuă creștere, fiecare unitate agricolă are obligația, începînd din toamna aceasta, să-și înființeze pășune proprie în imediata vecinătate a fermelor zootehnice. S-a definitivat deja amplasarea acestor pășuni, în momentul de față se execută lucrările de pregătire și fertilizare a terenului, urmînd ca în primăvară să fie însămînțate. Pajiștile cultivate intră în asolament agricol: sînt exploatate pînă dau maxim randament. Cînd slăbesc, se desțelenesc și se seamănă porumb, de exemplu. Pajiștea aceasta e bună pre-

Intr-un mic laborator, aflat pe o stradă liniștită a Bucureștilor, 16 oameni se întâlnesc zilnic cu o meserie ciudată. Sunt un fel de fotografi la minut ai sudurilor. Și apoi, diagnosticieni ai sănătății lipiturilor incandescente. Nu fac pozele după tehnologia „zimbiți, vă rog”. Bombardează metalul cu radiații gamma și X de mare putere. Ca să „developeze” în radiografiile astfel obținute orice defect, orice boală ascunsă a acestuia.

„O sudură perfectă este într-un fel o artă, spune Alexandru Aposteanu, șeful Laboratorului de Radiografie Industrială. Orice instalație, „cusută” cu milioane de suduri, trebuie să funcționeze ca un organism unitar, parcă fără asamblări. Se mai întâmplă ca în miezul îmbinărilor sudate să apară discontinuități, mici defecte. Foarte greu sesizabile. Pe clișeele radiografiilor executate după o tehnologie complexă putem însă descoperi orice por, fisură, creștătură, viciile structurii cristaline, topirea neuniformă. În instalațiile nucleare, chimice, de transporturi, această radiologie industrială este cu atât mai importantă. Se preîntâmpină accidente deosebit de grave produse de aceste defecte ascunse altfel ochiului.”

Alexandru Aposteanu abia s-a întors de la Midia. Acum câteva zile, când a venit la laborator, nu știa că la prinz se va afla în Dacia specială cu emblema: radioactiv, gonind spre combinatul petrochimic. În plină noapte, împreună cu Petrică Dimofte și Traian Simionescu, s-a cățărât pe scara de piscină spre vîrfurile unei coloane de distilare. La subsuoră cu containerul cu iridiu radioactiv. La 100 de metri de pământ, vîntul legăna utilajul ca pe o nua. Gerul parcă suda degetele de metal. Undeva, între pământ și cer, au început să fotografieze cele 50 de suduri ale unei conducte. Spărgeau bezna cu flacăra chibriturilor. Frigul sleise puterea lanternei. Au potrivit cu miini tremurînde clișeele în spatele țevii. Șuvoiul radioactiv a început să măture conducta. Acrobație și exactitate. Dar Alexandru Aposteanu, campion de schif în tinerete și antrenor al lotului național, și Petrică Dimofte, cel care cîndva simțise pe piept medalia de vicecampion mondial la caiac, învățaseră pe pistele de apă ce înseamnă rezistență și tenacitatea. Pozele au avut limpezimea cristalului. Parcă fuseseră executate în confortul laboratorului. Cîteva ore, cei trei specialiști au zăbovit asupra radiografiilor. Citind amprenta fiecărui milimetru de sudură. „Constructorii parcă participaseră la un concurs de miini măiestre. Nici un defect. Gazul lichiefiat la minus 200 de grade primea undă verde pentru a-și începe călătoria în instalație. La început, unii mai spuneau că dăm prea greu notă de trecere unor lucrări. S-au convins cu timpul că de importanță este severitatea în aceste examene de calitate. Petrochimicii ne-au mulțumit. Se mai apropiaseră cu o zi de punerea în funcțiune.

Și asta cu sentimentul de liniște că, în instalație, fluidele vor alerga în condiții de siguranță. De altfel, colectivul laboratorului pare și un lot olimpic în cantonament continuu. Meseria de radiolog al metalului cere nu numai gînd adînc, meticolos, ci și o condiție fizică de performanță. Cabinetul de consultații al sudurilor se află adesea pe spinările utilajelor. Fizicianul Gheorghe Cîmpeanu nu este al-

ciuanul Gheorghe Cîmpeanu. Și a semnat. O garanție de mare răspundere, sprijinită pe zecile de minute în care a privit încordat radiografiile. „Pentru fiecare tip de piesă se elaborează o altă tehnologie de control, spune Al. Aposteanu. Ne aflăm de fiecare dată în fața unui procedeu nou, în fața unei cercetări inedite. Puterea radiației, timpul de expunere, distanța adecvată între sursă și

seril. Ca a noastră. După obținerea diplomei de conductor arhitect și după absolvirea Institutului de Educație Fizică și Sport, am urmat cursurile postuniversitare de control nedistructiv al materialelor cu ajutorul izotopilor radioactivi. Ca la atîtea milioane de tineri, mi s-a oferit și mie șansa de a trăi aieva un vis. De a gusta din bucuria împlinirii profesionale. De a avea, în fiecare zi,

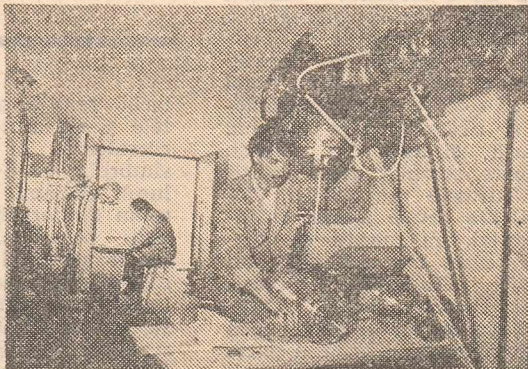
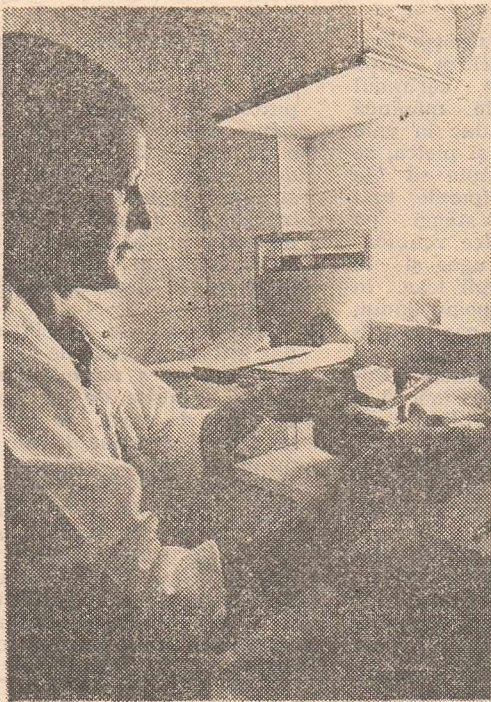
lor, Alexandru Aposteanu, Gheorghe Cîmpeanu, Constantin Diaconu concep ritualul tehnologic al radiografiilor-test. Schițe, calcule, și iar, schițe, calcule. Cu mînuși albe de bumbac, fără scame și sulf, Petrică Dimofte și Ion Negulescu „străpung” piesele cu razele X și fasciculele gamma. Străfulgerări nevăzute ale unor adevărate blițuri radioactive. Pe filmele speciale Azomureș se întipăresc toate fațetele și unghiurile cordonelor de sudură. Mona Papilian le prelucurează astfel ca pe clișee să nu apară nici o substanță perturbantă pentru imagine. Trebuie să reziste la proba timpului. 30 de ani. Fiecare păstrăm aproape de inimă un album cu poze de familie. CTC-istii metalului au o cameră plină de fotografii cu suduri. Pot fi examinate și peste trei decenii. O arhivă a muncii lor. Peste o sută de radiografii zilnice. La densitometrul electronic, ingenera Carmen Ghircioaș măsoară gradul de înnegrire a radiografiilor. Pentru ca orice defect cit de mic să apară pregnant. Apoi Angelica Aposteanu le citește cu ochi expert. Nu-i scapă nici o discontinuitate. Un punct mai contrastant poate însemna o maldie a sudurii. Pe biroul Angelicăi, cîteva poze. Firesc, într-o lume a fotografiei. Din două, zimbesc doi puști bucălați. În celelalte, medalia olimpică de bronz de la Moscova și cele de la campionatele mondiale din Elveția și Anglia cucerite de fosta schifistă. Între ele, diploma de tehnician de înaltă calificare în controlul radioactiv al materialelor. Trofee pe care se sprijină viața Angelicăi Aposteanu. A mării mereu stroc în ambarcațiunea campioană sub comanda soțului antrenor, acum vislește alături de el pe valurile unei meserii inedite, captivante. La severul examen de calitate radiografiile n-au lăsat nici o piesă corigentă. În laborator, după un adevărat consult medical, specialiștii au decis: nu există nici un semn de întrebare asupra bătăii de inimă a instalației.

Într-o delicată luptă pentru calitate, semnăturile radiologilor metalului poartă în ele garanții derline. Sint girate chiar de profesionalismul și competența lor. Confirmate de viață. „La început, responsabilitatea deosebită din munca noastră ne apăsa umerii, spune fizicianul Gheorghe Cîmpeanu. Viza finală privind integritatea drumului apei grele sau gazelor explozive era a noastră. Trăiam o neliniște ca în fața unui examen cu sesiune continuă. Am alungat-o cu multă învățătură și cu miile de diagnostice corecte ale stării de sănătate a sudurilor.”

Pe perețele laboratorului, înrămat, un certificat cu emblema „Atomic Energy of Canada Limited”. Consilierii prestigioasei firme confirmau capacitatea și profesionalismul specialiștilor români în controlul calității pieselor pentru centralele nucleare. Actul de atestare fuseseră înmînat cu felicitări.

FLORIN CONDURĂȚEANU

„Radiologi” ai sudurilor

Fotografii de DINU LAZAR

tu decit fostul baschetbalist al echipei campioane Steaua. I-au plăcut traiectoriile radiațiilor dar și ale mingii spre coș. După un adevărat număr de cascadorie, înaintind în echilibristică, împreună cu Ion Negulescu și Constantin Păunescu pe o conductă suspendată, i-a pozat toate sudurile. Poate circula prin ea apa grea pentru centralele nucleare? Da! — a scris pe certificatul de calitate fizi-

film, geometria optimă a fotografierii, sensibilitatea filmului, iată mereu alte necunoscute ale ecuației radiografiei. Trebuie să ai tot timpul ideile treze. Nu te moleșește rutina. Am iubit întotdeauna, deopotrivă, arta fotografică și mecanismele tehnicii. Dar în ce profesie își puteau da mina aceste pasiuni? Iată însă că avîntul fără precedent al industriei în Epoca Nicolae Ceaușescu a născut și noi me-

intîlnire cu noul. Ca sarcină de serviciu.”

Pe ușa Laboratorului de Radiografie Industrială au intrat cîteva loturi de piese complicate de la Întreprinderea de Truditoare Pașcani și Steaua Roșie București, destinate Centralei Nuclear-Electrice. Au venit de astă dată ele la fotograf. Pentru poze din față și profil. Să li se developeze starea de sănătate. Aplecați asupra proiecte-

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Bulevardul de apărare a civilizației (II)

Mai departe, din hronica primului an al Unirii Principatelor.

● Ultima zi a lunii ianuarie. La 31 ianuarie, economistul și publicistul Henric Winterhalder, tovarăș de luptă și de idei al lui C.A. Rosetti, publică în „Românul” ceea ce am putea numi un „reportaj de anticipație”, în care este zugrăvit Bucureștiul viitorului (desigur al „viitorului” în raport cu urbea anului 1859). Eroul istorisirii ajunge în Capitală cu trenul (care nu exista pe atunci în Principate), e întâmpinat de iluminatul electric (și ea inexistentă pe atunci), se deplasează prin oraș cu un mare „omnibuz” și admiră clădirile Școlii Politehnice, Universității, Observatorului Astronomic, Muzeului Național (care, evident, constituiau abia năzuințe la acea dată). Despre toate acestea călătorul exclamă: „Cîtă frumusețe! Cîte minuni!” Textul „relatării”, desigur mult

mai lung, poate fi considerat și prima povestire științifico-fantastică românească, cu anticipații care s-au adevărat în următorii ani sau în următoarele decenii (Observatorul astronomic din București a fost de pildă înființat în 1908).

● O zi mai tîrziu, la 1 februarie 1859, apare un nou număr al revistei „Foale de agricultură practică”, redactat de Ion Ionescu de la Brad. Întreg numărul este consacrat modernizării agriculturii și necesității unei schimbări radicale în situația țărănilor, mai ales eliberării lor de sub asuprirea moșierilor. Plugarii, arată marele agronom-patriot, au „un drept necontestat asupra pămîntului”.

● O problemă tehnico-științifică acută este ridicată tot de Henric Winterhalder în „Românul” din 7 februarie. Actualmente, observă el, există în Moldova și Valahia prea multe sisteme de măsură, prea multe etaloane, care nici nu se po-

trivesc între ele, ceea ce îngreunează atît comerțul intern, cît și pe cel internațional. Dacă românii doresc să fie „un singur popor”, ei trebuie să unifice toate aceste sisteme și să ajungă la „măsura cea nouă”, întemeiată în primul rînd pe metru. Într-un articol anterior, Winterhalder se ocupase și de reforma monetară.

● De altfel, tot în 1859, inginerul, scriitorul și omul de stat Ion Ghica elaborează proiectul unei legi pentru adoptarea metrelui în țara noastră. Acest proiect a întâmpinat atunci opoziția înverșunată a unor demnitari rușinari, dar pînă la urmă prevederile sale au stat la baza Legii pentru introducerea sistemului metric de măsuri și greutate, semnat de Cuza Vodă la 15/27 septembrie 1864 (termenul de aplicare stabilit de lege era 1 ianuarie 1866, dar aceleași împotriviri au determinat amînări ale acestuia pînă în 1884, cînd noul sistem a intrat, în sfîrșit, în vigoare).

● Același Ion Ghica, promotor al progresului și înnoirii, este cel care întocmește primul plan general al unei rețele românești de cale ferată, prevăzînd și conexiunile la rețelele feroviare internaționale (1859). Va mai trece însă un deceniu pînă la darea în funcțiune a primei linii de cale ferată din Principate (București-Giurgiu).

● Progresul este, firește, condiționat de cunoașterea realităților, inclusiv a celor demogra-

fice. Din acest punct de vedere, 1859 a fost un an de cotitură. La 28 aprilie 1859, Alexandru Ioan Cuza semnează Decretul pentru înființarea Biroului de Statistică al Țării Românești; ca șef al acestuia este numit Dionisie Pop-Marțian, întemeietorul statisticii științifice în România. La 1 iulie 1859 este semnat Decretul pentru crearea Direcției de Statistică a Moldovei, în fruntea căreia este pus Ion Ionescu de la Brad.

● Tot în 1859 începe în Principatele Române primul recensămint modern al populației, care se va încheia în anul următor.

● Presa românească este receptivă la progresul tehnico-științific internațional pe care îl înregistrează cu regularitate. În 1859, F.L. Drake sapă prima sondă de petrol din lume, iar Gustav Kirchhoff și Robert Bunsen inventează spectroscopul. Tot atunci apare *Originea Speciilor*, opera de pionierat a evoluționismului, iar Karl Marx publică lucrarea *Contribuții la critica economiei politice*, scriere de răscruce pe tărîmul gîndirii economice.

● Un moment important în dezvoltarea învățămîntului românesc: la 2 ianuarie 1859 începe să funcționeze Institutul Pedagogic Național din Năsăud, unde materiile științifice, mai ales matematica, chimia, fizica și științele naturale ocupă un loc de frunte.

● În apropiere de București,

la Dămăroaia, iau ființă în același an o stațiune sericicolă și o filatură de mătase, prima de acest fel din România, una dintre marile întreprinderi textile ale epocii.

● Intră în funcțiune două noi rafinării de petrol, la Tețcani și Valea Arini (județul Neamț).

● Se înființează la Cluj „Asociația Muzeului Ardelean”, grupînd numeroși naturaliști.

● La Sulina, Comisia europeană a Dunării înființează prima stațiune meteorologică din țara noastră, înzestrată cu aparatura necesară înregistrării sistematice.

● Apare prima lucrare de statistică teoretică în limba română: *Povătuiri pentru facerea catagrafiei Moldovei, precedate de oarecare elemente de statistică* de Ion Ionescu de la Brad.

● 1859 este anul unei descoperiri matematice reprezentînd intîia contribuție românească care va intra în terminologia internațională. În timpul studiilor sale în Germania, matematicianul, fizicianul și chimistul Emanuel Bacaloglu publică memoriul *Über die Krümmung der Flächen* (Cu privire la curbura suprafețelor), în care dă o nouă expresie unei curburii găsite în 1820. În 1935, matematicianul Alessandro Terracini dă acestei expresii denumirea „curbura lui Bacaloglu” — astăzi consacrată în știință pretutindeni.

I. M. ȘTEFAN

flacăra

PENTRU MINTE, ÎNIMĂ ȘI LITERATURĂ

Unul dintre edificiile impunătoare ale Galațiului contemporan este, fără îndoială, Centrul de creație și cultură socialistă „Cîntarea României” al tineretului, dat în folosință la 1 mai 1986. Monumentalul edificiu a fost conceput și realizat într-o formă arhitectonică și funcțională modernă, cu aparatură de practică culturală de ultimă oră, cu dotări tehnico-științifice adecvate, pe măsură. Astfel că între baza materială excepțională pe care lăcașul nostru de cultură o deține și metodele dinamice în activitatea permanentă există o strînsă interdependență, o necesară, firească, simbioză.

Răspunzînd îndemnurilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, rostite de la tribuna înaltului forum al comuniștilor români, cerințelor innoitoare de a ne intensifica munca politico-ideologică, cultural-educativă și creativ-distractivă în rîndul tineretului nostru, ne-am conceput în așa manieră suita de acțiuni încît să contribuim și mai mult la educarea comunistă, revoluționară a tineretului gălățean, la formarea sa multilaterală pentru muncă și viață, în spiritul umanismului revoluționar, al dragostei netărmurite față de patrie, partid și popor, al tradițiilor eroice ale lăsei muncitoare, al înaltelor răspunderi ce-i revin în îndeplinirea neabătută a Programului Directivă și a Tezelor Congresului al XIV-lea al partidului. Calitatea, permanența, diversitatea acțiunilor politico-

Accesul la cultură, la civilizație

educative și cultural-artistice sînt imperativele care ne călăuzesc actualmente preocupările și eforturile noastre în a munci mai bine cu tinerii și pentru tinerii noștri.

Condițiile concrete, opțiunile și aspirațiile tinerilor, dotarea tehnico-materială cu aparatură culturală și tehnică, coroborate cu sarcinile economico-sociale ale organizațiilor de tineret din municipiul Galați, din localitățile gălățene, au determinat în această perioadă o diversificare a formelor artistice și științifico-tehnice de adresare concretă către tineri. Vizăm în acest sens manifestări de largă rezonanță în rîndul tinerilor, concepute ca momente de vîrf, ca adevărate sărbători în viața spirituală a municipiului de la Dunăre. Pot fi amintite în acest sens manifestări sincretice grupate sub generică, ca: „Epoca Nicolae Ceaușescu — epoca afirmării multilaterale a tinerii generații”, „Tineretul gălățean — factor activ în realizarea sarcinilor economico-sociale”, „România — o politică de pace și prietenie”, precum și alte manifestări educative ce asigură punerea în valoare a cercetării științifice și tehnice, a potențialului nostru artistic, contribuind astfel la ridicarea nivelului de pregătire politică, profesională și de cultură generală a tineretului cu

toate mijloacele de care dispunem.

Au fost concepute în forme de o mare suplețe o gamă de acțiuni pe genuri, prin care sînt transmise tinerilor cunoștințe temeinice, sînt aduse spre ei adevărurile societății noastre, valorile superioare ale eticii, spiritului revoluționar, ale artei și frumosului. Vom aminti aici brigăzile științifice itinerante în localitățile județului, unde s-au susținut altminteri și programe cultural-artistice cu formațiile proprii (în localitățile Ivesti, Umbrărești, Berești, Schela, Corod, Cudalbi ș.a.). Mai amintim apoi și alte acțiuni: „Pregătirea tinerii generații pentru înțelegerea familiei”, „Responsabilitatea tinerii generații la vîrsta marilor idealuri”, „Personalități gălățene în cultura și știința românească” etc.

Tot din șirul acțiunilor noastre cultural-educative am amintit în context unele cu deschidere națională: Concursul interjudețean de poezie și muzică tînăra „Baladele Dunării” (aflat la a XII-a ediție în anul viitor). De asemenea, amintim „Galele de jazz”, „Salonul de grafică umoristică OMNIUM”, cit și alte multiple activități cu și pentru tineri pe probleme juridice, culturale, medicale, științifice.

Nu întîmplător am lăsat în final cercurile tehnico-aplicative care urmăresc perfecționarea pregătirii profesionale, organizarea unor activități practice legate de cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică, de introducerea progresului tehnic în toate domeniile de activitate. În cadrul acestor cercuri tinerii sînt deprinși să gîndească în limbajul calculatoarelor, să folosească mijloacele informative, precum și de a găsi noi mijloace și căi de folosire a sistemelor informaționale în procesul de producție. Menționăm, de asemenea, că aceste cercuri sînt dotate cu microcalculatoare HC-85 și TIM-S și sînt frecventate anual de peste 200 de tineri.

Așadar, în ambianța de amplă și susținută efervescență politică, de înaltă angajare patriotică, de mobilizatoare responsabilitate cu care tinerii noștri au primit documentele programatice ale partidului nostru — hotărîți fiind să le transpună în viață, fiecare la locul său de muncă sau învățatură — avem garanția să afirmăm acum în final că sîntem fermi hotărîți să ne unim eforturile pentru a trece la o nouă calitate și eficiență în întreaga activitate consacrată educării politice, revoluționare și cultural-științifice a tineretului nostru gălățean.

Prof. TRAIAN DRĂGĂNESCU ■
director al Centrului de creație și cultură socialistă „Cîntarea României” al tineretului din Galați

Desene pe asfalt

Candid aldin

Încă de dinainte de a crede că am să ajung scriitor (deci că îmi voi lega viața de truda lor) i-am iubit pe tipografi. Și am iubit tipografiile ce nu ofereau ca azi, imagini de cosmodrom ci aduceau mai degrabă cu cînstitele ateliere ale meșteșugarilor arhaici. Puteau fi asemuite cu fierăriile pline de focul stîrnit de foale, la chiar cu potcovăriile sau, mutîndu-ne în alte lumi, cale de reparat corăbii, mori de apă ori giuvaergerii.

De la tipografi am deprins patina pentru plumb, evlavia pentru cuvînt, respectul pentru literă, tot ei m-au învățat că bucuria omului de carte trebuie să fie castă. Ei care sînt un simbol al rîrnei intens-răbdătoare, marcați de simțul subtil al echilibrului și al vibrației la frumos. Cînd mi-a apărut în viață carte nu m-am mințit cînd tipograful ce mi-a oferit-o a numit-o a noastră, a lui și a mea și am început astfel o colaborare pe care modernizarea instrumentelor tipograficești n-o poate tulbura.

Un moment de istorie în care au tipărit zăpada cu singele lor mîndru le-a adus tipograful orgoliul de un milion de ori plătit cu tacite bravuri de a se sărbători, meritat, într-o zi a lor devenind totodată a întregului popor de gînditori și făuritori de slove.

Adesea tipograful se confundă cu scriitorul de semne și i se spunea cînd Anton Pann, cînd Petre Ispirescu. Singurul act al lui Tudor Arghezi în stare să-i confirme cel puțin una din multele-i indeletniciri nu e vreo diplomă universitară scrisă pe latinește ci un (acum obiect de muzeu) brevet de meșter tipograf.

La toate acestea mă gîndesc după ce am citit volumul de versuri „Romantic” (Ed. Albatros) scris și gîndit grafic (evident și tipografic) de confratele Sandu Stăfănescu.

Autorul a intrat în lumea plumbului încă din 1958, anul ce-l află ca linotipist la Casa Scînteii și după dese apariții în presă, grăbindu-se încet (asemeni colegului Arghezi) a îndrăznit să ni se înfățișeze cu o carte a sa abia după un „război de 30 de ani” cu singurătatea unui meșteșug sacru.

Amintirile zefarului sînt conservate în versuri de o cuceritoare armonie: „A mai trecut o noapte. E rîndul tău, acum, / poemul culegîndu-l cu 8 candid aldin / și titlul cu versule, în sîngă-sus: „Senin” / și-n pagină pîndu-l să-și faci spre oameni drum”.

Cu Sandu Stăfănescu vocabularul poetic se sporește cu cuvinte ce par de neînțeles pentru cititor dar care ne sînt dragi nouă celor nărușiți de dragul tipografulor: Candid aldin, versule, și încă altele.

În rest, pretextele lirice sînt eterne. Iubirea de patrie, invocarea mamei, clamorile erotice. Ultim romantic, poetul crede într-un „front” al trecutului iubiri, cu „tranșee” inefabile ori vede în amor o „vinătoare” cu ținte ratate, sau, și mai credibil, un „teatru scurt”: „Ne despărțim. Nu-i nimenea de vînd... / Mă-nțorc spre a neșanselor adresă. / Tu, singura mea oază de lumină, / tîmii să joci mereu aceeași piesă. / ...Nu-nțorace capul. Trece. Așa-i în viață. / Plătăm iubirea noastră, dulce furt, / cînd inima năvingă nu învăță / că tot ce e frumos e teatru scurt”.

Așa o fi. Poezia însă e un teatru fără final și Sandu Stăfănescu și-a cucerit un loc în cinul poeticesc vîdînd convingătoare haruri, posibilități de expresie de o dulce vetustate convertite în modernitate printr-o abilită „punere în pagină” a emoțiilor, printr-o transcedere neîncîrnată a minunilor clipei.

GHEORGHE TOMOZEI ■

Iubirea de frumos

Drum la Oradea

Am avut bucuria de-a fi oaspetele citorva mii de tineri ai graiului și sufletului nostru din orașul debutului lui Mihai Eminescu, cetatea Familiei lui Vulcan, unde de-a lungul anilor, prin serile de poezie, împreună cu actorul Dan Nasta, am avut prilejul să mă întîlnesc cu uriașă sete de cuvînt și spirit a Ființei noastre, aceea a Logosului intrupat în istorie, ce-i animă mai ales pe tineri dar și pe părinții lor.

Nu-i voi uita niciodată: în picioare, cîntînd din cele mai fierbinți versuri și din umilele mele cărți, mii și mii, elevi, muncitori, unii studenți ce trăiesc din cuvînt, ce și-au regăsit viața în cele roditoare ale ei, hrînindu-se din flăcările eternului Logos devenit grai și în limba română.

Le-am vorbit două ceasuri despre acest ceas al Logosului în vremea solstițiului de iarnă, cînd pătrunde în istorie, despre textul ce se citea în an nou de către lumea veche și despre lista strămoșilor, a regăsirii originilor noastre în noul an.

Garoafele ce le-am primit le-am aruncat asupra lor, asupra sălții arhipline. Le-au strîns din mînă în mînă și mi le-au redăruit. Cu ele, cu octogonul lor înmugurit îmi voi pe-trece și eu anul cu sufletul inimii mele, acolo în Oradea iubirii inimii mele frați. Am cîntat împreună Oda Bucuriei pe versurile lui Schiller, în acordurile lui Beethoven.

Frați suntem toți românii de pe pămînt, imnul Infrățirii Universale cu bucuria ce nu se uită în veac. La mulți ani!

IOAN ALEXANDRU ■

Vasile Sandu: „Iarna”

Convorbire în trei acte

Al doilea act

Eugenia Moldoveanu:

„O profesoară unică — Arta Florescu”

În clasa a VIII-a am plecat la Brașov la celebrul liceu Andrei Șaguna. M-a impresionat corul școlii dirijat de profesorul Stanciu. Nici aici nu am putut suporta depărtarea de casă și m-am întors la Azuga.

— Cum ați rezistat mai tîrziu, luni în șir drumurilor, hotelurilor lumii?

— Cu groază. De la urcarea în avion visam ziua cînd voi reveni acasă. Am renunțat de multe ori la contracte de mare

perspectivă numai pentru a rămîne o săptămînă lingă ai mei. Cele mai triste clipe ale vieții au fost cele din marile hoteluri ale lumii în zile fără spectacol, după orele de repetiții. Singurătatea îmi macera sufletul. Eram fericită în acele zile doar în clipe cînd reușeam să capăt o legătură telefonică.

— După Școala generală din Azuga, ați urmat cursurile Liceului din Bușteni.

— Rămînînd în casa părinților

lor din Azuga și luînd la orele 5,55 trenul spre Bușteni. Și acum în nopțile albe de după spectacol, la orele 4,30 privesc cu zîmbet ceasornicul. Patru ani m-am sculat la această oră pentru a prinde trenul. De la gară la școală mai făceam 1 km prin nămeți. Stăteam lingă zidul școlii așteptînd deschiderea porților. Din clasa a IX-a îmi ținea companie colegul de bancă și viitorul meu soț — Constantin Iacob. El venea cu un alt tren

de la Poiana Tapului. Doi adolescenți timizi. Am avut marea şansă de a-l întîlni odată cu muzica. Eu am terminat Conservatorul, el Institutul Politehnic. Fiecare cu meseria lui, cu grijele lui, cu bucuriile lui. Amin! doi la un loc cu bucuriile noastre. El cu grija mea în plus. El a fost steaua mea polară la greu. Cu el am împărțit și bucuriile.

— Și ați rămas cu numele din cataloagele Liceului din Bușteni.

— Ne-am căsătorit în anii de studiu la București. Peste foarte mult timp, colegii au aflat cu cine este căsătorit Constantin Iacob. Rămăsese într-o noapte de serviciu. M-am dus a doua zi de dimineață să-l văd și să-i duc niște sandviciuri. „Dumneavoastră sinteți Eugenia Moldoveanu de la Opera Română, pe cine căutați?” — m-au întrebat ei amabili. „Pe soțul meu, inginerul Iacob...” „Iacob — soțul dumneavoastră?”

A fost o adevărată... „bombă”.

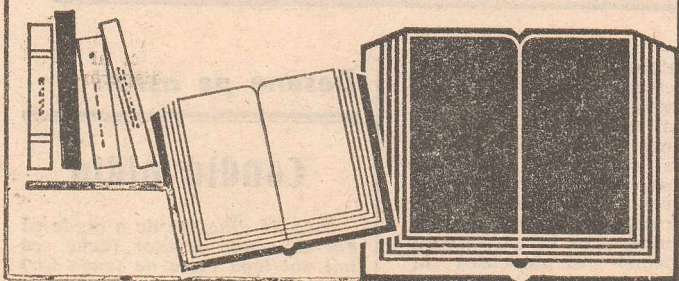
— La Bușteni funcționa un liceu teoretic.

— Cu multe ore de matematică la care mă descurcam tare

(Continuare în pag. 15)

IOSIF SAVA ■

VITRINA CĂRILOR

În librării

Dragostea și revoluția

În această săptămână, a apărut, la Editura „Eminescu”, trilogia lui Dinu Sărașu „Dragostea și Revoluția” alcătuită din romanele: *Toamna roșie*, *Cei care plătesc cu viața și Speranța*.

Așa cum relevă, pe ultima copertă a Impunătorului volum, distinsul critic Valeriu Răpeanu, „spontaneitatea povestitorului Dinu Sărașu nu-l face niciodată să cedeze bucuriei de a-și revărsa fără stăvile însușirile sale native. Ceea ce ni se pare atât de firesc, atât de natural, atât de colocvial, chiar, este rodul unei lupte cu sine și împotriva sa. Acea stare de luptă fără o cii-

pă de răgaz, caracteristică adevăratului scriitor și din care s-a născut trilogia „Dragostea și Revoluția”.

Vorbiți și scrieți românește

Cind ne atrage

„hăul abisurilor...”

În procesul de asimilare de noi cuvinte, limba română a avut o mare deschidere pentru termenii echivalenți, sporindu-și astfel puterea expresivă, fapt ilustrat din plin de utilizarea cu iscusință a sinonimei în creațiile literaturii naționale.

Uneori, între cuvintele cu același sens se produce o oarecare concurență în urma căreia cel cu vechimea mai mare își reduce din sfera semantică și capacitatea de frecvență mai scăzută. Este printre altele, cazul vocabulei **HAU** — „prăpastie, genune”, care a cedat locul neologismului **ABIS** — „groapă foarte adâncă, prăpastie” (fr. *abyss*), mai ales în limbajul curent, unde este des întâlnit, exprimând sensul la figurat.

Se întâmplă ca, în unele contexte, elementul lexical cu nuanță arhaică **HAU** să primească determinanți inutili poate, cu intenția sublinierii sensului „foarte adâncă, fără fund”, care nu mai este înțeles de unii vorbitori ca aparținând definiției lui.

Putem surprinde o astfel de situație în textul ce urmează: [...] o făcere ca un hău uriaș înconjură spațiul dintre pământ

și cerul de necuprins.

Imbinarea de cuvinte „hău uriaș” este simțită ca pleonastică de vorbitorii care sesizează că sensul determinantului (urias — „FOARTE MARE, imens”), este cuprins în cel al determinatului (**HAU** — „groapă FOARTE MARE, imensă”).

Un pleonasm flagrant se produce atunci când sunt puse în legătură sintactic direct vocabulele **HAU** și **ABIS**, așa cum se întâmplă în acest text extras dintr-o lucrare cu caracter beletristic, recent apărută:

— Ah, mă urmărești! Mă controlezi! Acest strigăt dezvăluie tot ce ascunde Mariona în adinecul ființei ei. E ca un șir de fulgere în lumina cărora apare hăul abisurilor.

În dicționarele limbii române, cele două cuvinte: **ABIS** și **HAU** sunt considerate sinonime perfecte. Iată de ce **HAU** (1) — „prăpastie, genune, groapă FĂRĂ FUND” este inutil determinat de atributul substantival **ABIS**(urior) — „hău, genune, groapă fără fund” (de fapt, originar el este cuvântul grecesc *abyssos* — „FĂRĂ FUND”).

Concluzia noastră nu privește și ultimul text pe care l-am citat dacă, nu cumva, în intenția autorului respectiv n-a fost tocmai să sublinieze exprimarea pleonastică a personajului.

DORIN N. URITESCU ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Poezia trăirii, poezia cuvintelor

Nici o epocă istorică nu a scos în evidență cu atita patos și putere de convingere semnificația cuvintelor. Aș mai putea spune că, după știința mea, în nici o altă literatură scriitorii nu le-au conferit cuvintelor o asemenea forță ca în poezia românească actuală. Vehicul de gândire, mod de comunicare, cuvântul deține în lirica de astăzi, o adevărată funcție hegemonică. Privit în raport cu emițătorul, cuvântul dezvăluie și maschează, conferă unei anumite stări o pregnanță mai mare sau mai mică, prilejuiește bucurie sau generează anxietăți, spune sau tace, se lasă captat sau se refuză.

Cind se va scrie o istorie a liricii noastre contemporane, poezia cuvintelor ca obiect al creației va căpăta cu adevărat dimensiunea sa reală. Exemplele nu trebuie căutate cu lupa, ele abundă în operele celor mai mulți scriitori. Ora de poezie (Ed. Litera, 1989) de Virgil Panait constituie un exemplu elocvent în acest sens. Ea este doar unul din semnele întoarcerii poetului spre sine, proces pe care l-am semnalat și la alții. Autistă, în unele cazuri, lirica de acest gen nu devine narcisistică. Narcis este mai prezent în roman decât în poezie. Etalarea eului, concepută ca un mod de trăire a existenței duce inevitabil la încălcarea cuvintelor cu o profundă energie afectivă. Cuvintele ies din plasa unui joc semantic față de propria sa trăire, înfățișată cititorilor ca o dramă existențială autentică. În această diagramă a stării de spirit a conceput Virgil Panait Ora de poezie. Autorul își dorește o „limbă a amurgului”. Statutul său pare a fi acela al unui „profesor de melancolie interioară”. Enunțurile sale sînt aproape întotdeauna aforistice. Adevărurile sale, puternic colorate afectiv, sînt grefate pe ziceri scurte, adeseori dispartate. Micile jeturi de poezie trăiesc relativ independent. Din spațiul tăcerii, de dincolo de gândire, emisia sonoră se aude ca o speranță: / „cuvîntul cuvîntului e o evadare a spiritului”. Virgil Panait poartă masca grea a unui poet „trist, însingurat și livid”. Poetul este convins că „în fiecare dintre noi există un muzeu al durerii”. De aceea, Ora de poezie este apăsătoare și sumbră. În poezia trăirii, scriitura năzuiește să ajungă la marile abisuri ale ființei umane. Suferind de „luxul singurătății”, deplin conștient de faptul că adevăratul tropul poetului poate fi „însingurat de metafore”, marcat de convingerea că „toată lumea e un bocet”, Virgil Panait introduce și erosul și moartea în această sferă a culorilor închise.

Fără îndotăli că nu tuturor poezilor le-a fost hărăzită bucuria sau capacitatea de jublare în fața existenței. Pînă și această stare de spirit își poate pune pecetea pe conștiință și arta unor scriitori, asemenea unui destin. Mulți dintre noi ne întrebăm dacă poezia lui Eminescu ar fi putut să fie altfel decât cum o știm. Biografia exterioară a unui scriitor poate colora într-o anumită măsură o operă, dar nu-i poate schimba sensurile de profunzime. Virgil Panait este convins de faptul că poetul este un proiect existențial care se împlinește însă doar prin opera sa: / „astfel, astfel se naște poetul / ca o înscenare a verbului a fi / împotriva stării de întinerie ca o urmare / a juxtapunerii poeziei peste moartea lui viitoare”.

Și dacă scriitorul este un „biet actor”, în inima sa, sînt convins că el nu poate interpreta decât un singur rol și anume pe acela ce și l-a ales la înfîlțirea dintre conștiință și destin. În această alternativă deschisă înfloare pînă și poezia de dragoste a lui Virgil Panait. „Iubim fiindcă sîntem lași, / iubim fiindcă sîntem murtori / iubim sperînd că ne mai putem salva...”

La Ora de poezie, Virgil Panait a venit cu „cele mai frumoase cuvinte”.

Dacă destinul se învîlțirează în opera poetului pe cele mai diverse căi, atunci cind hazardul

pătrunde în biografia celui ce-și traduce existența în cuvinte, este firesc ca creația literară să devină o patetică depunere de mărturie. Cu *Tranzitive* (Ed. Litera, 1989), Ioan Bran și-a lăsat posterității testamentul său liric. Dincolo de acesta, el este doar o amintire conservată de cuvinte. Născut în 1942, accidentat grav în 1965, mort în 1988, Ioan Bran a scris, așadar peste două decenii într-o stare de cumplită suferință. Cu toate acestea versurile sale nu s-au transformat într-un simțit strigăt de durere, iar opera sa, restrînsă dar încărcată de complexe semnificații, nu este o radiografie a unei conștiințe tragice. Volumul *Tranzitive* ar putea sta sub spunerea simbolică din acest enunț: „Dacă ai cuvînt, ai pămînt sub tălpi; / pămînt de primăvară și pămînt de toamnă / Ti-s spusese lucrătoare” / (*Poem în chip aparte*). Focul care arde, apa ce curge întrețin un fel de flux al vechinicii naturale. Ascuns în „trupul memoriei”, gata să privească „tunelul timpului” prin care trece ultimul expres, cu urechea ațîntită la „fi-orul de grad înalt”, menit să treacă prin „canalul de irigații al inimii”, Ioan Bran auzea pulsul lumii dintr-un spațiu închis, conectat la o conștiință planetară. Poezia sa pune în lumină o gândire calmă, o bucurie blindă a durerii statornicite, capabilă să-l facă să stea pe om cu privirea ațîntită spre eternitate.

Aproape și departe de lucruri, îndepărtat uneori de sine ca de un alt obiect, dornic să fie „vulnerabil la amănunte”, atent la firea sa intrat într-o „cură de slăbire”, scriitorul își testează corpul ca pe un fel de cutie de rezonanță a întregului univers. Poetul se simte într-un fel de răgaz, el trăiește viața doar ca o stranie aminare sau o percepce ca o rupere temporară de circuit: „Sună a stingere / Pe alocuri / cli-pirile din ochi / sînt interzise” / (*Să nu dau gres*).

Existența se ritmizează după alte reguli. În calendarul sufletului unui ins solitar sînt marcate alte date, simțite doar de el însuși, anunțate de trupul său, devenit un instrument de măsurare a lumii dinăuntru și dinafară. / Din manifestările mele / ies răbuniri de vînt-cara-catia, / se petrec plecări și sosiri / cu impac-turi / Toate îmi pretind în schimbul lor / mostre pentru analiză / din sudoare, salivă și lacrimi. / Azi voi asfinți / c-un minut mai devreme” / (*Interogație*).

Conștiința scriitorului este ca o imensă umbră mișcătoare, ca o fantomă capabilă să capete, provizoriu, diferite întrupări în timp. Lumină și femeie, culoare și miros crud de co-nifere, nisip și nectar, conștiința imaginatoare întretine o stare permanentă de reverie.

Poezia lui Ioan Bran nu este stridentă, nu înregistrează nici un fel de forme ale patosului excesiv și, mai ales, nu cultivă retorica suferinței. Secretar al spiritului său, întuit de un corp efemer și suferind, scriitorul măsoară viața cu un calm tipic țărănesc, deținut de oamenii ce s-au familiarizat cu sfîrșitul. „Mă rostogolesc într-un con de umbră / ca planta răscoală. / Deja am întrecut măsura” / (*Pur și simplu*). Doar erosul traversează gândurile sale ca o reverie roză. Prin el „ploile fac floare la ureche”, aripile sufletului se deschid ca un curcubeu, iar acea ciudată „rază orizontală” l-a aruncat într-un „hazard înflorit”. Alături de iubită, poetul trece munții în timpul nopții „cu luminări aprinse”.

Pregătit pentru „saltul mortal”, gata să zboare pe o „pernă de aer” spre un loc neștiut, autorul *Tranzitivelor* era pregătit pentru eternitate. Este adevărat că destinul scriitorilor ce au murit foarte tineri trece prin anotimpuri literare incerte.

Ioan Bran a lăsat posterității un remarcabil testament literar.

ILIE PUJA ■

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

În fața adevărului

În epoca noastră crește tot mai mult interesul pentru evocarea marilor evenimente care au marcat etape importante în istoria neamului românesc, pentru reliefarea tradițiilor de luptă ale poporului, pentru punerea în lumină adevărată a activității sale creatoare.

În acest sens, lucrarea lui Valeriu Florin Dobrinescu, *România și organizarea post-belică a lumii*, Ed. Academiei, își propune să analizeze unele probleme internaționale ale României într-o perioadă de mare efervescență politică și diplomatică, pe fondul unei vieți economice dificile de pe urma celui de-al doilea război mondial, perioada cuprinsă între victoria însecurățională de la 23 August 1944 și semnarea tratatului de pace din 10 februarie 1947.

Autorul dezbate pe larg, procedînd la o analiză minuțioasă

a două fenomene extrem de complexe care au jalonat, în practică întreaga evoluție a României, încă un bun număr de ani după aceea — semnarea și aplicarea Convenției de armistițiu din 13 septembrie 1944 și a Tratatului de pace din 10 februarie 1947. Convenția de armistițiu — în 20 de articole, un protocol și șase anexe — reglementa situația internațională a României, cuprinzînd nu numai clauze militare ci și politice, teritoriale și mai ales grele prevederi economice pentru țara noastră. În Convenție se recunoștea (art. 2) că România a întors armele contra Germaniei naziste încă din dimineața zilei de 24 august 1944, obligîndu-se să participe la războiul antihitlerist cu minimum 12 divizii (art. 1) și să acorde toate înlesnirile necesare staționării și deplasării trupelor sovietice spre și dinspre front. România se obliga să ia măsuri împotriva elementelor fasciste, să elibereze toți prizonierii

aliați și deținuții politici antifasciști, să restituie bunurile aliate aflate pe teritoriul țării și să plătească o despăgubire de 300 milioane dolari Uniunii Sovietice (art. 5, 6, 7, 8, 11). Unele prevederi erau insuficient precizate sau erau de natură să lezeze independența și suveranitatea țării, unele cereau sau propuneri ale delegației române n-au fost luate în considerare. Astfel, delegația română a cerut revizuirea sumei totale și prelungirea termenului peste 6 ani, avînd în vedere situația precară a economiei (România avea un venit național anual de 600 milioane dolari și nu de 2 miliarde cum susțineau reprezentanții sovietici).

Tratatul de pace încheiat la 10 februarie 1947 la Quai d'Orsay, după îndelungate, controversate și sinuoase dezbateri, conținea prevederi mai grele decât cele existente în Convenția de armistițiu. Clauzele economice — menținerea cuantu-

mului evaluărilor din Convenție, acordarea automat de către România tuturor țărilor din coaliția Națiunilor Unite a clauzei preferențiale a națiunii celei mai favorizate și alte numeroase despăgubiri materiale, inclusiv unor persoane particulare — cele politice și militare erau oneroase. Tratatul declara nul și neavenit Dictatul de la Viena cu privire la nordul Transilvaniei. Prevederea în Convenția de armistițiu la articolul 20 că „Guvernele Aliate privesc decizia Arbitrajului de la Viena cu privire la Transilvania ca nulă și neavenită și sînt de acord ca Transilvania (sau cea mai mare parte a ei) să fie înapoiată României” a fost folosită de delegația Ungariei la Conferința de pace de la Paris, pretinzînd anexarea la Ungaria a unui teritoriu de 22.000 km², sau măcar a circa 4.000 km² incluzînd orașele Oradea, Arad, Satu Mare, Salonta și Carei, pretenții teritoriale absurde care bineînțeles

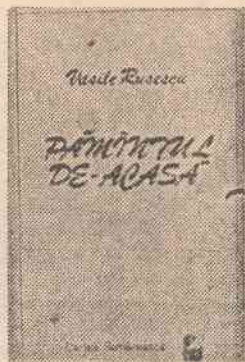
au fost respinse. Tratatul a confirmat, în schimb, o însemnată parte din pierderile teritoriale ale României din 1940 (50.762 km² cu o populație de 3.915.000 locuitori în nord-estul țării și 6.921 km² cu o populație de 370.000 locuitori în partea de sud-est a țării) ceea ce a lovit în opera istorică înfăptuită de națiunea română în 1918, aceasta însemnînd că principiul naționalităților, cel care triumfase la sfîrșitul primului război mondial, nu a mai fost respectat. De asemenea, tratatul n-a recunoscut cobeligeranța ceea ce a semnat o mare nedreptate față de România.

Acestea sînt cîteva numai din problemele analizate cu serioasă responsabilitate de autorul lucrării la care ne-am referit și care ne pune în fața adevărului, a realităților vremii, pentru a le cunoaște și înțelege în lumina obiectivității științifice care trebuie să caracterizeze cercetarea istorică.

SEMNAL

● A doua carte de maxim interes — după „Creierul lui Broca” de Carl Sagan — a apărut la un interval relativ scurt de timp în colecția „Idei Contemporane” la Editura Politică. Este vorba despre volumul **Megatendențe** (Megatrends) sau „Zece noi direcții care ne transformă viața”, de John Naisbitt. Cuvântul înainte, traducerea din limba engleză și notele aferente sînt asigurate de Constantin Cosman.

Așadar, literatura viitorologiei este îmbogățită astfel cu o nouă și reprezentativă contribuție. Autorul, în cele 10 capitole distincte, abordează aspecte complexe ale societății industriale și informaționale, pledează convingător pentru tehnologia de vir și este în genere împotriva tehnologiei „fortate”, vorbește despre centralizare și descentralizare în economiile (naționale și mondiale) cit și despre aspecte ale acestor consecințe, face referire la democrația reprezentativă și la cea participativă, la opțiunea exclusivă și la cea multiplă ș.a. Cunoscutul viitorolog și sociolog Alvin Toffler afirmă despre J. Naisbitt că este „unul dintre cei mai perspicace observatori ai schimbărilor care străbat azi America”. La rîndul său, senatorul Gary Hart susține că lucrarea constituie „o pătrunzătoare analiză a curentelor politice, sociale și economice care vor modela viitorul nostru”. Cit despre viitor și viitorologie, considerăm că este nimerit să cităm în final opinia lui John McHale, care conchide în „Viitorul viitorului” (The Future of

prilejul fericit să se redescopere pe sine însuși, cit și frecventele trimiteri la acea clasă socială care a constituit cîndva „stilul istoriei”, fac romanul viu tensionant.

● Sorin M. Rădulescu și Mircea Piticarul publică la Editura Academiei R.S.R. un excelent studiu abordînd domeniile so-

ciologiei și ale psihiatriei: **Devianța comportamentală și boala psihică**. Cele 6 capitole distincte surprind în chip vădit chiar efortul de deschidere a psihiatriei către social și al sociologiei spre caz clinic, cit și punctele lor de interferență, de îngemănare, de comuniune, mai exact spus. În acest context, autorii se explică: „Modelul omului «normal» nu implică atît criterii clinice ferme, cit mai ales «devianța» de la personalitatea de bază integrată modelului cultural și normativ al unei anumite societăți. Pentru acest motiv, teoria faptului psihic trebuie conjugată în mod

necesar cu perspectiva sociologică într-o paradigmă comună, care permite interpretarea «cazului» într-un anumit context sociocultural”. Interesant acest mod integrator, interdisciplinar, original de a privi cazuri, fenomene, tendințe psiho-umane de o stringentă actualitate, la granița dintre mai multe științe.

● Povestirile africane ale lui Doris Lessing au apărut nu cu multă vreme în urmă la Editura „Univers” (traducerea de Irina Horea, iar tîrîrul critic Mircea Mihăieș semnează o densă și pătrunzătoare prefață de 20 de file, la un volum de exact 633 de pagini).

Plasată în „proximitatea” unor Mary Mc Carthy sau Simone de Beauvoir, Doris Lessing este judicios analizată de tîrîrul critic. Deși abordată în perimetrul prozatoarelor amintite, fiecare în parte are linii de forță distincte: „Deși fiecare dintre prozatoarele amintite au urmat un drum propriu, ele conturează, în pas cu vremea, niște desene surprinzătoare de asemănătoare: scrisul ca o aventură a unei conștiințe”. Iar pentru a completa imaginea asupra prozatoarei americane, ne folosim de referințele critice ale lui Michael Thorpe, care afirma pe bună dreptate despre Doris Lessing că este „la fel de plină de forță ca și D.H. Lawrence atunci cînd împletește deziluziile despre trăirile interioare ale personajelor sale cu o intensă evocare a locurilor și a atmosferei, pentru a reda simultan, punctele nevralgice ale caracterelor cit și ale societății”.

DORIN SĂLĂJAN ■

Magazin istoric nr. 12 / 1989

Din sumar: România la orizontul anului 2000 ● 1 Decembrie 1918 — din cronică luptei pentru unitate națională; Mișcarea Berthelot la București și Iași ● Istoria românilor în Brazilia ● R.W. Seton-Watson și românii ● Republica în gîndul și fapta poporului român ● Politică de forță și dictat în ajunul celui de-al doilea război mondial ● Pe urmele strămoșilor ● Radu R. Rosetti — pagini de jurnal inedite din anul 1939 ● Sigiliul lui Mihai Eminescu ● Bernardino Rivadavia și afirmarea independenței Argentinei ● Septembrie 1943: un general

antifascist evadează ● În București, acum 50 de ani ● M.M. Litvinov în misiune diplomatică la Washington ● Fotografia — document istoric.

● Cartea de istorie ● Cartea de reportaj ● Cartea

Spiritul democrației

Lucrarea „Perfecționarea legislației privind activitatea consiliilor populare” de Benone Pușcă, publicată de Editura „Junimea” cu puțin timp în urmă, se înscrie ca o prestigioasă contribuție în domeniul literaturii de specialitate, ca o analiză amplă și originală din punct de vedere teoretic și practic asupra organizării și funcționării consiliilor populare. Importanța lucrării constă în faptul că autorul, dispunînd de o îndelungată practică în domeniu, se oprește în special asupra aspectelor care aduc noutăți în organizarea și funcționarea consiliilor populare, insuficient abordate în studiile de specialitate. Opiniile sale se întemeiază pe o bogată documentație, realizată în practica unor consilii populare, ajungîndu-se, astfel, la un examen aprofundat al practicii organelor locale, insistîndu-se a-

supra unor probleme cu implicații adînci care, uneori, afectează principiul de bază, cum ar fi acela al autonomiei organelor locale.

Folosind metoda cercetării comparate, pentru a scoate mai bine în evidență faptul că organelor locale ale puterii de stat li se acordă, în sistemul nostru constituțional, o autonomie largă, exprimată în competența ce le este conferită de lege, autorul schițează, logic, trăsăturile esențiale ale tutelei administrative în statele capitaliste, ca expresie a centralismului birocratic — caracteristic organizării pe plan local în aceste țări.

Însușirea unei viziuni istorice care să conducă la înțelegerea fenomenelor în perspectiva evoluției trecute și a dezvoltării în viitor l-a permis autorului abordarea științifică a unor instituții sau organe de stat, după ce pune în evidență importanța și semnificația actelor normative adoptate de organul suprem al puterii de stat, prin care au fost

marcate etapele parcurse în dezvoltarea și perfecționarea aparatului de stat local, mai ales după Congresul al IX-lea.

Numeroasele referiri la dreptul comparat al statelor socialiste pun în evidență particularitățile specifice ale dreptului nostru electoral, iar referirile la dreptul comparat burghez au menirea să reliefeze democratismul instituțiilor noastre electorale.

Neîndolios, examenul critic al practicii consiliilor populare, ca și emiterea unor opinii personale, diferite de cele exprimate pînă acum în literatura de specialitate, dau lucrării un caracter viu, ridicînd valoarea ei științifică, iar soluțiile originale pe care autorul le avansează prezintă o contribuție certă la elucidarea unor probleme controversate, în teoria și practica organelor locale ale puterii de stat, în lumina concepției cuprinse în documentele partidului și statului nostru.

Conf. univ. dr. STEFAN RAUSCHI ■

Dimensiunea Creangă (2)

Românul a făcut pînă și din diavol o ființă minoră și chiar simpatică (Creangă însuși ducînd și aici pe culmi de artă mentalitatea populară), i-a găsit și lui, ca și morții, un rost în rînduiala lumii. L-a numit, paradoxal, „aghiuță” — sfîntuleț! Astfel, jiu-jitsu lui cu răul a început dezbrăcîndu-l pe însuși „domnul răului” de aura terifiantă conferită de biserică. Meșterii populari care au zgăvit bisericile noastre au dat cu totul altă imagine acestui personaj ce a terorizat evul mediu, și astfel i-au luat răului însuși suportul lui filozofic, metafizic, religios. Diavolul a fost transformat într-un slujitor involuntar al unei iconomii superioare, aceea a binelui. Este fără îndoială cel mai caracteristic triumf al genului și suflului românesc asupra negurilor, groazelor și șantajelor exercitate asupra-i în numele izvorului răului după concepțiile religioase!

Nici un rău, nici măcar răul suprem, nici măcar izvorul răului — ne-au învățat astfel șirurile de țărani ce au cîtorît suflul neamului românesc — nu poate rezista omului înarmat cu conștiința puterii ce o are binele, omenia, viața, lumina, putere de care se împartășește cel ce se rînduiește curajos și nemțat, în lupta vieții, de partea lor.

Poporul român a refuzat să cotizeze la puterea răului prin hiperbolizarea lui. A făcut asta începînd chiar cu religia și a continuat cu ipostazele concrete ale răului din viața individului și din viața colectivității naționale. Dar, mai ales, poporul român, pentru care răul este aici, pe pămînt, chiar și după ce individul s-a cununat cu „a lumii mireasă” (ciobanul mioritic este caracteristic în felul cum își rînduiește cele de după moarte!), s-a priceput — și este a doua lui mare izbîndă — să găsească mijloacele pentru a face ca viața, bucuria de a exista, să dea roade pînă și în mijlocul urgiilor ce s-au abatut asupra-i fără conținere. El nu a așteptat și nu a visat un timp la orizontul viitorului (fie el cel de după moarte sau după „judecata de apoi”, sau după alte „pliniri de vremuri” imaginate potrivit aceluiași mod de a gîndi) spre a-și lua partea de bucurie din greaua luptă de zi cu zi a vieții. El și-a rînduit existența, în mijlocul unei istorii adesea de coșmar, luptînd contra coșmarului tocmai prin propria lui manieră de a-și organiza viața, creînd, precum grecii antici în fața iraționalului, un uriaș zăgaz în fața ceea ce putea anihila puterea și setea lui de viață: **extraordinara civilizație sătească în care de la așezarea și clădirea casei pînă la ritualurile muncii și sărbătorilor, totul converge spre o singură rezultantă: apărarea individului și colectivității de disparare, de prăbușirea suflului în fața loviturilor sorții și a calamităților istoriei.**

În creația ce-l împodobește și susține traiul, de la îmbrăcămîntul trupului la hrana suflului — cîntecul, basmul, snoava, poezia, jocul — răzbate această imbinare genială: a dezlănțuirii vitale cu măsura impusă de dreapta socoteală, de mintea suverană. Imbinare pe care o descifrăm mai ales în muzica românească, chintesența suflului și a filozofiei lui de viață. Nicăieri „dionisiacul” și „apolinicul” nu s-au întîlnit mai desăvîrșit, mai desăvîrșit chiar decît în Grecia antică. Poate pentru că și Dionisos și Apollo veneau în mitologia greacă din ținuturile noastre!

Grecii antici au avut totuși obsesia moirei, prezentă de la un capăt la altul. Românii au cultivat, dimpotrivă, un gen de fatalism care, din nou, a schimbat sensul inițial, negativ, al predestinației, într-o eliberare de spaimă, într-o sursă de liniște. Celor cărora nu le-a fost teamă de diavol și de moiră, cum le-ar mai fi putut fi teamă și cum ar fi putut accepta să schimbe jugul fatalismului religios și metafizic cu cel al istoriei ce se pretinde destin?

Nu există o „retragere din istorie”, un „boicot al istoriei”, cum credea Blaga, dar există fără îndoială la români o libertate față de istorie, față de nă-

păstirile ei, care explică „miracolul istoric” al supraviețuirii și biruințelor repetate asupra unei istorii ca aceea de care le-a fost dat să aibă parte. Oftatul amar al lui Miron Costin despre „bietul om sub vreme” nu este al poporului român, ci al unui cîntăreț căzut în disperare, al unui biet intelectual ce se temea că neamul românesc va pieri înainte ca el să-și încheie letopisețul! Un intelectual care, în schimb, credea în intervenția providențială a Poloniei și transforma în Mesia eliberator pe regele Sobieschi, care la rîndu-i plănua integrarea Moldovei în regatul său!

Credința în puterea cauzelor drepte i-a întărit pe români pe cîmpul de luptă. Credința în biruința finală, logică a binelui, i-a întărit în răbdare. Răbdarea românului nu este ataraxie, nu e deznădejde, nu e nepuțință, sau pasivitate, ci este așteptarea ca legile lumii să-și termine lucrarea și să pună capăt ciclului răului. N-a existat niciodată moment al acestor încheieri, care să fie ratat de români. De fiecare dată s-a văzut cit de pregătiți fuseseră pentru a-l folosi. Șirul de „no-roace” ale istoriei lor nu este în realitate decît răsplată acestei răbdări active, a răbdării cu pregătirea zilei de mîine, cînd răul, fatalmente, se va epuiza. Cel puțin un anume rău determinat, un anume ciclu al răului. Căci niciodată el nu se termină de pe lume. Este în însăși dialectica ei. Iluzii nu ne-am făcut niciodată! Dar esențial este că mereu am fost biruitorii de la urmă.

Puterea de a rezista, de a răbda și pînă la urmă de a învinge și-au tras-o românii din credința lor în triumful implacabil și final al binelui, din comunicarea cu înțelepciunea și puterea pămîntului, cu firea necuvîntătoare, care grăiește, totuși despre legile ce-l stau în alcătuire, și care transmite omului, din văzduh și din adîncuri, sevele vieții. Ele urcă deopotrivă în mugurul ce crapă primăvara și în arterele plugurului ce pășește pe gîle sau ale haiducului ce colindă codrul inverzit. Dar puterea aceasta și-au tras-o mai ales, și mai presus de toate, din rînduiala cea bună a lăuntrului ființei lor, curățată de negurile și neorînduiala ce bîntuie pe alții, devenind izvor de apocalips universal.

Întreaga creație populară, întreaga pedagogie socială comunicată pruncului din leagăn și care-l susține pînă la mormînt, este făcută pentru a conferi fiecărui ins, generație de generație, această bună rînduială ca o armătură de oțel a ființei românești, făcută a înfrunta totul, de la tragedia personală la tragedia istorică.

A trebuit să recurgem la această foarte lungă introducere deoarece în existența și creația lui Ion Creangă întreaga configurație de adevăruri mintuitoare care ne-au ajutat să dăinuim și să învingem și-a dobîndit suprema ei intruchipare. Ce a reușit să facă Ion Creangă dintr-o existență ca a oricărui țărăn român — adică supusă neconținut nevoii, iar la el prinsă în arcanul morții cu ani înainte de sfîrșit, din cauza unei boli umilitoare și neîntătoare, este o pagină nu mai puțin impresionantă decît biografia lui Titu Maiorescu sau a lui Mihai Eminescu. Dar patetismul și lecția ei ne scapă, fiindcă sîntem mereu opriți pe pragul aparențelor, mistificați de însuși Creangă, cel ce a reușit așa de bine să-și ascundă și să-și transforme suferința și nevoia în izvor de bucurie și de lumină, dar amenințarea morții în forță de creație.

Dar prin însăși această izbîndă desăvîrșită, care a șters treptele și urmele, și ne-a lăsat moștenire numai o operă ce ipostazia literar forța de viață a unui popor întreg, Creangă este acela pe care ni l-a definit Călinescu. Totodată, prin miracolul astfel rezultat, numai lumină, bucurie de a fi, încrederea într-un rost bun al lumii și vieții, prin geniala condensare în paginile operei sale a suflului neamului întreg și a filozofiei cu care acesta a triumfat asupra răului din lume și din istorie.

DAN ZAMFIRESCU ■

Priviți cum arată azi orașul!

Ce înseamnă Cimpina pentru locuitorii ei? Cum este reprezentată Cimpina pe harta economică a țării? gine și din contextul articolu

Revăd o fotografie făcută în urmă cu 10—11 ani în centrul Cimpinei: un decor de început de secol, căutat de altfel cu regularitate de echipele de filmare ale cinematografiei.

Priviți imaginile alăturate! Priviți cum arată azi orașul de pe malul Prahovei! Amplul proces de modernizare, început din chiar inima orașului, se regăsește sub multiple forme în

toate detaliile vieții și mai ales în mereu sporita exigență cu care oamenii își judecă realizările dar și aspirațiile.

„E un oraș puternic industrializat care a știut să-și valorifice din plin șansa ultimului

sfert de veac, spune Alexandru Neacșu, primarul Cimpinei. Este un oraș viguros, aflat la ora deplinei maturități, care realizează o producție industrială, înnoită în proporție de 80 la sută, de

200 de mii de lei pe locuitor. Absolut toate ramurile industriei se regăsesc în viața economică a orașului, producția marfă cit și cea destinată exportului înregistrând azi o creștere de 9, respectiv 24 de

„UN POPOR AL OAMENILOR MUNCII ÎMBELSUGA

„Să nu te lași!”

„Urcăm în Dimbeni, o uliță lungă, croită chiar peste un dimb de gospodării și case noi, ce nu ascund ambiția unicatului și fala de a le avea a celor care le stăpinesc. Urcăm și parcă nu mai ajungem acolo unde ne-am propus a intra. La învățătorul Gheorghe Ciupac, director al celei mai recente școli construite în Turț, una din cele opt din această seculară urbe a Țării Oașului (a sărbătorit acum cîțiva ani 6 veacuri de existență). Mă însoțește primarul, Ioan Ciupac, frate al învățătorului, interesându-mă viața lor grație porții deschise de Vasile Dumitru, secretar adjunct al comitetului comunal de partid. Intrînd în sediul primăriei, o construcție impunătoare cu o piațetă larg desfășurată spre arterele cu blocuri, peste care se profilează muntii, am întrebare de vechiul sediu, unde pășisem, prima oară, cu peste 20 de ani în urmă. „A fost demult demolat, amintirea lui se află sub dalele piațetei, nu mai putea fi păstrat nici de muzeu, dacă îl știți, vă puteți da seama”, mi se răspunde și îi asigur că îmi dau seama de contrastul ce l-ar fi creat față de ceea ce văd acum. Un centru civic demn de un veritabil oraș, dominat de clădirea proaspătă a unui spital, cu o arhitectură elegantă și originală ca a unei vile de vacanță dintr-o stațiune de munte, de edificiul liceului, de alte școli și magazine, de blocuri într-un stil al „noii-tradiții”, de macarale ce înalță alte blocuri și o creșă pentru copii... Mă cheamă să văd și restul comunei, cele vreo 8 „sectoare” cum sînt desemnate azi cătunele și satele aparținătoare.

„Începe să se lase inserarea timpurie de toamnă, copiii cu ghiozdane în spate, ieșiți de prin atitea școli (sînt 2.000 de școlari în Turț cu 8.000 de locuitori) iau cu asalt străzile. În întîmpinarea primarului apare o codană ca un lujer de floare, purtînd deasupra uniformei o jachetă cu croiul și culoarea în vogă. Este fiica sa mai mică, băiatul se află într-un liceu, cel mai de faimă liceu din Satu Mare, cu clasă de matematică-fizică. „Ții minte, Ioane?!” îl forțează memoria Vasile Dumitru. Cînd noi eram ca ea — fetița este în clasa a VI-a, la granița dintre copilărie și adolescență, n.r. — plecam cu ghiozdanul de-acasă în zori, pină intram la clasă ne săturam de muncă. Duceam vitele la păscut ori ajutam părinții la muncă pămîntului. Dar ce știu pruncii noștri azi, ce altă treabă au decît să învețe?!” Primarul ride, îl bate prietenește pe

umăr, „semn de bătrînețe, Vasile? Ce te-a apucat melancolia?”, căci ei sînt atît de tineri, s-au născut în '949, anul acesta împlinind 40 de ani. Ei au urmat 7 clase în sat, atît cît dura, „în vremea lor”, școala generală, după care drumul li s-a despărțit, pentru a se reîntîlni la cîțiva ani, iarăși, în satul natal. Vasile Dumitru a urmat o școală profesională de mecanici agricoli, Ioan Ciupac, una de tehnicieni veterinari. Au muncit împreună la C.A.P., dar, gustul învățăturii, stimulat de nevoia de cadre a comunei și de dorința de a o ridica din sărăcia și înapoierea sinonime Oașului, le-a despărțit din nou, pentru o scurtă vreme, traiectoria. Vasile Dumitru a fost trimis la școala de maiștri, unde și-a făcut, în paralel, la fără frecvență, liceul. Celălalt nu se lasă mai prejos, deși foarte prins într-o muncă grea și de răspundere — fusese promovat șeful fermei zootehnice — dă și el diferențe pentru a-și echivala studiile liceale, cu un gînd încă nemărturisit cuiva. Ar vrea să facă mai mult în și pentru ferma aceasta care plutea în noroale și de unde lucrătorii plecau, tot mai mulți și tot mai frecvent. La 32 de ani, se hotărăște. Pleacă la Cluj-Napoca, într-un așa-zis concediu și se întoarce student, la fără frecvență, al Facultății de zootehnie. Acum o lună, în septembrie, și-a susținut examenul de diplomă, este inginer cu toate drepturile și „mai ales cu toate obligațiile”, cum zice. În acești ani de nopți albe deasupra cîrților, a fost promovat președinte al cooperativei agricole de producție. Uneori, se surprinde zîmbind unui vechi gînd, ce i-a susținut mult voința. Cînd era de vîrstă fiicei sale — vîrstă la care tatăl său, Gheorghe Ciupac, rămas la patru clase primare, străbătea, pe jos, cu straița pe umăr, 120 de kilometri, pină la Valea lui Mihai, în Bihor, unde se angajase slugă, ca mulți alți copii de oșeni, la o familie de oameni bogați, rostul lui fiind să lustruiască zilnic ghetetele și pantofii odraslelor acesteia — un vecin, tovarăș al părinților la muncă în țarină, simțindu-i desoinicia și inteligența, îi spunea adesea: „mă, Ioane, tu să nu te lași, tu ai să ajungi un mare agricultor, dacă înveți, mă! Să înveți, pentru voi au venit alte timpuri!”

A preluat conducerea C.A.P.-ului, într-un moment cînd aluneca, nu mai ieșea din credite și nu prea reușea să dea mare lucru oamenilor din producțiile slabe ce se obțineau. În opt ani, a ridicat-o la milioane de lei beneficii peste plan. Sectorul zootehnic a devenit un etalon și un model din toate punctele de vedere. Lucrătorii au asigurată, ca minerii, o masă caldă gratuit-

tă pe zi, cînd ies din schimb, la microcantina din incinta fermei intră și pleacă, trecînd printr-un „filtru”, un grup social cu baie, cu apă caldă, unde pot să-și facă zilnic dușul și să-și schimbe hainele de muncă, iar în ferma cu grajduri ultramoderne, mecanizate, pot să circule în pantofi. Populația cu animale de rasă, producțiile au crescut de 3 ori și „încă nu sîntem mulțumiți, față de posibilități”. Terenurile erodate de pe dealuri au fost transformate în livezi de pom fructiferi (sînt pe rod peste 100 ha. dintre plantațiile noi) și în vestite căpsunării, de unde se exportă în toată Europa. În opt ani un om alături de alți oameni, a cucerit un secol. Pentru sine și pentru locul nașterii lor. Posibil pentru că au avut la îndemînă condițiile, climatul social, politica la nivel de stat necesare, numite într-un cuvînt, socialism. „Asemenea lucruri, spune, ni se par atît de firești încît prea arareori mai reflectăm la faptul că în alte condiții istorice, fără politica de azi a partidului nostru, am fi avut, cu siguranță, alte destine. Poate chiar pe cel din copilăria părin-

cinei luni. Are nepoate studente și o mulțime de liceeni care doresc să ajungă medici, ingineri, fizicieni, „dară or s-ajungă, dacă învață. Cine-i oprește?!” Nu-i împiedică nimeni!”

... În odaia caldă, unde găsesc adunată familia celui mai mic din frații Ciupac, odaie cu înfățișarea unei camere de zi a unor intelectuali preocupate de modul lor de viață — cu parchetul bine lustruit acoperit de covoare moi, cu perdele asortate, mobile frumoase alese cu grijă, rafturi de cărți, televizor... totul respiră o viață tihnită și îndesulată. La masă își face lecțiile Octavian Gheorghe, elev în clasa a IV-a, fiul cel mare al învățătorului. De-afară, de la joacă, inundă camera, cu aerul rece și amărui al serii în nas, mijlocia, în timp ce mezinul doarme liniștit în pătutul alb de lîngă sobă. Mama, învățătoare și ea, trebăluiește la bucătărie, pregătind cina. O așteptăm, încopînd o conversație cu Octavian Gheorghe.

— Ce înseamnă cuvîntul slugă? îl întreb.

Copilul tace. Ridică ochii mari, surprinși, cerînd salvarea de la

nenumărate biografii ale celor ce și-au legat cursul vieții și al muncii de ea. Drumul celei mai mari producătoare de echipament pentru transport și distribuția energiei precum și de locomotive electrice și Diesel sau poate e chiar structura sa, în tandem, cu multe din drumurile celor ce și-au clădit și certificat propria familie în marea familie a muncitorilor de aici.

Semnificativ în acest sens este și destinul inginerului Vasile Nădrag de la Fabrica de mașini electrice rotative. Îndemnat să-și arunce o privire retrospectivă în timp spre sine, interlocutorul meu devine tăcut. Poate e în firea celui ce pritocește gîndul creator și inventiv să fie scump la vorbă sau poate e chiar structura sa mai modestă, mai liniștită. Certă este recunoașterea sa ca unul din specialiștii de bază ai secției de cercetare-proiectare tehnologică din cadrul fabricii amintite. Dar gîndurile odată ordonate intră în făgașul lor cronologic...

„După terminarea Școlii profesionale de la Craiova m-am înscris ca strungar la „Elec-

Astfel și ei și-au înnobilit

telui meu. Mama ne mai aduce aminte, din cînd în cînd, dar copiii noștri, nepoții ei, o privesc lung, lung, neîncetători. Li se pare o poveste din cărți, deși cunosce că bunica nu știe să citească.”

...Marta Ciupac, pe care o găsesc singură, — nu vrea să se ducă la niciunul din feciori deși, de șapte ani, bărbatul i-a trecut în lumea umbrelor, „de prea mult chîr și prea multă muncă” —, singură în bucătăria strîmtă a casei sale tipic oșenești, cu o plită, un pat, un dulăpior și un scaun cu găleata de apă, îmi povestește, cu mîndria greu reținută, cum a muncit să crească cinci feciori, povățuindu-i mereu să fie harnici, să fie cinstiți, să stăruie la învățătură, „că lor, regimul le-a deschis toate drumurile”. Trei are în sat — primarul, învățătorul și pe Grigore, șofer la C.A.P. Cel mare, Niccoară, este muncitor constructor la Satu Mare. Prin minile lui a crescut Sătmarul de-acum, „ați fost la Sătmar, l-ați văzut?”, „frumos cum n-o fost vîodat”, „cum n-o visat om de om”. Al doilea, Vasile, este ofițer la Alba Iulia și are un apartament „oi, oi, tare mîndru”. Toți au copii, i-au dăruit 14 nepoți, de la bărbăți cu armata făcută, la cel mai mic, mezinul învățătorului, de

tatăl său. Învățătorul îi repetă întrebarea, mai didactic, încercînd să-i arunce colacul, dar băiatul rămîne tot nedumerit. Lasă capul în jos. În fine, pină la urmă, sugerîndu-i-se basmele de cîrînd citite, răspunde rușinat:

— Un om sărac, servitor la cei bogați.

Învățătorul se simte jenat, constatînd: „Sînt cuvinte ale limbii române cărora generațiile actuale de copii nu le mai cunosc exact înțelesul. Este o lecție pentru mine ca educator”.

Aș vrea să-i spun că are dreptate, dar, mă jenez, la rîndu-mi.

I-o spune fratele său, primarul: — Măi Gheorghe, să nu uiți, tata a fost slugă. După ce pleacă, să-i spui lui Octavian povestea copilăriei lui bunică-său și apoi, să-i dai să scrie o compunere despre asta. Să i-o păstrezi pentru copiii lui...

CICI IORDACHE-ADAM ■

„Noi am plecat de la zero”

Cele patru decenii de ființare ale întreprinderii „Electroputere” Craiova se contopesc cu

troputere”, secția prelucrări mecanice. De fapt, mă regăsesc în același loc de muncă, dar fosta secție este astăzi o fabrică importantă în profilul întreprinderii. Parcă ieri lucram pe strungurile normale, clasice, executînd piese componente pentru fabricația unor motoare electrice, tramvaie sau locomotive de mină, ca acum să elaborăm programe moderne și dificile care să fie la înălțimea noilor izbînzii ale științei și tehnicii. Saltul presupune însă un timp de aproape o viață de om. Prin anii '50—'55, din cei 200 de lei nu reușeam mare lucru. În afara hranei și a puținelor haine, împlinirea altor dorințe devenea imposibilă. Înainte de a pleca la fabrică m-am căsătorit, soția fiind și ea muncitoare la secția de aparataj. Grijile au crescut, mai ales după venirea primului copil. Eram la început, și nu ne puteam permite prea multe. Mai grea a fost perioada de la Cluj, la facultate. Din banii de burasă, îmi ajutam, pe cît posibil, familia de la Craiova. Am revenit în '65, cînd am fost numit inginer la mașini electrice rotative. Dată importanță atît în viața mea, cît și a întreprinde-

Intrebările ale căror răspunsuri se pot desprinde cu ușurință din mu-

ori față de cea realizată în 1965. Dinamismul fără precedent al industriei cimpinene este pe deplin ilustrat de faptul că la 20 noiembrie, memorabila zi a deschiderii lucră-

rilor Congresului al XIV-lea al partidului, orașul Cimpina a raportat îndeplinirea sarcinilor de plan pe primii patru ani ai cincinalului, creându-se astfel premisele realizării pînă

la sfîrșitul anului a unei producții suplimentare de peste 52 milioane lei.

„Un oraș modernizat din temelii, afirmă Ion Stan, șef sector la Comitetul orașenesc de partid. Doar în cîțiva ani au fost date în folosință 8 800 de apartamente, 25 000 metri pătrați spații comerciale, două spitale, trei școli generale și un liceu, două creșe, o grădiniță, trei unități industriale, o modernă autogară și o casă a culturii și tehnicii destinată tinerilor. Adăugînd la toate acestea și lucrările de extindere a sistemului de canalizare și modernizarea unor artere de circulație precum Nicolae Bălcescu, 23 August sau Calea Doftanei avem o imagine aproape completă a imenselor investiții alocate orașului nostru”.

„Să vă dau un singur exemplu, cel al întreprinderii noastre, intervine Cornel Marinescu, inginerul șef cu pregătirea fabricației al întreprinderii „Neptun”. A fost înființată în august 1911. Din umilul atelier de turnat fontă, cu numai 6 lucrători, nu a rămas decît titlatura, dar nici ea în concordanță cu specificul întreprinderii. La ora actuală producem o gamă largă de reductoare, multiplicatoare, mecanisme de acționare a armăturilor industriale, cuplaje

și turbocuple reglabile, electropompe sau pompe cu șurub.

Realizarea acestor utilaje, extrem de pretențioase prin complexitatea lor și îmbunătățirea continuă a performanțelor, solicită din plin gîndirea tehnică și măiestria în execuție”.

Cea mai recentă realizare a colectivului de oameni ai muncii de la întreprinderea de reparații utilaj electric, automatizări și radiocomunicații o reprezintă sistemul de urmărire și dirijare de la distanță a sondelor de producție. Omologat și folosit într-o primă etapă la un număr de 80 de sonde din zona Băicoi, noul sistem „vede” în permanență toți parametrii de funcționare, semnalizînd rapid, deci eficient, variantele optime de extracție.

Ambiția și curajul de a gîndi performanța tehnică drept un lucru perfect realizabil în condițiile actualei dotări materiale dar și umane au înlesnit, în chip firesc parcă, realizările inedite înregistrate în toate unitățile economice. La întreprinderea mecanică Cimpina a fost conceput și realizat modelul unui nou cap de erupție pentru extracție, la întreprinderea de reparații auto piesele asimilate anul acesta au condus la o reducere

cu 535 mii lei a cheltuielilor materiale, iar cele 75 de teme de cercetare finalizate la întreprinderea de piese turnate au permis o creștere a productivității muncii cu peste 1 200 de lei pe om.

La întreprinderea de ciorapi, evenimentul consemnat pare a fi extrem de modest: 60 de mașini noi de tricatat, aflate în fază de montare. Și totuși, noutatea își are spectaculozitatea ei. Creșterea producției astfel realizată va însemna milioane și milioane înscrise în contul întreprinderii. Trecînd cu bine controalele efectuate la fața locului de Secretariatul general al liniei, întreprinderea cimpineană a obținut licența Woolmark și o unanimă recunoaștere a posibilităților tehnice de care dispune.

Continuînd îndelungata tradiție culturală a orașului, noua casă, ridicată chiar pe gura unor foste sonde ce înțepau structura Moreni-Bușteni, dă tinerilor posibilitatea de a-și petrece util și plăcut timpul liber. Cimpina este o localitate străveche, întemeiată probabil pe vremea romanilor, cu toate acestea orașul trăiește cu ardoare noua lui tinerie, însemnele devenirii sale fiind evidente la tot pasul.

EUGEN NEGREA ■

PRIN MUNCA LOR. ACESTA ESTE SOCIALISMUL!”

rii. În urma vizitelor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la noi în întreprindere, s-au elaborat trei etape de dezvoltare, extindere și modernizare ale ei, ultimele două spectaculoase prin amploarea și anvergura lor. S-au creat astfel condiții ca dotarea tehnică să cuprindă mașini și utilaje dintre cele mai moderne. Așa încît astăzi avem peste 70 de tipuri cu comandă numerică, de la strungul carusel, mașini de frezat și alezat orizontale, morteze și strunguri de copiat, pînă la diversificarea fabricației de motoare de mare complexitate pentru centralele nucleare.

Spre deosebire de copiii mei, noi am plecat de la zero, cum se spune. Singuri și fără ajutorul nimănui. Nu ne-a fost ușor să renunțăm la multe dorințe și să ne limităm o vreme doar la bucuria unei cărți. Toată viața mea am dorit să mai învăț ceva, ca să mă întrec pe mine însumi. Cu timpul, am cîștigat mai mult, investițiile noastre fiind orientate și spre asigurarea unei atmosfere confortabile, civilizate, dar și spre

Muncim împreună și dorințele noastre sînt posibile datorită unui prezent cert și a unui viitor deschis oricărei reușite. Un viitor în care credem că ne vom depăși condiția de acum”.

MARIA BOGDAN ■

Revanșa descultilor

S-a pensionat în 1977, după ce lucrase 15 ani la fabrica de cărămidă din Bucov. Înainte, fusese doar țaran în satul lui, așa cum își știuse părinții și pe cei din jur. „Pe mine mă cheamă Marcu R. Gheorghe și-s născut în '914”, se prezintă dînsul ca la catalogul soldătesc pe care, fără îndoială, l-a prins îndeajuns și-n multe chipuri, deși anul nașterii arată că de primul mare război a scăpat.

Împreună cu soția — care încă lucrează la C.A.P. — locuiește în aceeași casă cu fiul, tot Gheorghe, în satul Cornești din județul

imagine cum copiilor de azi numai basmele le mai pot sugera. „Pînă la zece ani, eu n-am avut altă îmbrăcăminte decît o cămașă lungă, cum purtau copiii de la noi pe atunci. Cămașa de cîneapă. De tort, așa se zice. Cîneapă toarsă și țesută de mama. Tot mama ne și cosea cămașile. Cu mîna, cu ce altceva?, că mașini de cusut nu erau decît pe la oraș. (Azi, la Cornești există și atelier de reparații mașini de cusut. Nimeni nu a născut vreodată cite sînt în comună, dar au devenit la fel de obișnuite în gospodăria ca aparatele de radio sau ca, altădată, lingurile de lemn — n.n.) Pînă am plecat în armată, numai iarna mă încălțam. Cu opinci. Pe părinții mei nu i-am văzut cu opinci decît iarna. În rest, umblau desculți. Opincile erau pentru iarnă și în multe case nici n-aveau fiecare. Pe urmă, cămașa o schimba omu' o dată pe săptămînă, simbată, și o purta pînă îl lăsa de tot, adică pînă nu se mai putea cirpi. Nu ca acum, pijamale și haine de toată mindețea, cum nu se pomeneau pe atunci decît la boieri.

știuleți în grămada noastră dintr-o stăpînului, după ce se întorcea conașul, cum i se zicea, cu spatele. Noi atîta aveam și cîțiva știuleți erau mult pentru noi”.

La plecare, îi urăm sănătate și viață lungă în casa lui tîhnită acestui om care a bătut cu pasul un drum fabulos. Nu-l singurul, desigur, dar Marcu R. Gheorghe a venit pe jos parcă din istorie. Dacă n-ar fi existat autoturisme, pentru asemenea oameni trebuia să le inventăm.

DORIN GHERGHINESCU ■

Liniște, un copil își face lecțiile!

La cîteva luni, numai, după naționalizare, în decembrie 1948, Ion Neciu a primit carnetul de lucrător; în ianuarie 1949, s-a angajat aici, unde era și mama sa, tot muncitoare. „Cînd spun că am crescut o dată cu IMEB-ul, nu exagerez deloc — mă asigură. La început, eram fericit că am un loc de muncă. Asta o învățasem de la ai mei: dacă ai o slujbă și un acoperiș deasupra capului, se cheamă că ești fericit”.

Tatăl, Gheorghe, era cizmar. Lucra în atelierul unui patron, pe Calea Moșilor; ca să aibă unde își adăposti familia, a trebuit să accepte și paza de noapte la un bloc în care, pînă la urmă, au căpătat și dreptul de a locui, într-o cămăruță la mansardă. După plecarea pe front a tatălui, mama, Ana, l-a înlocuit în serviciul de noapte la poartă.

„Intrasem la Liceul Industrial. Am terminat anul doi, l-am început și pe al treilea. Era greu, ai mei nu se mai descurcrau, trebuia să ajut și eu familia, așa că am renunțat la liceu. Ca ucenic la un patron, cîștigam și cîteva bănuți, astfel ne descurcam mai ușor.”

Azi, Ion Neciu e unul din „bătrîni” întreprinderii de mașini electrice București. Atunci, în primul an de muncă, tînrul lucrător a descoperit cu uimire că mulți alți colegi de vîrstă sa cer mai mult de la viață, că pentru ei fericirea nu se rezumă la o leafă și o cămăruță la mansardă. A intrat în Uniunea Tineretului Muncitor. Curînd, a fost ales în comitetul de fabrică. A devenit, apoi, membru de partid.

„Nu mai eram un lucrător anonim, mulțumit de condiția lui. Mi-am continuat pregătirea profesională; mi-am perfecționat pregătirea politică. Mi s-au

încredințat munci de răspundere, tovarășii îmi ascultau cuvîntul”.

Devenise treptat unul din oamenii de încredere ai întreprinderii; președinte al sindicatului, secretar al organizației de partid a secției, membru al comitetului de partid, lăcătușul, maistrul Ion Neciu a învățat în toți acești ani o nouă definiție a vieții.

„Da, învățasem că aveam dreptul să sper la mai mult decît părinții mei; să sper și să realizez”.

În 1960, s-a mutat într-unul din primele blocuri ale noului cartier Drumul Taberei. Cînd a venit înția oară la ei, în apartamentul repartizat de întreprindere, spațios, elegant, mama Ana a spus doar atît: „Nici n-aș fi îndrăznit să visez o asemenea casă”.

Ion Neciu își amintește că, deși erau exact cuvintele la care se așteptase, l-au mișnat profund.

„Am înțeles în momentul ăla cit de tristă și de săracă a fost viața părinților mei. Cînd aveam vîrsta la care eu, iată, mă mutam într-un apartament superb, dăruit de stat, la vremea lor, ei se gîndeau cu teamă la ziua ce urma, în care fatalitatea, împrumutînd chipul patronului ori al proprietarului, îi putea lipsi de locul lor de muncă și de acoperișul de deasupra capului”.

În fosta cameră a Ancăi — fiica soților Neciu, azi economisă —, Ștefan, fiul ei cel mare, își face lecțiile. Repetă concentrat poezia pentru a doua zi. Bunicul a coborît să pregătească masa. Cum va termina Ștefan cu învățatul poeziei, se vor urca toți trei — bunicul, bunica Aurelia și el, Ștefan, în mașină, și vor porni în direcția... Aici lasă totdeauna o pauză, ca și cînd ar fi vorba de cine știe ce planată îndepărtată către care mașina bunicului, devenită navă cosmică, s-ar pregăti să se îndrepte. Apoi spune: „Mărgăneului”. Ajuns în fața blocului în care locuiesc părinții și micul frățior Radu, caută repede cu privirea „Dacia” lor. Dacă e parcată la locul ei, asta e semn sigur că a venit și tata de la serviciu, așa că pornește în goană pe scări, să ajungă înaintea bunicilor, care așteaptă liftul.

„Mă gîndesc citeodată, îmi spune Ion Neciu, că povestea părinților mei, a mea, a copiilor și nepoților mei, care poate fi spusă în numai cîteva cuvinte, este, de fapt, o pagină de istorie”.

Da, Ion Neciu are dreptate. Povestea sa este una din mîile, din zecile de mii de pagini ale istoriei românilor care în socialism au învățat că-și pot permite să trăiască în demnitate și bunăstare.

ROXANA MANOLESCU ■

ața, și-au cucerit demnitatea

copii. I-am crescut și educat în cultul muncii și al dorinței de a cere mai mult de la ei și implicit de la viață. Fiecare părinte vrea să-și depășească condiția prin copiii săi. Mai ales că timpul pe care-l trăim este altul, propice afirmării plene a calității muncii dar și a vieții. Și mi se par firești pretențiile copiilor mei. Fiica mea, studentă anul III la Facultatea de Electrotehnică, speră ca după terminarea stagiaturii să continue drumul familiei în care a crescut și învățat. Fiul meu, deja om al muncii la fabrica de aparataj, este de pe acum un tînr căruia i se pot încredința, fără rezerve, lucrări dintre cele mai dificile”.

Și-ntr-adevăr, fiul, Cristian, 14drag, la cei 26 de ani are tot ce-și poate dori. Este un bun electrician apreciat de colectivul său. La atelierul D.E.F. execută operații, la standul de încercări ale aparatelor de joasă și înaltă tensiune și ale distribuitorilor pentru echipament de foraj, ce-l solicită cunoștințe dintre cele mai diverse — de electricitate, fizică electrotehnică etc. „Eu și soția mea dispunem de bani mai mulți, ceea ce înseamnă că odată cu veniturile cresc și pretențiile noastre. Avem o fetiță și un cămin reușit.

Dimbovița. Gheorghe Marcu jr. „este inginer la Avicola Crevedia”. El însuși are un băiat mare de 20 de ani, de meserie silvicultor, în prezent militar în termen. Înainte de facultate, actualul specialist în economie agrară, pregătit la Institutul Agronomic „Nicolae Bălcescu” din București, a fost, mai întîi, strungar la Plopieni. Stîrnit de o întreprindere adresată ca din intim-plare, bătrînul parcă nici nu poate măsura diferențele. Mai ține însă bine minte cum trăiau copiii de țărani de pe aici în vremea copilăriei sale și poate că, din cînd în cînd, copiii de azi e bine să audă astfel de povești neinventate ca să înțeleagă corect propria lor existență, și prețul plătit ca să ajungă la ea, și drumul parcurs pînă la lumea de azi în care ei își pot îngădui, ca pe cel mai firesc lucru, să se alerteze dacă nu prind imediat vreuna din cărțile pentru care sînt asaltate librăriile ori dacă îmbrăcămîntea nu le este ca în jurnalele de modă.

Dumnealui, Marcu R. Gheorghe din Cornești Dimboviței, zice că-i bine așa, o zice cu sentimentul unei revanșe pe care e bucuros că o vede, că o poate trăi, el care, privind peste timp înapoi, se revede copil într-o

În copilărie aveam o sobă oarbă, în care băga tata paie și cite și mai cite”. Sobele de teracotă din casa lui de azi nu se deosebesc de cele din interioarele plătute ale oricărei vile de oraș. Este casa pe care a refăcut-o în 1970: cu etaj, cu instalație electrică, apă, baie, „cu tot ce trebuie”, cum zice el însuși, omul acesta care nu mai poate gîndi altfel, azi. Deși este același om care, în 1955 încă avea o casă cu o singură cameră, pe acest loc. „O făcusem cu soția, pe terenul cumpărat, unde am găsit bălării cit casa. Eu a trebuit să cumpăr, că am fost șase frați la două pogoane de pămînt. Atît au avut părinții noștri, atît ne-a rămas la toți: un hectar. Solarul pe care mi l-am făcut eu în curte pentru răsaduri și legume timpurii este, numai el, ca un semn al altei lumi, al altei vieți. Da' ce, parcă numai el...”

Au uitat de cînd au televizor sau mașină de spălat rufe sau aspirator. Au și Dacia 1300. „Tinerilor de azi aproape nu le vine să creadă cînd le povestești cum am trăit noi, prea multe s-au schimbat într-o viață de om, țara toată e alta, parcă și eu aș citi o poveste cînd îmi aduc aminte cum muncea tata pe moșia boierească și cum, toamna, ne învăța să aruncăm cîteva

Vitrina artelor

Teatru

Luminile rampei

„Să ne închipuim — scria poetul Horia Bădescu, directorul Teatrului Național din Cluj-Napoca în caietul program al spectacolului-premieră „Iași în carnaval” de Vasile Alecsandri — cum va fi arătat sala aceasta la acel început de decembrie 1919 când s-a ridicat cortina pentru prima reprezentație a primei stagiuni, a primului Teatru românesc oficial din Transilvania, instituționalizând pentru întotdeauna visul secular al tuturor trupelor ambulante și societăților culturale de aici. Clipa în care s-a ridicat cortina și-au răsunat versurile dramei lui Vasile Alecsandri, „Ovidiu”.

După 70 de ani, tot la 1 decembrie a.c., bardul de la Mircești, făuritorul teatrului românesc, este prezent pe aceeași scenă, în regia lui Victor Ioan Frunză, scenografia Adriana Grand, cu piesa „Iași în carnaval” (scrisă în 1945).

O premieră pe măsura evenimentului și care se înscrie cu succes în seria de realizări de seamă ale Naționalului clujean, demonstrând convingător marile posibilități de sinteză și creație regizorală ale lui Victor Ioan Frunză și imaginația debordantă a scenografei Adriana Grand. Aniversarea a 70 de ani de la primul spectacol în limba română pe scena Naționalului clujean a fost onorată de Teatrul Național din Iași prin prezentarea a două spectacole prestigioase: „Sase personaje în căutarea unui autor” de Luigi Pirandello, în regia Irinei Popescu-Boieru, și „Cartea lui Iovita” de Paul Everac, în regia lui Dan Alecsandrescu (scenografia ambelor spectacole fiind semnată de Rodica Arghir).

Naționalul timișorean a participat la această „Săptămână...” cu binecunoscutul spectacol cu piesa „Dăbul pribeg” de D.R. Popescu, în regia lui Ioan Ieremia, scenografia Emilia Jivanov, în care triada personajelor interpretate de Ion Haiduc, Larisa Stase Mureșan și Traian Buzoianu realizează momente de înălțătoare și vibrantă evocare a puterii și misiunii etico-justitiare a Actorului în lume (întrupat de Ion Haiduc, distins cu Premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol masculin la Gala dramaturgiei românești actuale, ediția a IV-a, Timișoara, 1987).

Teatrul Național din Craiova a fost prezent la această adevărată sărbătoare a teatrului românesc cu spectacolul cu piesa „Mobilă și durere” de Teodor Mazilu, în regia lui Cristian Hadjicula, decoruri Violeta Penișoară-Stegaru, costume Stefania Cenean, consacrând, încă o dată, printr-o interpretare de înaltă ținută, o piesă valoroasă din dramaturgia noastră contemporană.

Naționalul din Tg. Mureș a îmbogățit și el spectacolele cu reprezentarea unei piese din dramaturgia universală: „Rața sălbatică” de Henrik Ibsen, în regia lui Dan Alecsandrescu, scenografia prov. univ. arh. Traian Nițescu, regia insistând cu mijloace adecvate asupra problematicii adinc-umane a piesei și a vinovăției morale plătite, prin răscolul dureros și absurd, de flințe nevinovate.

Ultimul spectacol de pe afiș reprezentat de către Teatrul național din Cluj-Napoca a fost încununarea fericită a întregii săptămâni a teatrelor naționale: spectacolul cu piesa „Antoni și Cleopatra” de W. Shakespeare în regia lui Mihai Măniutiu, decoruri Mihai Mădăscu, costume Nadina Scriba, cu o mizanscenă de înalt profesionalism, înălțurând retorismul artificios, dar neslăbind din ritmul măreției antice a personajelor, simplificând tablourile, dar esențializându-le și făcându-le de neuitat, prin imagini pline de forță, realizate de doi mari actori: Gina Patrichi și Anton Tauf. De altfel, spectacolul de pe scena Naționalului clujean a fost distins cu premiul ATM pentru cel mai bun spectacol pe anul 1988, cu Premiul revistei „Teatrul” pentru cea mai bună regie, pe anul 1988, Premiul ATM pentru scenografie și Premiul ATM pen-

tru interpretare — Gina Patrichi — tot pe anul 1988. O astfel de carte de vizită impresionantă îndreptățește întrebarea: Cînd vom revedea acest spectacol de înaltă ținută artistică pe prima scenă a țării, Teatrul Național din București?

În fine, Teatrul Național din București a participat la „Săptămâna...” clujeană cu spectacolul cu piesa „Act venețian” de Camil Petrescu, în regia lui Horia Popescu.

Un spectacol care a umplut până la refuz sala, dovedind, în chip elocvent, popularitatea de care se bucură interpretii principali ai piesei, Florin Piersic și Cezara Dafinescu.

Timp de mai bine de o săptămână, în marele municipiu de pe Someș, toate drumurile au dus la teatru, la întâlnirea de taină cu luminile rampei. Sub conducerea poetului Horia Bădescu, Teatrul Național din Cluj-Napoca a devenit, în ahiile acestuia, o veritabilă citadelă a teatrului românesc unde s-au montat spectacole de referință pentru viața noastră teatrală. Credem, de asemenea, că aniversarea primului spectacol de teatru în limba română pe scena Naționalului clujean a născut, în același timp, o generoasă și de bun augur inițiativă a „Săptămânii teatrelor naționale” care poate să devină o permanentă anuală, de bilanț, de sfârșit de an, mult așteptată de public, a celor mai valoroase spectacole ale teatrelor naționale din țară.

PAȘCU BĂLACI ■

Multipla deschidere

40 de ani și 200 de piese jucate în același teatru nu constituie, obligatoriu, o istorie. E nevoie, pentru asta, de înfriparea unui veritabil climat artistic, de acea tensiune buimăcătoare la suprafață, dar constructivă în profunzime, care face, dintr-o idee, o creație teatrală vie, complexă și fremătătoare. Atribute ce nu lipsesc Teatrului de Stat din Reșița, dar — prin munca asiduă și unită a colectivului — pot deveni mai pregnante, mai convingătoare. De la primul gong (înaintea piesei *Cumpăna* de Lucia Demetrius, în regia lui Sică Alexandrescu) până la cea mai recentă premieră (*Fata și caruselul* de Al. Voitin, în regia lui Eugen Vancea), teatrul și-a asumat, cu consecvență, două dimensiuni esențiale: comedia și pulsația realității din jur. Scena a devenit, în semnificația ei ultimă, un spațiu al adevărului, pus prin pledoaria limpede și prin șarja umoristică, prin ironia subtilă și sarcasmul mușcător, prin lupta cu absurdul ce poate fi ascuns, adeseori, în „nevinovatul” cotidian. S-a format, în timp, un repertoriu echivalent cu o fermă zestre de cultură, un public din ce în ce mai exigent, mai nerăbdător să trăiască, alături de oamenii teatrului, altceva și altfel.

Inevitabil, Teatrul de Stat din Reșița se află în fața unui bilanț. Sau, mai degrabă, în fața unei analize lucide și cuprinzătoare. Realizată concret, cu ocazia manifestării omagiale „Luminile scenei reșițene” (care s-a bucurat de participarea unor invitați de prestigiu), prelungită și amplificată în cadrul larg al oamenilor de cultură — și al oamenilor muncii — cărașeni. Imperios necesară se vedează a fi, din acest moment, multipla deschidere. Spre teatrul valoros, contemporan, de pretutindeni, dar și spre marea performanță scenică. Îmbogățirea (într-un ritm mai alert) a repertoriului cu piese substanțiale, turneele și participarea la manifestări naționale de înaltă ținută artistică și — de ce nu? — noi colaborări cu Televiziunea română, iată propuneri menite să pună în evidență „sufletul nou” al colectivului ce continuă o meritorie tradiție.

40 de stagiuni alcătuiesc abia o vîrstă a tineretului. Lucide, mature, angajate și angajante — dar, totuși, a tineretului. Să-i dorim, deci, teatrului reșițean, ca „luminile” scenei sale să răzbată mai departe și să călăuzească mai ferm un public muncitoresc care îl sprijină, îl îndrăgește și îl trăiește, odată cu fiecare spectacol, emoțiile și împlinirea.

RADU CIOBOTEĂ ■

Muzică

Tinărul nucleu

La Teatrul liric din Galați, bunul și experimentatul dirijor Ury Schmidt s-a pensionat; al doilea șef de orchestră, Gabor Kiss, mai are și el foarte puțin până la această frumoasă vîrstă; și atunci, gîndită din vreme, problema a fost parțial rezolvată prin încredințarea baghetii tinărului compozitor Adrian Nichiteanu — până nu de mult, profesor de muzică; la fel cum, colegul său de generație, Sorin Oancea a preluat compartimentul corului; iar în postura de regizor permanent a fost angajată Ruxandra Tăbăcaru, ce are deja la activ montarea citorva opere. Odată asigurat necesarul de maeștri, ei au purces la înțărirea corului (38 persoane, numărul acesta situînd Teatrul „N. Leonard” pe primul loc, raportat la situația existentă din celelalte teatre de aceeași categorie) ce se prezintă echilibrat, fin și cu voci bune; a baletului (30 dansatori, frumoși și înalți, sirguincioși); precum și a orchestrei, cu corzi multumitoare, suflători cu tehnică dar neatent și o percuție oarecum anonimă în participare; adică, pe scurt, compartimentele de bază ale unei instituții care vrea să facă operă, operetă și balet, stau pe propriile picioare, sănătoase și de perspectivă. În sfîrșit, șase forțe solistice — care nu se găsesc pe oriunde — în frunte aflîndu-se multipla premiantă internațională Lilliana Nichiteanu, urmată de mezzosoprana Camelia Docea (Conservatorul din Iași, promoția 1986, cu roluri titulare, deocamdată, în „Carmen” și „My Fair Lady”); soprana Gladiola Nițulescu (Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, promoția 1989, avînd în perspectivă Rosina, din „Bărbierul din Sevilla”, Adela, din „Liliacul”, Eliseta, din „Căstăria secretă” și Eliza, din „Leonard”); Margareta Dumitrache (Conservatorul din Iași, promoția 1985, interpretă a rolu-

rilor principale din „Traviata”, „Boema”, „Madama Butterfly”, „Căstăria secretă” etc.; tenorul (rara avis!) Mihai Sandu (Conservatorul „G. Enescu”, promoția 1985, interpretul lui Alfredo — „Traviata” — „Almaviva”, — „Bărbierul din Sevilla” — „Ernesto” — „Don Pasquale” — „Alfred” — „Liliacul” și altele); precum și noul venit, basul bucureștean Mihnea Lamatie, ce va debuta în curînd pe scena gălățeană.

Chiar din cele enunțate, se poate observa că Teatrul Muzical „N. Leonard” și-a format un repertoriu serios și competitiv, cuprinzînd opere clasice și românești, opere de mare calibru și îndrăzneală și balet pe măsura posibilităților. În acest cadru cîntăreții au ce cînta și nu se vaită ca în alte părți, pentru faptul că nu sînt întrebuințați... Dimpotrivă!

Desigur, este imposibil să detaliam toate manifestările din cadrul „Zilelor muzicale gălățene” desfășurate recent. Vom sublinia însă debutul frumos al Cameliei Docea în rolul pasionatei Carmen, dia opera cu același nume; a doua lucrare de care dirijorul Adrian Nichiteanu a răspuns integral, debutul său absolut petrecîndu-se în 26 mai 1988, cu opereta „Rose Marie”; scenografia tinărului arhitect Cătălin Arbore; participarea fără reproș a cunoscuților soliști Ion Frigoiu, Emil și Georgeta Pinghircac, lingă destui tineri; toți, puși sub regia matură a Ruxandrei Tăbăcaru. „My Fair Lady”, cum arătam, a cunoscut lănsarea pe nava gălățeană în februarie 1989. Marea surpriză a acestui spectacol a constituit-o gîndirea regizorală a lui Emil Pinghircac, solist cu mari merite interpretative, a cărei calitate suplimentară de director de scenă nu i-o bănuim. Montarea aceasta se plasează cam între omonimele constantene (aproape filmic) și bucureștene (pe stil de operetă modernă); cu alte cuvinte, un teatru cîntat, conservator, pe tipic englezesc, fără prea multe inovații, poate mai apropiat de scena dramatică și, din acest motiv, cu atît mai realist, serios

și plin de implicațiile filozofice pe care dramaturgia lui G.B. Shaw le oferă. Aici, Camelia Docea, Emil Pinghircac (în calitate de solist), Mihail Sandu, Benedict Gorodețchi, Eremia Manole și alții, apoi corul și baletul, avînd și colaborarea reputatului scenograf clujean Gheorghe Codrea și-au arătat din plin virtuțile muzicale-actricești; ceea ce spune multe... Cunoscuți soliști bucureșteni, în frunte cu Dorin Teodorescu, Rodica Mincev, Daniela Diaconescu și Victor Bojescu, lingă Margareta Kiss, Liviu Busilă, George Ichim, Florica Budac, Ion Mihalcea, Eremia Manole și Ion Șerban, au dat verva și muzicalitatea necesare strălucitoarelor opere „Contesa Maritza” de Kalman. Cuvînte de laudă despre toți, oaspeții fiind însă într-o excelentă formă vocală, iar gălățenii completîndu-i, la valoarea lor; o mențiune aparte despre splendidele numere realizate de corul de balet. Încununarea tuturor manifestărilor avea să vină de la vocile de excepție, unele dintre ele constituind o adevărată mîndrie națională a școlii interpretative de canto, audiate în cadrul concertului final. Emilia Oprea (Constanța) — cavatina din „Lucia di Lamermoor” și aria mare a Violetei — Lilliana Nichiteanu — „Nunta lui Figaro” și „Fecioara din Orleans” — Adriana Mesteș (Iași) — scena nebuniei din „Lucia di Lamermoor” și „Rosina, din „Bărbierul din Sevilla” — precum și Ruxandra Donose (Constanța) — Sextus, din „Clementina lui Titus”, de Mozart și Seguidilla din „Carmen”, aceste patru interprete plasîndu-se în centrul atenției. Ele au fost însoțite, foarte aproape, de Gladiola Nițulescu, Mihnea Lamatie și Cristian Caraman (Craiova). „Zilele Muzicale Gălățene”, săptămîni incluse în largul Festival „Datubius '89”, ce se întinde pe durata a trei luni și cuprinde o arie largă de manifestări culturale-artistice, ne-a dezvăluit încă o dată un teatru muzical condus cu pricepere și mult suflet, un teatru care se află în plină ascensiune.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Plastică

Nume noi în arta naivă

Una din satisfacțiile prilejuite de manifestările naivilor — satisfacție rareori înregistrată ca atare — e că, aproape toate, sînt și prilejuri pentru a conchide asupra nașterii picturii. Profesioniștii deprind sistematic un meșteșug; naivii îl descoperă conduși de instinct și de întîmplare. Cînd, datorită contactelor cu publicul, cu organizatorii expozițiilor de artă, cu criticii și colecționarilor, încep să-și facă griji din cauza precarității mijloacelor, cercul e de-acum închis. Trebuie să evocăm vechea parabolă: te miști din ce în ce mai liber pe corabie, dar drumul corăbiei e scris dinainte. Pictura naivă bună vine ca un lucru dorit și, în sfîrșit, împlinit. Oricît ar fi de original în procedee și viziune, pictorul naiv nu face altceva decît să răspundă unei nevoi spirituale ce trebuia să afle o soluție. Plăcerea e din așteptare răsplătită. În expozițiile naivilor, privitorii sînt toți numai zîmbet, iar pe fețele lor se citește multumire și un soi de beatitudine adolescentină.

Două selecții ale unor nou veniți — Costică Onuță, din Vaslui, și Mihai Dascălu, din Orășul Victoria — demonstrează că deși fenomenul diminuează, artiști de interes continuă să apară.

Costică Onuță a deschis în Sala „Arta” a Muzeului județean vasluian a doua sa „personală” cuprinzînd un număr impresionant de peisaje. Lucrările au nu numai calități plastice de natură a le asigura interesul în timp, îniferent de aventura gustului pentru acest fel de pictură, dar și o frumoasă prestație ca obiect de artă. Treceam prea ușor peste realitatea că, de cele mai multe ori, în expozițiile naivilor (și în general, ale ne-profesioniștilor) sîntem excedați de multimea pinzelor și cartoanelor neglijent preparate și rău înrămate. Tablourile lui Costică Onuță arată că pictorul se respectă pe sine, ca făurător de frumos, și își respectă publicul. Maniera în care conține imaginea — și nu e greșit să vorbim de „manieră” într-o artă ce conțenează pe un inventar de priceperi limitat — e frapantă. Sugestia de feerie e obținută cu o puzderie de puncte-flori (o descoperire a artistului) care ar trebui să obosească ochiul. Ciudat e că, pînă la urmă, obstinția stilistică se traduce în ceva insolit și aproape voios, în orice caz, de o decorativitate exultantă. E uimitor ce mult obține Costică Onuță și cu cît de puțin! O cercetare mai atentă te obligă să lei seama la darul de constructor al motivului, la suavitatea impresiei și, nu în ultimul rînd, la talentul de colorist. Comentînd o „Noapte de mai”, C.R. Constantinescu nota că „întinericul este de fapt o subtilă și blîndă lumină de amiază”. Toată pictura lui Costică Onuță e o chestiune de suflet.

Mihai Dascălu expune în Holul Mare al Sălii Dalles, loc prin care s-au petrecut multe colecții de tablouri semnate de naivi. Prezentat și susținut cu fervoare de Victor Ernest Mașek ca unul din pictorii în stare să definească specificul autohton într-un gen contaminat de ideile îndelung încurajate de negustorii de artă, Mihai Dascălu e un povestitor de năstrucnii. Autorul e tinăr, inginer de profesie. Pictura e pentru el o desfășurare, iar ziua în care a pus mina pe penel o zi de grație. Ce în-cîntă în pinzele și cartoanele lui Mihai Dascălu e firescul cu care dezvăluie, în culori luminoase, vesele, îndemînd la contemplație și visare, tot feul de neferescuri. Perspectiva e controlată de afect, importanța personajelor și a obiectelor în cadru e dictată de sentiment. Impresia de ansamblu e una de săgălnicie în teme curente ale artei naive, teme care, de altfel, nu au dat niciodată un punct de vedere deosebit de grav ori sumbru. Datorită tineretii și, îndeosebi, dorinței de a se afirma, Mihai Dascălu poate să devină curînd agreabil colecționarilor și al organizatorilor de expoziții. Primejdia care-i amenință pictura e tot această tinerete și nevoie de succes. Ea îl poate conduce spre serii de imagini născînd din formulă, nu din simțire. Pentru că e multă contrafacere și în arta naivă. Regula lucrului său, regula care folosește, e să se grăbească încet.

TUDOR OCTAVIAN ■

niela Vlădescu, secondată, printre alții, de Gabriel Năstase, Gerda Radler, Cristian Mihăilescu. Dirijează: Lucian Anca.

● Seara, la ora 18, al doilea spectacol cu baletul *Romeo și*

La Opera Română

Julietta de Prokofiev se bucură de concursul extraordinar al balerinului Aleksandr Muntaghirov, Artist al poporului al R.S.F.S.R. În rolurile titulare: Mihaela Tigănuș și Mugur Valsami. Conducerea muzicală: Carol Litvin.

● Marți 19 decembrie, ora 18, Verdi este din nou prezent pe afișul Operei Române, de data

aceasta cu *Aida*, una dintre cele mai îndrăgite opere ale sale. În distribuție: Victoria Bezetti, Ecaterina Tuțu, Florin Farcaș, Nicolae Urziceanu. Dirijor: Constantin Petrovici.

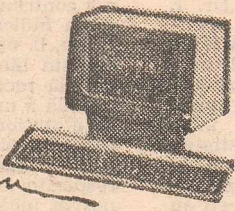
● Miercuri 20 decembrie, ora 18, recenta premieră a Operei Române, *Romeo și Julietta* de Prokofiev, se află la al treilea spectacol. În distribuție: Anne Marie Vretos, Laurentiu Guinea, George Postelnicu, Gică Matei, Florica Turcu. La pupitru: Carol Litvin.

● Joi 21 decembrie, ora 18, *Nunta lui Figaro*, capodopera lui Mozart, are ca interpreți pe Nicolae Urziceanu, Monica Teodorescu, Gerda Radler, Adriana Alexandru, Ecaterina Tuțu, Pompei Hărășteanu. Conducerea muzicală: Lucian Anca.

atelier literar

Adrian Păunescu

Vicenția Rațiu — Si-
ghișoara. Computerul a-
preciază că va aflați pe
drumul bun și drept al
poeziei. Ca să vă îmbă-
băteze, reține alături O
cumpănă, poemul care
l-a plăcut cel mai mult
(nouă ne-a plăcut cel cu
vuturul). Are și o ob-
servație: prea desul apel
la arhitectura proverbu-
lui și a maximei. Deși
diferențele dintre ele
sint mari, în structura
lor tainică armătura
este aceeași: cugetul,
gîndul exprimat cit mai
concis și cit mai limpede.
Ar fi ca o punere, să zi-
cem, pe 33 de cuvinte
(puteți trece și dincolo
de cifra medicinelor) sub o
presiune imensă, cea
care le face să fuzione-
ze, extrăgînd la sfîrșit
diamantul. Ați intuit cu
dreptate o sursă de ma-
terie productivă — pro-
verbul, uneori, e o meta-
foră în vid — dar pentru
a o prelucra în retortele
de care dispuneți e ne-
voie de focul înalt al e-
ruditiilor.

Porojan Florin — Bră-
nești, Dimbovița. Lipsa
de cultură și jenant de
puținele lecturi de poezie
reprezintă un handicap
serios. Nici cu fantezia
nu stați prea bine. Puțin
peste tot: „Stau singur
în noaptea ca de smoală /
și gîndurile îmi colindă
prin stele, / în căuta-
rea unui astru care /
s-aducă în inima mea
mingiere”. Vă dați scam-
a citi ani-lumină vă
trebuie pînă la produce-
rea minunii?

Monica Seledencu —
București. Vă apreciați
singură și cu eroare:
„Poeziile mele vă vor
comunica totul. Ele con-
țin toate datele despre
mine. Trăiesc prin ele”.
Nu-i bine: ele trebuie să
contină și toate datele
posibile despre toți pos-
sibili cititori. Adică să le
descopere acestora trăiri,
date și stări, pe care să

le recunoască drept ale
lor. Puțina expresivitate
poetică de care dispuneți
nu duce la împlinirea
miracolului.

Radu Dorian — Timi-
șoara. Vă mărturisiți cu
dezinvoltură: „Sint un
băiat de aproximativ 20
de ani... care se numeș-
te, să presupunem, Radu
Dorian”. Cu aproximații
și presupuneri e bine să
mergeți în altă parte.
Deși nu știm cine v-ar
putea primi: „Ca o pa-
săre cu arc, / ca o pușcă
fără țarc, / ca un mine
fără tine, / ca un pom
făcut ruine”. Nu am aflat
nici subiectul, nici predi-
catul. Pînă una alta, vă
propunem să transcrieți
de cite ori aveți răbdare
strofa celebră a lui
M. Zamfirescu: „Văzui
oameni de hîrtie / Cu
mustăți de chihlimbar, /
Lei de cocă pe cîmpie, /
Mîncînd stridii cu mus-
tar”. Vă ațragem însă a-
tenția că deși aici există
și subiect și predicat,
poezia lipsește.

Tomesen Z. Gh. — Re-
șița. Computerul și-ar da
asentimentul, așa cum
doriti, în sensul că a gă-
sit în poemele trimise
cîteva lumini fragede
apropiate poeziei. Dar,
vedeți, vine o vreme
cînd nici computerul nu
mai are timp pentru
dialog.

Misu Aerol — Galați.
Aveți un nume frumos,
să-l păstrați cu cinste și
demnitate de buletin
fals și ca să vi-l puteți
sărbători, inventați-vă și
un calendar, fie și venu-
sian (are zile mai pu-
ține). Cit privește poezia,
reproducem o strofă din
Rană în trup: „Uneori
sintem cați și ne mină
un plîns / Și ne doare o
ploaie care toată-i a
noastră. / Roua cade ală-
turi cu hohot ascuns, /
Ramuri negre ne joacă
pe sub pielea albastră”.
Si zicem: lăsați-l pe

Adrian Păunescu să-și
scrie singur poemele
sale. E sigur că o poate
face.

Sava Olga — Brăila.
Stofă există. E nevoie de
un croitor bun, care să
taie fără pierderi. Citiți
mai mult, evitați neolo-
gismele (atunci cînd nu
li se simte lipsa), re-
curgeți mai des la meta-
foră. Și ca dispecer ce
sinteti, aveți grijă cum
minuiți saltărul: iarna
are prostul obicei să nu
spună, nici cînd vine,
nici cînd pleacă.

Alex. Pătrașcu — Bucu-
rești. Dumneavoastră, în
mod sigur, scrieți pentru
extraterestri: „Singerez
cu buze febrile pe bu-
chețele de oțel ale plete-
lor / Și mă cuprind
de-a-ntregul în căsul
palmelor tale / rotunjite
în juru-mi ca o matrice
alveolară”. Prin urmare,
alegeți rampa de lansare
a unui Atelier pe mî-
sură și pierdeți-vă în
căutarea posibilităților ex-
traterestri amatori de
cîntece.

Gabriel Costescu —
Craiova. Observînd că
poemele trimise pornesc
de la două adrese diferi-
te, computerul nu s-a
putut decide asupra ale-
gerii și judecății lor, as-
teptînd să apară și o a
treia direcție. Cum nu a
spărut, a preferat lă-
cerea.

Paul Gon — Turda.
Computerul ține neapă-
rat (noi nu) să vă asu-
gure că a primit scrisoa-
rea dumneavoastră și că
nu-i de acord: incifrarea
rostirii poetice se face
cu un anume scop și
după anume legi care
vin. În primul rînd din
rațional și niciodată din
paronție, iar descifrarea
se realizează idem. Că
n-a înțeles cuvîntul reze-
dă, așa cum îl înțelegeți
dumneavoastră — „des-
chiderea și tănuirea

Ființei în cele ce sint” —
nu s-a recunoscut vino-
vat. S-a dus la Dex și a
reprodus paragraful de
la pagina 805: „Plantă
decorativă erbacee, cu
tulpină ramificată, cu
frunze întregi alungite și
cu flori mici, galben-au-
rii, cu miros plăcut”.
Credeți că-n floricelele
acestea de pe marginea
drumului se ascunde și
se destăinuie Ființa?
Dacă da, puteți trăi îm-
păcat cu tot Universul.
Dar mai e ceva: arogant
și răutăcios fără o moti-
vație, tonul scrisorii ne
dezvăluie nu un poet pe
care l-am primit mereu
în Atelier, ci un fudul cu
artag intelectualist. Sin-
tem bucuroși de despăr-
țire. Și ca să zîmbim:
prin 1589, un nobil cor-
dobeș i-a trimis lui don
Luis de Góngora, cel mai
incifrat poet de pe lume,
o tavă cu ovăz. Marele
poet a deșertat ovăzul
într-un săculeț și i-l a
dat servitorului mesager:
spune-i stăpînului tău —
a zis el — că tava e pen-
tru mine și ovăzul pen-
tru el. Tava, uitasem, era
din argint, foarte frumos
lucrată.

Pavel T. Corbu — Be-
ius. Vă mulțumim de
două ori: o dată pentru
scrisoarea plină pînă sus
cu date și amănunț din
care s-a țesut cîndva is-
toria zilnică a orașelor
transilvane. Ne-a împe-

sonat evocarea priete-
nii cu Pavel Dan, pre-
cum și frumoasele adu-
ceri aminte despre Pir-
van, Iorga, Vineu, Blaga,
Rebreanu. Vă mulțumim
a doua oară pentru cu-
legerea „70 de leacuri din
bătrîni și 25 de cunoștin-
țe folositoare”. Cu toată
sinceritatea (acesta fiind
singurul dar primit de
cînd există), computerul
s-a bucurat nespuse de
mult și a parcurs „rețe-
tarul” atent și pe nerăsu-
flate. Spera ca, dincolo
de leacurile pentru su-
ghiț, brîncă, lovitură,
lipsă de somn, etc., să
afle și altele, pentru alte
suferințe, mult mai frec-
vente și specifice muncii
lui: de săpătură și îm-
brîncitură, de lemn de
alun și de desfacere de
pagubă, de dragoste și de
mușcatul șarpelui, de
timp pierdut și poezie
proastă. N-a aflat așa
ceva. O singură clipă a
crezut că ultima suferin-
ță s-ar fi putut vindeca
prin leacul pentru scoa-
terea greierilor din casă.
N-a aplicat-o pentru că
între timp a venit iarna
și nu-i frumos să lăși
astfel de ființe în frig,
nevinovate. Lucru sus-
ținut și de poemele dum-
neavoastră.

Si acum, cu toată se-
riozitatea: la cei optzeci
de ani trecuți — La
mulți ani! — truda în-
vestiții în cele 3530 de

leacuri pentru 106 boli
(trebuie că mai sint) e
demonstră de toată admi-
rația și ne facem iluzia că
un pasionat de istoria
medicinii, încrezător în
laboratoarele farmaco-
peice ale naturii, vă va
căuta la Beius — str.
30 Decembrie nr. 11 —
pentru a nu le lăsa
pulverizării sub graba
clipelor.

Diță I. Gheorghe —
Ploiești. Unicul (și doar
pe fragmente) poemul
trimis nu ne-a putut edi-
fica și am așteptat și al-
tele. Vă felicităm pentru
preocuparea pe care o a-
veți privind apărarea și
ocrotirea mediului natu-
ral. Desigur, ea nu intră
în vederile Atelierului;
deși am fi avut nevoie
de o instalație de acest
fel: ne-a poluat spațiul
destulă poezie proastă.

Titi Gheorghiu — Vas-
lui. Statornicia cu care
ne-ați scris și calitatea
în creștere a poemelor
trimise ne fac să credem
în împliniri viitoare. De-
sigur, izbînda va veni tot
din zona umoristică și e
bine să n-o părăsiți.

NOTA: computerul
mulțumește celor care
i-au înțeles rugămintea
și au sîstat pentru mo-
ment trimiteră de co-
respondență.

DARIE NOVACEANU

Constatări

În noaptea din cumpăna verii,
asa, pe neștiute,
mi s-au dilatat pupilele
de dorul zăpezii.
M-a trezit dorul de cuvinte albe,
ca privirea mea către tine,
ca uitarea mea pentru mine.

GINA POPESCU

O cumpănă

Neîndoielnic,
mi-ar trebui o cumpănă
la finima iubirii;
apa vie s-o scot
să-mi pot uda trandafirii
răbdării,
înmuguriți
încă din primăvara trecută,
cînd privighetoarea mută
a speranței
mă îmbia să-i port glasul.

VICENȚIA RAȚIU

Nu-l tulbura

Lasă cuvîntul
să se odihnească,
să-și lingă rănile.
Dă-i un pumn de tăcere
să-și astîmpere foamea.
În labirintul urechii
lasă-l să doarmă.
Doar cu coada ochiului
privește-l,
păzește-l și nu-l tulbura.

Autumnală

Nesfîrșite trenuri cu nori
se-ndreaptă
spre gări părăsite.
Va ninge curînd,
Calca Robilor
s-a albit
și noi, cu destinul
în raniță...

EMA VINSKY

„O profesoară unică — Arta Florescu”

(Urmare din pag. 9)

greu. Profesorul îmi aprecia pa-
siunea pentru muzică și mă mi-
luia cu un 6.

— Ați continuat să vă ocupați
de muzică?

— Faceam cu elevii liceului
ceea ce Aurel Bobescu întreprin-
sesse la Azuga. Pregăteam spec-
tacole. Între timp studiam mai
departe cu profesorul din Azuga
planul, cîntul. Am învățat să
cîntec și partiurile pentru or-
chestra. Dintr-o privire de la
flaut la contrabas treceam peste
zeci de pagini de simfonii, lu-
crări concertante.

Continuam bineînțeles să cînt
dar fără nici o grijă pentru im-
postafie, pentru tehnică. La 13
ani am luat și premiul I la un
concurs de canto pe țară pentru
tinerii amatori.

— Și nu v-a „stricat” vocea
acest sistem de învățatură?

— Se pare că nu.

— Cînd ați văzut primul spec-
tacol de operă?

— În anii de liceu. Aurel Bo-
bescu m-a dus într-o dimineață
la București la o repetiție „cu
Aida”. Se aflau pe scenă Maria
Voloșescu, Mihail Arnăutu,
George Corbeni. Dirijor Jean
Bobescu. În pauză am cîntat
aria Gildei. Am fost cu toții en-
tuziasmați.

„Steaua” care m-a ajutat o
viață a început să-mi iasă în
cale.

Cu paslunile organizatorico-
muzicale dobîndite de la Aurel
Bobescu pregăteam prin ultima
clasă de liceu un spectacol de

operă la Casa de Cultură din
Sinaia. Într-una din zile,
cîntam alături de un te-
nor din localitate, (Doctorul
Bărbulescu), o pagină de Verdi.
Festivitatea camerei erau deschise
și dădeau spre vechea stație de
benzină a Sinaiei. Din întimpla-
re trecea pe șosea doctorul Dan
Berceanu, renumit profesor or-
toped. Cucerit de „coloratură”,
a intrat în sală și mi-a propus
să merg cu el la George Geo-
rgescu. Maestrul ne-a primit cu
genu. Dorea să se odihnească și
era sătul de asalturile meloma-
nilor însoțiți de „copii minune”.
În cele din urmă a cedat...

Lisette Georgescu cu sufletul
ei deschis spre orice tinăr ta-
lentat s-a așezat la pian. George
Georgescu a consimțit să mă
asculte 5 minute. Au trecut pe
nesimțite două ore și George
Georgescu a continuat să rămînă
în preajmă, urmîndu-mă în
tot repertoriul. Cîntam primitiv,
dar maestrul era se pare în-
cîntat de calitatea vocii. Curînd,
Lisette Georgescu mi-a dat pri-
mele îndrumări în arta cîntului.
Am început să fac zilnic „voca-
liză”. Am învățat cum se încăl-
zește o voce. Aceste cîteva lec-
ții de tehnică au fost hotărîtoare.
În toamnă mă înscrisem la
examenul de admitere la Con-
servator. Nu știu de unde am
avut atîta curaj.

— André Malraux definește
curajul drept o consecință ciu-
dată și banală a sentimentului
de invulnerabilitate.

— Aveam în mine un aseme-
nea sentiment. L-am căpătat
lîngă brazil Azugăi.

— Cum a decurs examenul de
admitere?

— Simplu. În comisie se aflau,
printre alții, Arta Florescu,
Magda Ianculescu, Ana Tălmă-
ceanu, Petre Ștefănescu-Goangă,
Aurel Alexandrescu. Am cîntat
Ritorna vîncitor din Aida, Vissi
d'arte din Tosca și un Lied de
Schumann. Am căpătat nota 10.
Petre Ștefănescu-Goangă a do-
rit imediat să mă ia în clasă sa.
Arta Florescu a fost mai puter-
nică. În toamnă, în groaza mea
de internat, mi-am luat o gazdă.
Stăteam într-o cămăruță pe Bu-
levardul Nicolae Bălcescu, dea-
supra florăriei Codlea. Părinții
o duceau greu. Au făcut toate
sacrificiile posibile. I-am răsplă-
tit mîncînd din primele zile cu
feroare și răbdare.

— Cum era Conservatorul
bucurestean în toamna anului
1953?

— O școală pe care azi o pot
compara cu toate marile insti-
tuții de învățămînt muzical ale
lunii.

— La examenul de admitere,
fără o pregătire specială, ați
obținut nota 10. Nu mi-ați spus
cum ați trecut proba teorie-sol-
fegiu-dictat?

— „Citeam”, datorită lecțiilor
lui Aurel Bobescu, partiuri de
orchestră. În vara dinaintea exa-
menului, doctorul Dan Berceanu
mi-a făcut cunoștință cu Dan
Mizrahi. Cîteva lecții de teorie
ne-au fost suficiente. Apoi, în
anul I, datorită lui Ion Șerfezi
am parcurs cu rapiditate princi-
palele capitole ale cursului.

Vă vorbeam despre sistemul
de învățămînt din Conservator.
Cîteva exemple sint elocvente
pentru amplitudinea pregătirii
unui student în canto. Alături
de cursurile profesoarei Arta

Florescu am urmat cursuri de
oratoriu, (în clasa Aurel Ale-
xandrescu), cursuri de lied,
(clasa Nicolae Secăreanu),
cursuri de mișcare scenică,
cursuri de scriină. Erau lecții de
machiaj, de educație fizică. La
clasa de operă activau Jean
Rînzescu, Hero Lupescu.

— Și paralel cu lecțiile profe-
sorului Ion Șerfezi ați urmat,
bineînțele, de-a lungul anilor,
alte discipline de inițiere în teo-
ria și estetica muzicală.

— Bineînțele. Am studiat ar-
monia (Dan Constantinescu),
formele (Carmen Petra-Basaco-
pol). Am urmărit cu pasiune
toate etapele inițierii în istoria
muzicii naționale și universale
(printre profesori Petre Brîn-
cuși). Ani foarte frumoși de
viață în contactul cu asemenea
dascăli. Acum citva timp am
fost fericită cînd, după un spec-
tacol cu Traviata, compozitoarea
C. Petra-Basacopol mi-a spus
că este foarte mîndră că i-am
fost studentă la clasa de forme
muzicale.

— Cum erau lecțiile Artei Flo-
rescu?

— Grele. Dure.

— Excepțională, marea profe-
soară de canto a țării...

— Indiscutabil. Arareori în-
tînești în lumea lirică o îndru-
mătoare cu o asemenea expe-
riență scenică, cu o asemenea
intuiție în depistarea valorilor
de perspectivă, știință și exigen-
ță pedagogică, cultură, capaci-
tate de a te îndruma spre ade-
vărul artei.

— Internațional recunoscute
sint aceste valori ale profeso-
rei. O dovedesc documentele
prezentate în volumele Polifo-
niile unei vieți, Contrapunct
liric.

— De la Montreal la Tokio,
profesoara Arta Florescu este,
peste tot, o prezență de prim
ordin în juriile celor mai im-
portante concursuri internațio-

nale. În marile Teatre ale lu-
mii, elevii săi poartă o distinc-
ție care le deschide imediat
ușile.

Arta Florescu a fost profeso-
ara mea, și îi datorez mult din
arta mea, din abnegația cu care
mi-am croit drum în viață.

— Primele contacte, primele
lecții de la Conservator mi-ați
spus, au fost dure...

— Cea mai mică greșeală era
prilejul unor cumplite observa-
ții. Dădea enorm de lucru și nu
admitea nici un fel de motiv
dacă te prezentai la lecție fără
a fi perfect pregătită. Într-un
minut ușa se deschidea și erai
pe culoar...

Exersam ore întregi. Ascultam
cu sfîntenie fiecare îndrumare.
Nu cîntam în nici un chip așa
cum doream, ci numai urmî-
ndu-i statul, respectînd cea mai
mică indicație.

Nimic nu o putea satisface.
Nu îndrăzneam să scot o vor-
bă. Eram copleșită de persona-
litatea sa.

— Se purta profesoara în acest
fel numai cu Eugenia Moldo-
vcanu?

— Toți elevii treceau printr-un
asemenea purgatoriu. Și știți
prea bine ce mari cîntărețe ale
lunii contemporane s-au format
atunci în clasa Artei Florescu.

Unii, bineînțele, n-au rezis-
tat. Au rămas pe drum, s-au re-
tras, n-au putut obține în mo-
mentul absolvirii decît statutul
unei coriste.

— Maria Slătinaru urma în
acel timp cursurile Artei Flo-
rescu?

— Venise de la Iași. Era, cred,
în anul III.

— A rezistat „sistemului”?

— Strălucitoarea-i carieră in-
ternațională pe care a realizat-o,
dovedește că orele Artei Flo-
rescu erau singura modalitate
de a dobîndi bazele culturii li-
rice necesare pentru a învinge
în lumea contemporană.

Bătuse la ușa vieții cu două luni mai devreme. Nerăbdător, puil de om nu așteptase să-și încheie stagiatura fiziologică în organismul mamei și se grăbise la înfățișarea cu lumea. Acum, firicelul de viață în scutele respiră atmosfera caldă, oxigenată din incubator. Este hrănit cu lapte printr-o sondă. Permanent, în preajmă, halate albe. La Spitalul Municipal de Obstetrică-Ginecologie din Brașov, medicii, surori veghează ca dezvoltarea nou-născutului prematur să fie cât mai aproape de normal. Doctorul Ion Constantin se străduise să conducă nașterea astfel ca ea să fie cât mai puțin traumatizantă. Reușise. De peste 30 de ani, rostește de câteva ori pe zi: „bine-ai venit, viață”. Și de această dată, din brațele lui s-a înălțat spre univers un tipă mic dar triumfător anunțând că s-a mai născut un om. Acum, lângă băiețelul, nu mai înalță decât tulpina unei flori, face de gardă priceperea neonatologului Eugen Deleanu. Și el un veteran al maternității brașovene.

„În toată lumea, prematuritatea, fenomen complex socio-medical, constituie încă o mare problemă de sănătate publică, spune dr. Ion Constantin, directorul maternității brașovene. Zicala „fructul cade când e copt” nu se respectă totdeauna. Statisticile mondiale arată că 75 la sută din mortalitatea neonatală și 60 la sută din decesele copiilor pînă la vîrsta de un an sînt din rîndul prematurilor, că 20 la sută din handicapul neuro-psiho-motor s-au născut înainte de termen. La noi în țară se fac eforturi mari pentru recuperarea lor. Prin crearea condițiilor de mediu cât mai apropiate de climatul uterin în incubatoare moderne, prin aplicarea celor mai adecvate formule de nutriție și asistență medicală înalt calificată. Politica umană a partidului și statului nostru privind asigurarea sănătății și vigoriei poporului pune în prim plan grija față de mamă și copil. Viitoarele mame se bucură de drepturi și înlesniri deosebite, garantate prin lege. Au la dispoziție condiții excelente de a naște copii mulți și sănătoși. În acest cadru se înscriu și numeroasele metode de profilaxie a prematurității. Luarea în evidență a tuturor gravidelor, numeroasele controale medicale în timpul sarcinii, deplasarea cadrelor sanitare înalt calificate în dispensarele rurale și urbane, în policlinici conduc la depistarea din timp a gravidelor cu risc de naștere prematură. Ele sînt dispensarizate, mutate în locuri de muncă cu activitate mai ușoară, li se acordă program redus. Sînt internate în clinici specializate ori de cîte ori este necesar. În ultimii ani, în orașe și sate au apărut numeroase spitale și policlinici moderne, dintre care multe maternități. Unde în lume, orice cetățean poate beneficia de asistență sanitară gratuită? Ca o con-

secință a acestui complex de măsuri, la noi în țară, s-au făcut pași importanți în profilaxia nașterilor înainte de termen, s-au obținut succese notabile în recuperarea prematurilor”.

Nu de mult, în sala de consultații a doctorilor Ion Constantin și Eugen Deleanu a intrat un tinăr inginer. Înalt, atletic, mai să mute Timpa din loc. Le-a arătat buletinul. Avea două prenume: Eugen-Ion. „Eu sînt bucățica de viață de 900 de grame abia pîlîind în sala de nașteri acum 25 de ani. Venisem pe lume la 6 luni și cîteva zile. Mi-a povestit mama cum m-ați ajutat să nu întîmpin nici un obstacol la naștere, cum m-ați hrănit luni de zile cu pipeta, cu sonda, cu biberonul, cum am fost mult timp chirișul incubatorului. Doresc ca soția

parte din categoria grăbiților spre viață. Doctorii I. Mocanu și St. Ciucă de la spitalul „Dr. I. Cantacuzino” apreciază că pentru a preîntîmpina nașterea înainte de termen în cazul sarcinii gemelare, aceasta trebuie depistată cît mai precoce, impunîndu-se repaus la pat între săptămînile 30—36. Investigînd sute de nașteri, dr. T. Ciucă și dr. V. Ciurchea de la Spitalul Militar Central din București au constatat că în general copiii se nasc cam cu aceeași greutate ca părinții, parcă moștenind-o. Și o altă observație: copii născuți de aceeași mamă prezintă o greutate asemănătoare. În acest context, gravidele care s-au născut sub 2500 grame și cele care deja au adus pe lume un prematur trebuie supravegheate, ele făcînd parte din categoria celor

decvată, științific diferențiată, o echipă competentă, antrenată pot contribui hotărîtor la reducerea indicatorului de prematuritate, la nașterea unor copii de calitate biologică bună și mai ales la recuperarea aproape integrală a multor născuți la vîrstă gestațională mică. O primă condiție este cunoașterea riscurilor prematurilor cu aparatul respirator, cordul, sistemul nervos încă nepregătit pentru adaptarea la viața extrauterină. Diagnosticul gradului de maturizare a acestor sisteme și depistarea unor eventuale suferințe fetale vor permite adoptarea unor decizii obstetricale corespunzătoare. Sîntem adepții nașterii spontane în prematuritate atunci cînd calitatea biologică a prematurului se prezintă bine, cînd nu există suferințe fetale supradăugate. Importantă este evoluția netraumatizantă a travaliului, desfășurarea nașterii în parametrii cît mai apropiați de normal. Se impune supravegherea continuă, monitorizare, corectare medicamentoasă sau chirurgicală. Ar părea logic ca formula cea mai puțin traumatizantă pentru făt să fie operația cezariană. Într-adevăr ea aduce efecte benefice în cazurile prezentațiilor vicioase ale fătului. Dar recurgerea la cezariană trebuie bine chibzuită căci ea prezintă riscuri importante pentru organismul mamei și poate conduce la hipoxemie, traumatisme biochimice și chirurgicale ale prematurului. Echipa de înaltă calificare, compuse din obstetrician, neonatolog, anestezișt intervin prompt, fiecare în domeniul lui, combătînd factorii nocivi pentru făt”.

Dacă profesorul Traian Rebedea ar aduna toate certificatele de naștere pe care le-a semnat de-o viață cu fanta ar ridica un munte de hîrtii. „Munca noastră se desfășoară parcă pe un aeroport. Dăm mereu culoar liber de zbor unor vieți. În timp, poate te mai intersectezi cu orbitele lor sau poate nu. Mi s-au încrustat în minte cuvintele unui profesor, fost prunc al meu: „atî fost întîiul om care mi-a ieșit în cale”.

Cu ani în urmă, neonatologul brașovean Eugen Deleanu a salvat o fetiță prematură cu icter grav, datorat unei incompatibilități sanguine. I-a scos pe o venă singele bolnav introducîndu-l pe alta unui lînsit de anticorpi. În lume sangvino-transfuzia la prematurii făcea primii pași. Peste o vreme, doctorul a suferit un accident pe vîrf de munte, fracturîndu-și piciorul. Salvamontul încă nu se înființase. Tatăl Irinei, acum o mindeț de fetișcană, a aflat imediat la Sinaia de tragica întîmplare din munți. În miez de noapte, pe cărări abrupte, l-a adus pe brațe pe medic cu încă trei colegi. Acesta îi dăruise cîndva floarea mereu proaspătă a unui copil, el i-a întors floarea recunoștinței. Culeasă din inimă.

FLORIN CONDURĂȚEANU

Ofensiva geografiei

Intr-o formulă publicistică mult îmbunătățită, sub egida Societății de științe geografice din R.S. România, revista „Terra” (un „subtitlu” fericit al publicației destinate ocrotirii mediului înconjurător) reușește, în ultima perioadă, să ofere, în primul rînd specialiștilor, dar și marelui public din ce în ce mai interesat de problemele ecologice și ale protecției mediului natural, informații, dezbateri, comunicări științifice în care, din perspectiva specialistului, sînt analizate problemele globale și regionale ale planetei. Sub coordonarea științifică a unui prestigios colegiu de redacție condus de prof. univ. dr. Vasile Cucu, realizatorii acestei publicații (secretariat de redacție: lect. univ. dr. Ion Marin și cercet. șt. Cristian Tălingă) izbutesc să imprime un real spirit ofensiv unor pagini care, la prima vedere, par să țină de domeniul pur al constatatului. Este un început interesant, confirmat, între altele, și de includerea, începînd cu anul în curs, a acestei publicații în Catalogul presei românești, care atestă o adaptare a omului de știință la ritmul timpului. Nimic mai sigur decît geografia fizică — părea a fi o certitudine a domeniului.

Acum, cînd lumea întreagă începe să fie (în sfîrșit!) sensibilizată în legătură cu mediul geografic în care trăiește, cînd se pune problema nu doar a păstrării naturii astfel încît ea să facă posibilă în continuare viața, ci chiar a reconstrucției naturii, a reparării unor crori datorate necontrolatei activități umane, se pare că își găsește prezent o meserie ce numai își bînuia viitorul — ingineria geografică. Revista „Terra” are, grație entuziasmului și profesionalismului realizatorilor săi, posibilitatea să constituie o avangardă publicistică de specialitate în acest domeniu, avînd în vedere atît constanța sa preocupare pentru perfecționarea studiului geografic, cît și deschiderile interdisciplinare. În primul rînd cele legate de domeniul economic, pe care le oferă. Cu atît mai mult cu cît, în contextul preocupărilor constante a partidului și statului nostru pentru o abordare științifică a problemei protecției mediului înconjurător, așa cum se evidențiază și în materialele pe care revista „Terra” le dedică celui de-al doilea Congres național de geografie „geografia românească dispune azi de cel mai puternic fond de cadre cu o pregătire superioară, capabil să promoveze geografia în rîndul celor mai avansate școli geografice pe plan mondial”.

C. DUMITRU

Grăbiții spre viață

mea să vă simtă alături cînd naște”. Flăcăul inginerului a cîntărit la naștere peste 3 kilograme. Și ca amintirea să nu se steargă, se numește tot Eugen-Ion. Medici care pornesc ceasul altor vieți. Și iată, peste vreme, își regăsesc numele în alte destine.

De altfel, știința românească pune tot mai insistent prematuritatea sub microscopul cercetărilor. Congresul național de obstetrică-ginecologie desfășurat recent la Brașov a abordat în exclusivitate această temă. S-au prezentat noutăți în descifrarea cauzelor prematurității, în prevenirea și combaterea ei, s-a făcut un util schimb de experiență între numeroșii specialiști din țară. Studiul prof. dr. doc. Dan Alessandrescu a dezvăluit corelația între prematuritate și placentă praevia. Spitalizarea îndelungată a gravidelor cu această caracteristică are drept scop evitarea oricărui accident cît și creșterea vîrstei gestaționale sub tratament antisepatic și echilibrare hematologică și volemică, acolo unde situația o impune. Conf. dr. I. Lemnate a prezentat o serie de metode interesante de prevenire a nașterii premature. Un rol însemnat îl ocupă și psihoprofilaxia obstetricală de la începutul sarcinii. Astfel instruită viitoarea mamă va putea sesiza simptomele de apariție a nașterii premature și se va adresa medicului cît mai de timpuriu. Prof. dr. V. Luca și ceilalți specialiști de la clinica Titan București au pus în evidență participarea factorilor infecțioși, în special a celor virali, în etiologia nașterii premature, cunoașterea acestora fiind necesară în vederea unei profilaxii eficiente. Și gemenii fac

cu risc. Medicii de la Clinica Ginecologică Cluj-Napoca au evidențiat participarea catecolaminelor (adrenalină, nonadrenalină) la declanșarea nașterii înainte de termen, ceea ce îndreptățește controalele endocrine și nervoase ale gravidelor. Experimentele obstetricienilor clujeni au condus și la o altă concluzie interesantă: vibrațiile pot contribui și ele la apariția nașterii premature. În urma unor analize statistice, medicii dr. D. Gogonea și ceilalți specialiști de la maternitatea brașoveană au observat că grupa de sînge predominantă la mamele care au născut prematur a fost AB IV, urmată de A II și O I ceea ce impune o supraveghere atentă a gravidelor cu această încadrare sangvină.

„Nașterea prematură nu trebuie privită ca o fatalitate, spune prof. dr. Traian Rebedea, șeful clinicii de la Spitalul Municipal din București. Unele anomalii constituționale ale mamei, responsabile și ele de declanșarea nașterii înainte de termen, pot fi și corectate. Intervenția chirurgicală asociată cu repaus și medicamente creează premisele evoluției normale, pînă la termen a sarcinii. Aceste metode eficiente, precum și altele se practică cu succes în mai toate clinicile de specialitate din țară. Sînt urmăriți și ceilalți factori de risc (boli de nutriție, natura muncii, atmosfera în cadrul cuplului etc.) pentru a fi cît mai puțin implicați. Femelle la care s-a descoperit că motivul principal al nașterii premature ar putea fi efortul fizic, au beneficiat de concedii chiar pe întreaga perioadă de gestație. Experiența ne arată că numai o conduită obstetricală a-

În numărul din 29 septembrie al revistei Flacăra, biologul dr. Stoica Godeanu vizează în cuprinsul unui articol, convorbirea pe care am avut-o cu un redactor al revistei, schimb de idei apărut sub titlul „Ce își propune să fie ecobiologia”. Ei bine, de la bun început a trebuit să observ — și nu fără uimire — că autorul intervenției a avut în vedere numai prima parte a convorbirii, omîțînd cu totul faptul că dialogul purtat a apărut în două numere consecutive (7 iulie și 14 iulie a.c.). Acest lucru ni se pare cu atît mai ciudat cu cît într-o notă a redacției a fost anunțată publicarea celei de a doua părți, în care, firește, au fost înserate considerații și concluzii menite să susțină punctul nostru de vedere. De aceea sînt nevoit să revin cu explicațiile de rigoare.

1. Ca și alte discipline și științe în care biologia, alături de mediu, se constituie parte integrantă, ecobiologia are, prin forța lucrurilor, preocupări secante cu: ecologia, bioeconomia, geobiologia, ergonomia, etc., științe și discipline departajate prin specificitatea problemelor de care se ocupă, prin căile de abordare a problematicii, metode, scop, etc. Unele din acestea au caracter supraindividual (se referă după caz la specii, grupuri,

comunități, etc), stabilind concluzii, tendințe și propunînd măsuri cu caracter mai general (chiar dacă în unele cazuri se recurge și la analize făcute pe indivizi), pe cînd altele se referă la măsuri concrete care vizează comportamentul individual al omului în relație cu mediul de activitate.

2. Ecobiologia nu se confundă cu ecologia (respectiv cu e-

tat dintru început o altă denu-

mire. Dar n-a fost așa. 4. Precizarea „în condiții date ale mediului” inclusă în propunerea de definiție a ecobiologiei (și cu completările făcute în continuare cu privire la scopul acesteia) arată clar că nu există identitate de definiții și nici altceva decît preocupări secante cu ecologia umană. Pentru lămuriri

mulările date de autor pentru ecologie și pentru ecologia umană nu corespund ad litteram cu cele din bibliografia citată).

5. În ceea ce privește încadrarea ecobiologiei ca știință, disciplină (sau altceva), discuția este prematură. În cadrul convorbirii s-au folosit ambii termeni. Și ecologia a fost considerată pînă destul de tirziu drept simplă disciplină

cu atît mai mult cu cît ne cunoaștem (și încă de cîtă vreme) sînt de natură să surprindă. Intervenția inspirată a redacției revistei „Flacăra” din finalul celei de a II-a părți a convorbirii (nr. 1777) mă scutește în mod fericit de comentarii pe această temă. Ca să fie clar pentru toată lumea, doresc să menționez:

— Amenajările hidrotehnice moderne se numără printre activitățile umane cu cele mai largi implicații în modificările ecologice, astfel încît azi un hidrotehnician care nu posedă cunoștințe de ecologie este la fel de insuficient pregătit ca și un ecolog care, ocupîndu-se de asemenea probleme ecologice, nu cunoaște elemente de hidrotehnică.

— Observația că „...prea mulți au devenit „ecologi” mi se pare neîntemeiată și trădînd un punct de vedere străin de lumea scientistului. Istoria științei demonstrează prin sute de cazuri că oameni aparținînd unui domeniu de cercetare s-au distins prin creații, invenții și descoperiri fundamentale făcute în alte domenii ale științei. Nu există legi și nici regulamente care să stăvilească pasiunea pentru cunoașterea și cercetare științifică.

Prof. dr. ALEXANDRU MARUȚA

Primum la redacție

Cînd citești pe jumătate

ecologia umană sau cu autecologia). Ea are ipoteze proprii de plecare (asupra bioconversiei energiei solare — vezi partea a II-a a convorbirii), domeniu specific de acțiune.

3. Denumirea de ecobiologie este provizorie, așa cum rezultă încă din primul aliniat al părții I a convorbirii. S-a optat pentru această denumire tocmai pentru a o distinge de ecologie. Dacă pentru ecologie s-ar fi reținut de exemplu denumirea de bioecologie (propusă de Clements și Shelford în 1939, discuție reluată și ulterior), evident că s-ar fi cău-

asupra acestor aspecte este binevenită recomandarea ce ni se face de a consulta cele două cărți de bază apărute în acest domeniu. De altfel „Ecologia umană” (autori M. Barnea, A. Calciu și colectivul) — Ed. Medicală 1979, carte de mare valoare, am consultat-o încă de la apariția ei și am plăcerea să constat că am fost printre primii care am citat-o (în lucrarea de... „hidrotehnică” apărută în 1981, menționată la sfîrșitul părții a II-a a convorbirii). Păstrînd înțelesul, definiția se poate formula desigur mai puțin sintetic. (Nici for-

(biologică), iar în alte formulări (Margalef 1964, Odum 1971) a apărut chiar ideea de „studiu”.

6. La punctul 2 al opiniei se dau informații suplimentare binevenite cu privire la avantajele bioloșiei, problemă analizată de altfel clar, cu rezerve și soluții, în partea a II-a a convorbirii. Acest al doilea punct, cel puțin așa cum a fost redactat, pare să fi fost generat în principal de preocupările autorului opiniei cu privire la activitatea profesională a subseminatului, cu aprecieri și pe alocuri pe un ton care,

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ **Gheorghe Luca** din Iași, bd. Alexandru cel Bun nr. 25, își exprimă insatisfacția față de condițiile nu tocmai corespunzătoare oferite de vagoanele comune de clasa I, cu care a fost nevoit să circule, nu demult, pe linia magistrală Timișoara—Iași. „Mai ales dacă ești însoțit de copii mici sau de bătrâni — își exprimă dumealui părerea — e de-a dreptul neplăcut să călătorești cu astfel de vagoane pe distanțe mari, de sute și sute de kilometri, deoarece călătorii, de la mic la mare, sint mereu deranjați de acel du-te vino continuu și de curentul stărnit prin neîntreruptă deschidere a ușilor laterale, de gălăgia provocată de discuțiile din tren. Acesta-i și motivul pentru care mă alătur și eu unei mai vechi propuneri ca M.T.Tc.-ul să analizeze situația și, pe cât posibil, să elimine asemenea vagoane depășite din componența trenurilor de lung parcurs”.

■ De la autoritățile județului Hunedoara ne-a parvenit următorul răspuns privind soluționarea scrisorii adresată nouă de Simion Dobea: Chiria îi fusese majorată petentului exclusiv din vina sa. La data de 8.1.1987 i s-a recalculat și redus chiria de la 266 lei la 139 lei lunar pentru perioada ianuarie 1984—ianuarie 1987, în valoare totală de 4572 lei, conform borderoului nr. 54/8.1.1987, care a fost trimis la unitatea în care lucrează. În lunile august și septembrie a.c. nu i s-a mai reținut chiria la C.S. Hunedoara, făcându-i-se compensarea la I.J.G.C.L. din creditul menționat. Atunci cînd petentul va face dovada că nu are restante de plată la taxele comune ale asociației, unitatea îi va elibera întreaga sumă rămasă. De reamintit prevederile de la punctul 7 al Legii nr. 5/1973: Chiriașul este obligat să comunice proprietarului care închiriaza locuința din fondul de stat schimbarea locului de muncă și orice modificare intervenită cu privire la venitul pe fiecare membru al familiei și la numărul membrilor săi de familie, în termen de 10 zile de la data producerii schimbării sau modificării. Dacă chiriașul a plătit o chirie mai mare decît cea legală, diferențele plătite în plus vor fi socotite în contul chiriei viitoare.

■ Primim de la **Întreprinderea de transport auto Olt**: Aspectele sesizate de prof. Aurora Grigore, privind unele deficiențe în desfășurarea activității din autogara Caracal, se confirmă. Căzută a fost preluată cu personalul de exploatare și s-au dispus măsuri pentru ca în viitor să nu se mai repete asemenea deficiențe. Personalul vinovat a fost sancționat, iar conducătorul auto Eugen Jianu a fost trimis să lucreze o vreme în altă parte. S-a revigorat aprovizionarea cu unele repere deficitare, în special cu anvelope și carburanți, în scopul asigurării zilnice a unui parc necesar și activ de autobuze, pentru realizarea întocmai a sarcinilor de transport.

■ În numele locatarilor blocului 10 E 1-2 din Ploiești, str. Verii, ne scrie **Vasile Teodorescu**: Blocul nostru a fost dat în folosință în decembrie 1983, dar intrarea în apartamentele repartizate s-a putut face abia în martie anul acesta, întîrzierea fiind datorată constructorului, care a tergiversat racordarea instalațiilor de încălzire, implicit de apă caldă menajeră. Ni s-a promis că, odată cu demolarea unui anumit imobil din preajmă, se va efectua și lucrarea. Imobilul cu pricina a fost demolat de aproape 3 luni, dar de început racordarea nici vorbă. Aducem aminte constructorului că a venit iarna și, în subsolul blocului, unele conducte, defectuos montate, curg, că ne este dator și cu finalizarea lucrărilor, la antena colectivă tv.

■ Mai mulți locatari ai blocului G4 din Cluj-Napoca, str. Fabricii de zahăr nr. 13, din rîndul cărora distingem peste 30 de semnături, ne solicită intervenția și sprijinul pentru urgentarea racordării noului lor imobil, dat în folosință în 1983, la rețeaua telefonică a municipiului. Cu toate că am intervenit de mai multe ori — ne scriu semnatarii — am tot fost amînați de D.J.P.Tc., deși săpături s-au făcut și cablul s-a tras.

Scrisoare comentată

Răi-platnici

De la o vreme, în modernele și cochetele noastre blocuri de locuințe, au început să-și facă, frecvent, apariția răi-platnicii, adică acei locatari care se eschivează sistematic de la plata lunară a cotelor de întreținere ce le revin. „Ei fac asta — cum se exprimă într-o recentă scrisoare membrii comitetului de bloc al Asociației locatarilor din București, str. Focșani nr. 3 — nu din lipsa posibilităților materiale (pentru că toți sint încadrați în cîmpul muncii, cîștigă destul de bine, au casele îndeobște îndestulate !), ci din rea-voință, din pură neglijență sau dintr-o acută lipsă de spirit civic, cetățenesc. Altfel, nu se explică de ce, în timp ce majoritatea colocatarilor din blocul nostru M-182, își achită ritmic, lună de lună, datoria, mai sint familii, precum cea a lui Alexandru Moșaru, Ana Bănciu, Emil Ciocan și a altora certăți cu normele bune conviețuirii, care de luni de zile și chiar de ani nu-și achită cotele-părți, ajungînd să cumuleze restante de mii și mii de lei. Uneori, din motive întemeiate, un membru al asociației poate, firește, întîrziia plata o lună-două, deși nici asta nu-i prea corect. Dar de aici și pînă la a deveni datornic inveterat, e o distanță. Abia după ce au fost acționate în judecată și li s-a cerut insistent evacuarea, unele dintre sus-numitele familii s-au decis să-și achite, în sfîrșit, sumele datorate. Altele însă, continuă să nesocotească orice demers, nu țin seama de rugămintele noastre insistente, ignoră cu nepăsare chiar și hotărîrile judecătorești. Ele nu realizează că, neplătindu-și la timp, lună de lună, cotele-părți revenite din cheltuielile aferente conviețuirii în comun, pun într-o postură foarte dificilă și pe ceilalți locatari, pe cei conștiincioși, pe buni-platnici. Așa am ajuns, iată, în neplăcuta situație de a epuiza repede fondul de rulment, de a nu mai avea, din cauza lor, bani în cont, de a ne diminua confortul și a plăti uneori penalizări nemeritate. Povățuiți-ne, sprijiniți-ne dv., rogu-vă, să ieșim mai repede din impas !”.

De povățuit, da, se poate. Nu-i greu. De ajutor efectiv însă, asociația locatarilor, comitetul său trebuie să se ajute, în primul rînd și pe cit posibil, singure. Cum? Printr-o puternică opinie creată în jurul lor de asociațiile de locatari, de comitetele de cetățeni, de organizațiile de partid din cartier, de O.D.U.S. și chiar de conducerea unităților în care lucrează. Ei pot fi obligați, deci. Există mijloace și prevederi clare în acest sens. Pe cale juridică, în ultimă instanță, se poate cere și obține evacuarea sau recuperarea silită a datoriei chiriașilor-problemă din blocul-proprietate de stat.

Din grijă și respect față de om în general — așa cum afirmă și semnatarul scrisorii —, procedura nu-i deloc ușoară, mai ales în cazul asociațiilor din blocurile mixte, proprietate de stat și particulară. Aici, îndeosebi I.C.R.A.L.-urile și I.J.G.C.L.-urile pot da o mîna de ajutor mai ferm și substanțial asociațiilor de locatari.

Legea e lege și în cazul locatarilor răi-platnici. Ea trebuie interpretată corect și aplicată întocmai, înainte ca neplata cotelor de întreținere la bloc să devină o problemă greu de rezolvat, așa cum se pare că a devenit la blocul M-18/2 din str. Focșani nr. 3.

MIHAI STĂNESCU

Mai neplăcut e că n-avem nici destule telefoane publice prin apropiere; cele cîteva aflate în zonă sint amplasate în interiorul magazinelor și, mai ales noaptea, în caz de nevoie urgentă, nu le putem folosi.

■ **Regionala Căi Ferate Iași, Direcția mișcare**, ca răspuns cetățeanului Doru Balaban din Birlad, ne înștiințează că, datorită lucrărilor ce se execută la terasamentul liniei pe secția de circulație Roman—Buhărești, s-au introdus restricții de viteză care duc la întîrzierea trenurilor cu 10—12 minute. Intrucît trenurile de pe această secție au legături cu trenurile de lung parcurs, întîrzierea acestora pentru a aștepta legătura ar însemna dereglarea circulației în stațiile următoare. Căzută semnalat de petent a fost preluată cu operatorii care conduc circulația pe RCM Iași și s-a dispus ca, atunci cînd este posibil, să se rețină trenurile la legătură, iar pentru noul mers al trenurilor în 1990 se va analiza posibilitatea mării intervalului între sosirea trenurilor în Buhărești și plecarea spre Iași sau Birlad.

■ Din răspunsul adresat lui Constantin Gologan de **Direcția generală comercială a Capitalei**, reținem: Vinzătoarea Filoteia Chira de la unitatea de produse zaharoase din șos. Mihai Bravu nr. 325, a fost sancționată, pentru abaterile sesizate, cu trei amenzi contravenționale, la prima abatere mai gravă urmînd a fi luate și alte măsuri. Cît privește unitatea de pescărie din bd. Iosip Broz-Tito nr. 4, de asemenea vizată în scrisoarea dv., nu s-a constatat vînzarea condiționată a unor produse de altele. Totuși, gestionarul a fost acționat să respecte strict regulile generale de comerț, disciplina în muncă.

■ Considerînd că numai prin intermediul revistei dv. putem fi ajutați, în numele mai multor posesori de autoturisme „Dacia 1300”, vă supun atenției o situație mai mult decît regretabilă, anume că, de cîva timp, din magazinele de specialitate a dispărut aproape cu desăvîr-

șire o serie de piese de schimb indispensabile, precum arborele cotit (vibrochenul), discul de ambreiaj, setul motor, cuzineții etc. Chiar dacă rareori se mai găsec pe ici pe colo, ele se dau mai mult pe sub mîna, la prețuri piperate. Dată fiind această situație, vă rugăm insistent să interveniți la furnizori, spre a relua procesul de fabricație al acestor repere și subsansamble, deoarece „Dacia 1300” încă se află în funcțiune, e departe de a fi uzată moral, iar producerea unor noi variante, ca și reconducțiile de altfel, nu rezolvă definitiv problema. **Doru Muica, Băile Herculane 40, lucrător la D.J.P.Tc. Caraș-Severin.**

■ Pentru Aurica Muntean din Ploiești, bd. Republicii nr. 181, primim o veste bună de la **Consiliul popular al municipiului Ploiești**: Din verificările întreprinse la Direcția sanitară a județului Prahova, unde soțul dv. are calitatea de om al muncii, a reieșit că organul de conducere colectivă, analizînd situația deosebită a familiei, v-a aprobat înstrăinarea apartamentului proprietate personală și înscrierea pe lista de priorități, la poziția 1, pentru repartizarea din fondul locativ de stat a unui apartament cu 3 camere. Comitetul executiv al consiliului popular local va repartiza către sus-menționata direcție, în cel mai scurt timp posibil, un apartament cu 3 camere, situat la parter, așa cum ați dorit în scrisoarea adresată Flăcării.

■ Am primit cu plăcere scrisoarea **Alexandrinei Toma din Timișoara, str. Popa Sapcă nr. 30, bl. B1, sc. A, ap. 4**, pe care, din motive lesne de înțeles, o reproducem în întregime: „Sufeream de o parontoză mai veche, și, odată cu înaintarea în vîrstă, boala mi se

agrava tot mai mult. În cele din urmă m-am hotărît totuși să încerc un ultim tratament (despre care citisem în Flacăra, cu cîva timp în urmă) la cabinetul de stomatologie condus de dr. Jeney Francisc din Ocna Mureș. Am mers aici și bine am făcut. După numai cîteva ședințe de tratament intermitent, astăzi pot zice că mă aflu într-o stare excelentă. Pe scurt, parontoza mea a dispărut, motiv pentru care — vă rog să-mi îngăduiți aceasta! — aduc mulțumirile mele cele mai călduroase dr. Jeney Francisc și asistentei sale, pentru remarcabila lor probitate profesională, pentru bunăvoința și grija cu totul deosebite cu care se ocupă de fiecare pacient și caz în parte”.

■ Urmare scrisorii semnate de Nicolae Ionescu din București și trimisă spre competentă soluționare, **Ministerul Turismului, Direcția organizare, control, personal și învățămînt**, ne face cunoscut că în mare parte aspectele semnalate s-au confirmat. Pentru neregulile constatate, conducerea ministerului a dispus scoaterea din turism a șefilor unităților de cazare vizate. De asemenea, a fost acționat directorul Întreprinderii de Hoteluri și Restaurante Mangalia, pentru lipsa de exigență și neefectuarea controalelor inopinate în unități, s-a dat sarcină biroului executiv al I.H.R. să analizeze cu toată răspunderea situația creată și să ia măsurile ce se impun și față de ceilalți lucrători care se fac vinovați de starea de lucruri semnalată.

■ „Întîmpinăm serioase necazuri din pricina zgomotelor și gălăgiei insuportabile făcute de la o vreme de un atelier de cizmărie amplasat la parterul blocului nostru — ne scrie, în numele mai multor colocatari, **Alexandru Chiriac din Focșani, str. Cuza Vodă nr. 11 ap. 1**. Aproape zilnic, cu excepția duminicilor și a zilelor de sărbătoare, din atelierul impricinat răzbate pînă la noi loviturile puternice de ciocane, bătaia șanurilor din încălțări, zgomotul mașinilor de cusut etc. Copiii nu-și pot face lecțiile, cei vîrstnici nu se pot odihni, pentru că, între orele 7—20 mai ales, hărmălaia continuă neîncetat. Degeaba am semnalat cazul. Cei cărora ne-am adresat în repetate rînduri n-au luat nici o măsură pentru a pune capăt nepermisei poluări sonore, care ne zdruncină nervii și viața”.

■ Privitor la scrisoarea lui Florin Trandafir din Galați, reținem din referatul-răspuns trimis de **Consiliul județean al sindicatelor Galați**: În perioada ianuarie—aprilie 1988, semnatarul scrisorii a beneficiat de 76 zile de concediu medical pentru îngrijirea copilului bolnav. Conform prevederilor în vigoare, de drepturi bănești poate beneficia numai mama copilului. În legătură cu diminuarea duratei concediului de odihnă pe anii 1989—1990, la intervenția noastră s-a reanalizat cazul petentului și, dată fiind situația specială în care acesta s-a aflat, conducerea unității a dispus să i se acorde integral concediul în perioada solicitată.

■ Spiciul din răspunsul trimis de **Miliția municipiului Bacău** la scrisoarea adresată de Pavel Bordeianu; se adevărește faptul că unii lucrători comerciali din cadrul librăriilor din municipiu au practicat vînzarea cărților sub formă de „cadouri”, formînd pachete în care erau intruse și volume mai puțin solicitate. Au fost luate măsuri de sancționare a celor vinovați și s-a intervenit la conducerea unității pentru a nu se mai practica acest sistem de vînzare. Cît privește situația din apropierea Complexului comercial „Zimbru”, s-au luat, de asemenea, măsuri de descongestionare și sancționare a persoanelor găsite în neregulă.

MIHAI MERȘANU

Poșta
redacției

Danielescu Ciprian — Brașov: Puteți da un astfel de anunț la ziarul „România liberă”, pagina de mică publicitate. ● **Tudorache Cristina** — București: Prezentarea vă laseria Întreprinderii „Republica” în zilele de luni sau joi, pentru a vă ridica sumele returnate de la oficiul poștal. Verificați exactitatea adresei. ● **Feies Gheorghe** — Deva: S-a stabilit să se remedieze hidroizolația terasei pînă la 20 decembrie. ● **Mărășescu Dinu Maria** — București: Notariatul competent să dezbată succesiunea de pe urmă părintilor este cel de la ultimul domiciliu al acestora. Dacă nu vă înțelegeți cu frații, organul competent să vă soluționeze litigiul este instanța de judecată, la care urmează să vă adresați cu acțiune de partaj. ● **Alexandru Nicolae** — București: Ceea ce ne scrieți pare o poveste, pentru că lipsesc numele persoanelor principale și adresa lor exactă. Dacă reveniți cu precizări, putem da curs sesizării. ● **Răspop Dragoș** — Timișoara: Problema concediului de odihnă suplimentar este reglementată de H.C.M. 1149/1968, publicat în Buletinul Oficial nr. 95/14 iulie 1968 și Legea 26/1967. Dacă îndepliniți funcția de impiegat de mișcare la o stație de grad special, I sau II centralizată sau la o secție centralizată sistem dispecer, adresați-vă unității pentru stabilirea drepturilor. ● **Clocoaba Adrian** — Chitila (S.A.I.): Dacă ați demisionat, întreprinderea nu vă mai poate repartiza spațiul de locuit. Încadrați-vă înlî în muncă și apoi depuneți cerere pentru locuință. ● **Nedelcu Remus** — Buzău: Intenționat sau nu, ați indicat o adresă greșită și deci scrisoarea dv. „s-a plimbat” fără folos. ● **Vraciu Emanoil** — com. Sălcioara (Ialomita): Persoanele retribuite pe bază de cote procentuale beneficiază de drepturile prevăzute pentru personalul muncitor permanent din unitățile socialiste de stat numai dacă realizează un volum minim de activitate care să asigure rentabilitatea planificată și în medie lunară, în cursul unui an calendaristic, retribuția minimă pe economie. Deci, în condițiile art. 9 al. 1 din Decretul 410/1985, aceste persoane beneficiază de drepturile de alocatie de stat pentru copii doar în lunile în care realizează retribuția minimă. Dacă la sfîrșitul anului cei în cauză au realizat, în medie lunară, retribuția minimă pe economie, alocatia li se acordă și pe celelalte luni. ● **Călin Camelia** — com. Diosti (Doli): Persoanele încadrate în muncă și care și-au pierdut total sau în cea mai mare parte capacitatea de muncă din cauza unor accidente produse în afara procesului muncii beneficiază de pensie dacă au o vechime de cel puțin 5 ani (art. 35, Legea 3/1977). ● **Boboe V. Stan** — com. Vinătoarii Mici (Giurgiu): „Necazurile” dv., cum le numiți, pornesc de la faptul că nu ați fost un bun platnic față de cooperativa de credit. Gîndiți-vă, însă, ce necăjiți trebuie să fi fost giranții dv.! ● **Fuscas Simion** — Droboi: Veți primi primul apartament repartizat Întreprinderii. ● **Iamandi Elena** — București: Nu știm, dar credem că din punct de vedere moral nu aveți dreptul, din moment ce ați „aflat prea tîrziu” că tatăl dv. a decedat. ● **Bogdan Traian** — Brad (Hunedoara): Participanții la concursurile și tragerile Loto-Fronosport pot să facă în scris contestații la succursale sau la sediul central în termen de 45 zile de la data concursului, anexînd taloanele III ale buletinelor în cauză. ● **Aanei Ruxandra** — Tecuci: Adresați-vă Centrului de creație și cultură socialistă „Cîntarea României”.

REGHINA VÂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Roata morii se-nvîrtește?

Cota recoltelor, publicată zilnic în toamna acestui an, a fost, cum toți am luat act, fără precedent în istoria agriculturii românești. În documentele Congresului al XIV-lea al partidului, prin investițiile ce se vor acorda acestei ramuri de bază a economiei naționale, se prevăd creșteri de producție importante. Drept consecință firească, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a indicat să se acorde făuritorilor acestor recolte, țăranilor cooperatori, un surplus de cereale și alte produse agricole ca răsplătă pentru munca depusă, sporind astfel veniturile și bunăstarea lor.

În sistemul serviciilor și al rețelei micii industrii, morile și brutăriile sint, au devenit obligatorii, răspunzînd unor nevoi firești ale țăranilor, ca și ale tuturor celor care trăiesc în sat.

Într-un raid-anchetă, reporterii noștri au urmărit modul cum ele funcționează, modul cum răspund necesităților impuse de realitate.

O piine cît soarele de dimineată

Ca în fața oricărei celebrități, la Sanislău am ajuns cu toate antenele încordate, stăpînită de o mare curiozitate. Sanislău este o celebritate nu doar în aria județului Satu Mare, ci în întreaga țară. Începînd din 1986, 4 ani la rînd, pentru rezultatele în întrecerea socialistă la nivelul tuturor comunelor, i s-a decernat Ordinul Muncii clasa I, iar în 1987, cooperativa agricolă de producție a cucerit, pentru producția de grîu, titlul de Erou al Noii Revoluții Agrare.

Privind pe hartă coordonatele ei geografice, te pot surprinde asemenea informații. Situată la 16 kilometri de Carei, important pentru muncitorese, care ar putea să-i absoarbă toată forța de muncă, și cu atît mai mult cu cît este așezată pe nisipuri, pe îndărătnicile nisipuri zburătoare din extremitatea cîmpiei nord-vestice a țării. Și totuși, nimeni nu pleacă. Acești oameni harnici și gospodari își iubesc pămîntul poate mai mult ca oricînd azi, cînd el este ajutat să rodească mai mult ca oricînd. Din 6 400 locuitori, peste

2 500, adică aproape toată forța de muncă activă a comunei lucrează la C.A.P., făcînd din cele 5 600 hectare arabile, veritabile grădini roditoare și cîmpuri de performanță. „Ni s-au alocat fonduri de miliarde, mă informează Ion Chereji, vicepreședinte al consiliului popular, pentru nivelări, drenaje, fertilizări, pentru a preschimba total, condiția acestor pămînturi“. Pe nisipuri s-au înființat peste 1 000 hectare de livezi de pomi fructiferi, dintre care 600 sint pe rod. Cînd piciorul ți se afundă pînă la glezne în nisip, nisip ce-ți tremură misterios sub tălpi, grăbindu-se parcă să ajungă din urmă dunele din depărtare, ca într-o Sahară fără orizont, nu poți să nu fii uimit, vîzînd desfășurările de crengi ce se ridică triumfătoare spre cer.

Așa cum nu poți să nu fii uimit, cînd afli că recoltele de cereale, an de an în creștere, au ajuns, în vară și toamna aceasta, „la cea mai mare producție realizată vreodată în Sanislău și poate chiar în tot județul“, îmi spune același interlocutor. Peste 11 000 kilograme grîu și peste 25 000 kilograme știuleți porumb la hectar.

Bogăția pămîntului, prin dăruirea minții și palmelor — mi se vorbește în continuare despre tehnologii și cîmpuri experimentale, despre semînte elită și fertilizări ca la carte — o resimt și pe chipul comunei. Străzile ei nu uimesc mai puțin, străjuite

Cu orice brutar cu vocație, și Diță Alexandru din Cornești se mindrește cu piinea coaptă de el

Fotografie de PAUL AGARICI

de case-vile cu etaj, cu gospodării ce trădează bunăstarea locuitorilor, simțul ordinii, pricepere și mindrie. Mă captivează într-atît, încît era să uit pentru ce am venit la Sanislău. Aflasem la Satu Mare că aici se face și se mîncă cea mai bună piine din județ, albă și proaspătă, mare cît roata carului sau cît un soare de dimineată. Și că ea se coace, nu în cuptorul casei, ci „chiar la brutărie“. „S-o vedem!“, am spus și am plecat la Sanislău.

„Unde se face mult grîu, este firesc să se mînce și piine bună“, răspunde unei întrebări ghicite, brutarul Buzsik Anton. Ia de pe un raft, o piine uriașă, rumenă, rotundă ca un glob pămîntesc, mirosînd amețitor, și mi-o așază în brațe, cîcă, s-o cîntăresc. Abia o țin, să aibă vreo 5 kilograme?! „Ii spun „Șase“, îmi răspunde. Are pe marginea ei înfiptă o hirtuță, cu un număr: 1171. Este, aflu, numărul casei gospodăruului care a comandat-o, pe nume Saitos Augustin. Mă lămurește că, brutăria lui, de fapt, brutăria unde este șef, ea aparținînd cooperativei de producție, achiziții și desfăcere a mărfurilor, execută piine și produse de patiserie „numai la comandă“. Ca și brutăria din satul aparținător, Ciurmești, „serie mare execută brutăria ceapeului“. La Sanislău, există, așadar, 3 brutării, pentru a fi cît mai aproape de casele oamenilor, oferindu-li-se, 3 modalități de a și-o asigura. Fie

la comandă, vin cu făina și a doua zi își pot ridica piinea (din 4 kg făină, 6 kg piine) fie aduc coca frîmîntată acasă și li se prestează doar serviciul coptului, fie predau grîul (la brutăria C.A.P.) și li se asigură, într-o cotă bine calculată, și aprobată de adunarea generală, cantitatea de piine necesară, pe un an sau pe o jumătate de an.

Grîul se macină în sat, moara se află vizavi de recent data în folosință brutărie a cooperativei agricole de producție. Firește, o brutărie modernă, cu flux de tip industrial, față de mica unitate a lui Anton Buzsik „care și ea a fost nu demult modernizată“, cum a ținut să precizeze, arătîndu-mi cele două cuptoare suprapuse, pe care le folosește, pe rînd, sau unul singur, în funcție de comenzi, pentru a nu consuma inutil combustibil.

Moara este și ea vestită, cu renume în tot județul, ba chiar și în altele din jur, cum voi constata printre oamenii ce trebăluiesc pe lîngă saci, veniți de la depărtări de 80—100—120 de km, din Oaș din Bihor, din Maramureș.

Întreb „unde e morarul?“ și îmi jese în întîmpinare un tînel cu ochi albaștri, căruia nu i-aș fi dat mai mult de 17 ani. Gheorghe Oprea îmi spune că are 21, stagiul militar satisfăcut, și că este „operator pentru morărit“, calificat la Școala profesională din Sibiu, după ce, mai înții, a absolvit treapta înții

de liceu „iar acum sint în clasa a XIII-a, la seral. La vară îmi dau bacalaureatul“. Este localnic, tatăl său este mecanizator, mama — contabilă în C.A.P., și nu are de loc de gînd să-și schimbe meseria și nici să ducă o viață de navetist. „Priviți ce utilaje are moara noastră, este o fabrică serioasă. Are 50 de ani vechime, dar e ca nouă. A fost modernizată de către noi, personalul morii și tot noi îi facem anuală reparație capitală“. Mecanicul a învățat să fie operator morar, iar morarii au învățat să fie mecanici. Șeful unității, Gheorghe Maurer, i-a învățat pe toți să țină șurubelnița și cheia franceză în mîini. „Mașina cu care lucrați, nimeni nu ți-o întretine și nu ți-o repară mai bine ca tine“, este un sfat pe care ni l-a dat mereu, așa încît ne-am policalificat cu toții!.

„Nu-i ușor, zice mai departe, să mulțumești oamenii care au încredere în tine. Unii vin, ați văzut, de la distanțe de zeci de kilometri, pentru făina ce se face la noi, și cum să le înșeli încrederea?“

Stăm de vorbă într-o mică încăpăre, ce ține loc și de birou, și de vestiar. Pe o măsută se află „prințul“ sau, o crăcioară cu mîncarea aproape neatinsă deși a trecut demult ora mesei, deși este la muncă de la ora 5 dimineața. „dar cînd este de lucru, nu poți să-i zici omului, «așteaptă că eu mă duc să mînc»“. Nici străinului, căci ți s-a dus faima, și cu atît mai puțin celor din sat, te faci și mai mult de ris. La noi este de lucru tot timpul, dar mai ales acum, în prag de iarnă, cînd orice om al satului își asigură cămara. Și cît o să fie sat, va fi grîu și cît va fi grîu vor trebui să fie mori. La noi se macină două sorturi de făină, dar acum, în prag de sîrbători, toată lumea vrea făină de clasa înții. De fapt, toți gîndesc cam așa „cine face grîul, merită și o piine albă“.

Vorbele tînarului morar cu ochi albaștri sint o metaforă, îmi dau cheia articolului. Justifică nivelul ce se impune azi, serviciilor tradiționale ale satului românesc.

CICI IORDACHE-ADAM

„Avem mult de mîcinat“

Moara e moară, nimic de zis, numai că pentru țăran există numai dacă el are ce mîcina. Cum retribuția în cereale a oamenilor muncii din agricultură a crescut sensibil în ultimul timp, au devenit necesare mai multe mori. În fiecare comună. Sint foarte multe comune în care există mai multe mori. În anii trecuți, tot mai multe dintre ele au fost dublate de mori cu ciocănele, la care se pregătește hrană pentru animale. Aceste mori macină o mare diversitate de furaje și de resturi vegetale.

La întreprinderea de producție mică, prestări industriale și servicii pentru populație a ju-

Secretul longevității

Terapia prin mișcare

Constatîrea anuală de balneologie, rezultatul unei strînse colaborări între Societatea de Medicină Fizică, Balneologie și Recuperare Medicală și Ministerul Turismului, pentru a fi bine înțeleasă de marea publică în ceea ce este ea, grijă pentru sănătatea noastră, preocupare pentru zile plăcute la munte sau la mare, trebuie trecută prin ocularul analizei științifice care s-a făcut între 1—2 decembrie la Sinaia.

Au participat directorii tuturor stațiunilor de cură și tratament din România, medicii șefi ai policlinicilor balneare, specialiști psihiatri de la spitalul clinic „Gheorghe Marinescu“, profesori și cadre didactice universitare. Lucrările consfătuirii au fost salutate de Ion Stănescu, ministrul turismului.

Deviza constantă și profund umană „Turismul și asistența sanitară“ îmbracă diferite forme, urmărind îmbunătățirea continuă a stării de sănătate.

Varietatea mijloacelor și a posibilităților de a ne petrece concediile nu doar pentru a respira fără grija zilnică ci ținînd cont și ce „dictează“ inima, ce „cere“ sistemul nervos, ce „nevoi“ au organele interne, se pun mereu

de acord cu alte soluții medicale. Nu este destul să ne propunem, pentru concediu, un incîntător decor la altitudinea de 2 000 metri dacă efortul ascensiunii este resimțit de inimă. Chiar omul sănătos, sau cel cu o ușoară predispoziție pentru boală trebuie să consulte un medic și să știe căre este cea mai potrivită alegere pentru starea lui de sănătate. La Consfătuirea anuală de balneologie de la Sinaia s-a discutat preponderent despre omul sănătos, despre tot ce se poate face încă pentru el încît să treacă pragul celor 70 de ani, vîrstă medie de viață, salt spectaculos, realizat în anii socialismului, prin creșterea calității vieții. Acum cîteva decenii vîrstă medie își fixase ștacheta dureroasă la 42 de ani.

Profesorul dr. Nicolae Teleki, președintele Societății de Medicină Fizică, Balneologie și Recuperare Medicală a centrat consfătuirea pe experiența care decurge din activitatea celor zece colective din stațiunile balneoclimatice, incluzînd medicii și lucrătorii din turism care au introdus în acest an curele profilactice active.

— Ce putem înțelege prin această nouă formă de turism?

Sintem sănătoși și ne tratăm?

— Sintem sănătoși și ne consolidăm această avere, sintem predispuși la anumite boli și le prevenim. Curele profilactice active se practică în întreaga lume, noi le-am introdus în „arsenalul“ terapeutic, în acest an, în stațiunile Eforie, Mangalia, Herculane, Băile Felix, Sovata, Călimănești, Tușnad, Covasna, Vatra Dornel, Buzias. Curele sint recomandate la orice vîrstă. În timpul unei cure de 7—14 zile încercăm să-i deprindem pe cei care le efectuează cu bunul obicei de a practica zilnic educația fizică, de a mîncea rațional, de a-și controla psihicul.

— Plecăm din stațiuni refăcuți fizic și cu un nou program de viață?

— Orice, cură, chiar excepțională, părăsită, își pierde valoarea. Important este ca în toate zilele anului să fim medicii curanți ai sănătății noastre. Simplu de spus, dar concret? Prin profilaxie. Să mîncăm moderat, să folosim la toate mesele fructele și legumele, indiferent de anotimp... Am învățat să ne stăpînim nervii, să ne apărăm de stress? Trăim măsurat bucuri-

ile? Vă sint cunoscute cazurile cînd la întîlniri sportive, cu miză mare, inima unora din galerie a cedat la emoții puternice, nestăpînite. Ne credem raționali? Să fim! Aceste cure profilactice, active nu sint o formulă magică de viață dar ne ajută mult să ne păstrăm sănătatea, să ne prelungim tinerețea. Consfătuirea noastră a ajuns la concluzia că ele trebuie să devină o școală necesară de „urmat“ pentru orice om sănătos.

— Balneologii învață ca și noi cum să se apere de stress?

— La consfătuire a fost organizată și o dezbatere interdisciplinară, asupra problematicei comune care intră în sfera de activitate a psihiatriei și a medicinei fizice și balneare. Moderatorii, profesorul Vasile Predescu și cu mine am avut desultă troabă pentru că discuțiile au fost extrem de interesante și la obiect, mai ales că ele nu au rămas doar în lumea ideilor ci se regăsesc deja într-un plan de acțiune al Institutului pentru transformarea adecvată a bazei materiale din unele stațiuni, pentru formarea pluridisciplinară a cadrelor medicale, încît și balneologul să poată acoperi „dureri“ psihiatrice.

— După reușita consfătuirilor din anii trecuți, „Urologie-Nutriție“, „Ginecologie-Demografie“, „Ortopedie-balneologie“, „Gastroenterologie-Nutriție“ (încheiată cu binevenita reintrodu-

cere a celor 7 rețete de alimentație în stațiuni), pentru 1990 ați prevăzut „Seleția și iriajul balnear pentru cure profilactice cu ajutorul medicului de medicină generală“. E complet?

— De pe acum se lucrează la comunicările care se vor prezenta la Simpozionul internațional de la Băile Felix ce-și propune să aducă mai multă claritate în problema radiculopatiilor membrului inferior și curele profilactice active. Băile Herculane vor găzdui întîlnirea națională „Protecția ecologică a mediului“. Nu vreau să plictisesc cititorii cu calendarul nostru profesional. E mult mai cuprinzător.

„Profesorul dr. Nicolae Teleki mi-a mărturisit că în programul său, anul viitor, un timp special va fi rezervat sanatoriilor pentru copii din întreaga țară. Vîrstă, delicatețea și fragilitatea celor suferinzi, cer o investiție chiar sentimentală de profesionalism. Un copil bolnav are nevoie de o atenție specială din partea omului în alb, alia decît atunci cînd mama e lîngă micul suferînd și-l îmbrățișează afectuos.

De asemenea, printr-o puternică „ofensivă“, cum spunea ministrul turismului, lucrătorii din mine, metalurgie, industria ușoară, a lemnului, a materialelor de construcții, a construcțiilor de mașini, electrotehnică, din petrol, chimie și petrochimie, vor avea prioritate abso-

dețului Dimbovița, tovarășul Victor Torcica, maistru la atelierul de morărit, ne spune că 60 din cele 74 de mori din județ au și mori cu ciocănele, care sînt foarte solicitate de cetățeni.

La Păstîrnacu existau, pînă de curînd, doar moară de mălăi și moară cu ciocănele. La insistențele cetățenilor și ale morarului Nicolae Fecioru — unul din cei mai buni morari, după cum ne asigură gazdele —, cu sprijinul primăriei și al întreprinderii amintite, s-a amenajat, printr-o extindere a clădirii, o nouă moară, pentru grîu, sau moară de făină (în graiul local mălăiul însemnînd porumbul măcinat, iar făina nefiind decît de grîu).

După toate probele necesare, noua moară a început să lucreze din plin la 25 noiembrie. Utilajele le-a asigurat întreprinderea. „Nu sînt noi, dar sînt încă bune, iar făina e și ea după cum e morarul — ne spune Nicolae Fecioru. Un meșeriaș ca lumea n-are inimă să-și bată joc de grîu. Grîul merită respect ca și acela care îl aduce la moară: cum să nu-i respecti piinea omului?!” „Un morar care nu doar muncește, ci și gîndește în interesul oamenilor. Nu degeaba îl apreciază dinșii. Un rar meșeriaș”. Aceste cuvinte ale vicepreședintelui Ion Nedelcu arată că munca omului se întîlnește cu gîndul recunoscător al celor pentru care macină noua moară a satului.

La Braniște, în același județ, o moară nouă s-a deschis în august, după ce fusese amenajată și extinsă o clădire existentă, ca să poată fi amplasată și moară cu ciocănele. Întreprinderea a adus utilaje noi. Morarul este și aici calificat: Nicolae Vlăsceanu, care lucra înainte la moara din comuna Bucșani. Acum el își împarte, alternativ, zilele săptămînii între cele două comune. Profită de întîlnirea cu maistrul Victor Torcica pentru a lămurii niște detalii care să permită ca moara cu ciocănele să lucreze — în ambele comune — simultan cu moara mare. Înțelegem că nu vor mai fi dificultăți. Cetățenii, ca peste tot, solicită foarte mult și în aceste sate uruitoarele de preparat furaje pentru animalele din gospodăriile lor.

Cu și fără ciocănele, morile din România sînt tot mai mult solicitate: semn că țărani trăiesc mai bine, avînd mai mult de măcinat. Un semn care nu înșală.

DORIN GHERGHINESCU

De la vorbă la faptă

E adevărat, puteam alege oricare altă brutărie din oricare altă comună a județului Dolj. Numai că, nu întîmplător, am optat pentru comuna Carpen. Există un precedent în scrisoarea sătenilor din Cleanov, sat aparținător acesteia, expediată la redacție în toamna acestui

an și prin care eram sesizați că ei nu cunosc motivele închiderii brutăriei lor.

Printre altele, în răspunsul primit din partea Uniunii județene a cooperativelor agricole de producție Dolj, ni se aducea la cunoștință că întreruperea activității a fost dictată de lipsa condițiilor igienico-sanitare cerute de Sanepid. Și că, de fapt, solicitările sînt rezolvate la brutăria din comuna Carpen, cu program permanent. Totodată se mai preciza că, la solicitarea sătenilor, conducerea cooperativei a luat măsuri de reparare și igienizare a construcției, brutăria din Cleanov urmînd a intra în funcțiune imediat ce lucrările vor fi terminate.

Cum experiența din Carpen conta și pentru vecinii din Cleanov, am trecut mai întîi pragul brutăriei de aici însoțită de Constanta Enache, președinta U.J.C.A.P. Dolj, și Marin Bină, președintele C.A.P. Carpen. La prima vedere, am crezut că am greșit adresa: încăperea arăta părăsită; malaxorul, cada de frămîntat piinea, rafturile și suporturile de crescut piinea erau acoperite cu o pînză de o culoare mai mult gri decît albă; pereții nevăruiți de multă vreme accentuau și mai mult atmosfera dezolantă, completată de geamurile sparte și murdare.

Mirați de reacția noastră, cei doi brutari, Dumitru Cioreanu și Ștefan Bunea, invocau motive fără teme. Culmea a fost, deci, că și la brutăria din Carpen lipseau cu desăvîrșire cele mai elementare reguli de igienă. Trecuse ceva timp de cînd președintele C.A.P.-ului nu mai intrase pe acolo. Așa să ne explicăm și „programul permanent” care cuprindea doar două zile din săptămîină: marța și vinerea? Fără doar și poate că rațiunea acestui program, așa cum ne spunea și Marin Bină, este în consens și cu dorința sătenilor, „care iarna își mai frămîntă piinea și acasă, doar vara, în campanie, e necesar un program zilnic!”

Din păcate, în răspunsul primit nu se pomenea nimic de cele constatate la fața locului. Urma să ne convingem — dacă măcar la Cleanov se confirmă cele înscrise în el. Privind de jur-împrejurul brutăriei și înăuntrul ei, nu ne puteam da seama dacă pe- aici trecuse sau nu vreun constructor. Aparenta ordine era explicabilă prin prezența unei femei, Maria Olaru, soția și ajutoarea brutarului Ion Olaru. Împreună frămîntau piinea pentru cele 800 de familii, așa încît orice întrerupere a activității lor nu este un fleac. Distanța între cele două localități n-ar fi prea mare, cîtiva km, dar cînd știi că ai brutărie în sat, te împaci greu cu gîndul unui drum la vecini. „E adevărat, că electromotorul de la forja de cărbune s-a stricat exact în vară, cînd aveam mai multă nevoie de el și că brutăria a fost închisă două luni, cît a durat repararea lui. Acum totul a intrat în normal”, ne asigură brutarul Ion Olaru.

MARIA RADU

lută ori de cîte ori vor dori să obțină un bilet de tratament. Ființează peste 130 de puncte ale Ministerului Turismului pe platforme, în combinate și mari întreprinderi, multînd centrul de greutate al muncii agentului de turism, aducînd oferta aproape de cerere. În toate cabinetele medicale ca și în toate locurile aglomerate va apărea afișul dător de sugestii „Surse de sănătate”. Să nu trecem pe lîngă el indiferenți, nu este o pierdere de timp, să-l citim atent pentru că știe ce spune. Au fost pregătite pentru cura profilactică activă încît să-și înceapă lucrul în noul an alte 8 localități, pe lîngă cele amintite de profesorul Teleki. Ne ducem acolo fără să fim bolnavi, dar acest repaus să nu-l privim ca pe un oarecare concediu. La munte sau la mare, el stă sub îndrumarea medicilor, este un regim de „voie”, pe care dacă-l acceptăm ca regulă de viață avem șanse să ajungem în rîndul octogenarilor și chiar... mă opresc pentru că nu îndrăznesc să sper la mai mult.

Turismul românesc are un profund rol social. Factorii naturali de cură, condițiile moderne de tratament, în stațiuni, sînt deplin în slujba fărînturilor de valori spirituale și materiale. Pentru utilizarea la maximum a locurilor existente, pentru o echilibrată distribuție a biletelor în tot cursul anului, medicii din

policlinici efectuează continuu controale medicale și de triaj-balneare, în toate întreprinderile județene, recomandînd stațiunea și cura potrivită. Vîrsta a treia, fără condiții și program zilnic, are la dispoziție iarna ca și vara pentru întreținerea sănătății. Ministerul Turismului informează, la această consfătuire, că îmbunătățirea calității serviciilor se va extinde și asupra gradului de confort. În 1992 numai 30 la sută din unitățile existente vor rămîne de categoria a doua.

În cele două zile ale Consfătuirii medicale de la Sinaia a revenit ca un refren al sănătății „terapia prin mișcare”.

Îmi place să sper că printre alte informații, care poate vor fi reținute de dumneavoastră, ci-tînd aceste rînduri, va rămîne și „terapia prin mișcare”. Sănătatea se păstrează, în primul rînd, îngrijită de noi. Stăm pe gînduri să luăm metroul sau autobuzul pentru o stație? Să mergem pe jos!

Să petrecem o oră într-un bar de zi, în fața cu o cană de ceai sau cafea, într-un aer viciat? Să ne amintim imediat de „terapia prin mișcare” și să privim din mers strada, parcul, oamenii. Să nu amînăm pe... miine aceste elementare sfaturi. Nu avem decît o viață și zilele nu se întorc.

CARMEN DUMITRESCU

Sporește zestrea comercială a Capitalei

Fotografii de EUGEN NEGREA

Trei elegante magazine, trei adrese pentru dumneavoastră: Bd. N. Bălcescu nr. 11 (carne și brînzeturi), Bd. N. Bălcescu nr. 22 și Bd. Magheru nr. 5 (legume și fructe)

Modernizarea permanentă a Capitalei, reamenajarea urbanistică și arhitecturală a unor cartiere întregi, construirea altora noi, modificarea densității populației în diferitele zone ale orașului transmit, fără îndoială, „impulsuri noi” și-n rețeaua comercială, ce trebuie să se adapteze din mers la aceste date noi cerute — și oferite — de realitatea orașului.

Pe de altă parte, prevederile programelor de aprovizionare a populației Capitalei solicită — și includ — aspectele elementare ale asigurării unor noi spații de desfacere, în zone cu afinență pietonală, conturării unor vaduri comerciale, pe lîngă cele existente, în cartierele care s-au dezvoltat mult în ultimii ani, precum și ridicarea calității muncii lucrătorilor comerciali la un nivel superior de civilizație.

În acest context, pe harta comercială a Bucureștiului au apărut în ultimele zile „noi unități de desfacere — magazinele de carne, preparate din carne și produse culinare din bd. Nicolae Bălcescu nr. 11 și 36, Calea Griviței nr. 146 și 236, centrele de piine din Calea Victoriei nr. 81 și bd. Nicolae Bălcescu nr. 21, patiseriile din bd. Nicolae Bălcescu nr. 21 și 36, marele magazin alimentar general din strada Luterană nr. 12 (care, în numai trei zile de la deschidere, devenise un centru comercial cîntat de bucureșteni). Acestea sînt, desigur, numai cîteva din unitățile ce s-au adăugat celor deja existente, supuse la rîndul lor unor ample lucrări de diversificare a profilului și de modernizare ambientală: binecunoscutul magazin „Fortuna” din Calea Victoriei nr. 11, ce oferea în ex-

clusivitate legume și fructe, este acum un elegant magazin alimentar general, incluzînd și raioane speciale de băcănie, pentru desfacerea cîrnilor, preparate din carne și produselor culinare, brînzeturilor; în Complexul alimentar din strada Aviator Radu Beller a fost mărit spațiul magazinului de legume-fructe, ca și al celui de carne, iar profilul actualului magazin alimentar general din Calea Griviței 192 este de natură să ofere posibilitatea procurării tuturor genurilor de produse în minim de timp, intenție care a stat, de altfel, la baza realizării tuturor acestor noi magazine.

Peste 200 de magazine alimentare născute prin reprofilarea altora sau prin importante lucrări de extindere și modernizare, realizate în paralel cu completarea profilului conduc, în prezent, la o creștere importantă a calității servicii populației din Capitală, atît prin îmbunătățirea aprovizionării, cît și prin reducerea mediei numărului de cumpărători la 3 700 de puncte de vânzare, maximul nedepășind 5 700.

S-au obținut toate acestea prin înmulțirea spațiilor de desfacere cu noile unități înființate, ca și prin regîndirea profilului celor existente. Apoi, dacă pînă acum se tîindea — pentru asigurarea fondului de marfă necesar — la suprafețe de depozitare de mari dimensiuni, în prezent spațiul afectat depozitului este redus la strictul necesar. Ca marfa să ajungă la cumpărător proaspătă și de foarte bună calitate, s-a trecut la o revizuire organizatorică a întregii activități comerciale: aprovizionarea ritmică, precambalarea (o formă mo-

dernă, deosebit de eficientă de oferire a produselor, dar care necesită un efort mult sporit din partea marilor depozite), evacuarea promptă a ambalajelor, redimensionarea utilajelor frigorifice a căror capacitate urmează a fi sporită, în principal prin mărirea înălțimii acestora, pregătirea deosebită a lucrătorilor comerciali.

Fotografiile alăturate sînt un îndemn de a vă opri în cîteva din aceste noi unități comerciale, putînd constata, de pildă, că tradiționalul tas ce încălca plasa gospodinei a dispărut: legumele și fructele, la kilogram sau separat, la bucată, ambalate în punji de plastic, transformă magazinele în adevărate expoziții. Totul strălucește de curățenie, halatele vinzătorilor sînt imaculate, timpul de servire este minim, marfa, de cea mai bună calitate — atribute ale unui comerț modern, ale cărui înalte cote calitative se cer menținute și în continuare.

Nu putem încheia aceste rînduri, fără a vă mai oferi cîteva adrese, în afara celor deja amintite, la care veți avea plăcuta surpriză să descoperiți magazine noi sau modernizate, unde aprovizionarea se face economisind timp și efort, cu produse de calitate: Calea Griviței 397, str. Compozitorilor, bloc C₃, Valea Ialomiței nr. 4, bd. Uverturii nr. 83 (carne, preparate din carne, produse culinare), șos. Giulești nr. 40, șos. Bercei nr. 35, bd. Iosip Broz Tito nr. 62 (magazine alimentare generale), ca și magazinele de desfacere a cîrnilor din Calea Rahovei nr. 330, 291 și 327, șos. Alexandriei nr. 20, str. Pieptănari nr. 81, bd. Ion Șulea nr. 82.

ROXANA MANOLESCU

Nu este nevoie să insistăm asupra contribuției pe care imensa majoritate a tinerilor și foarte tinerilor educați în cultul muncii și respectării ordinii de drept o au, prin învățatură și importante fapte de muncă, în toate domeniile de activitate. Din păcate, scăpați de sub autoritatea părinților ori proveniți din familii dezorganizate, cu o slabă receptivitate la efortul educativ al școlii, unii tineri, neajunși încă la vîrsta majoratului, se trezesc în fața completului de judecată chemați să răspundă pentru încălcarea legii.

Ca să-și sporească curajul pentru a comite o nesăbuită faptă, Iancu Cristinel din București, de 17 ani, și-a luat complice pe Anghel Nicolae care încă nu împlinise 14 ani. Au spart vitrina unui magazin alimentar și-au început să cotrobaie prin sertarele caselor sperînd să găsească bani din încasările zilei. Cînd începuseră să se convingă că asemenea sume nu rămîn neasigurate peste noapte, au fost surprinși asupra faptului. Reușiseră, totuși, să-și umple sacoșele. Anghel Nicolae s-a ales doar cu o sperietură zdravănă pentru că vîrsta foarte fragedă l-a salvat de la răspunderea penală. Împotriva faptei comise de Iancu Cristinel, furt prin efracție, deci calificat, în dauna avutului obșteșc s-a luat măsura interzicerii pentru 3 ani și 8 luni într-o

școală de muncă și reeducare. Tot cam 17 ani avea și Vasile Ionela-Mirela din comuna Sălcioara, județul Dimbovița, cînd a făcut o vizită în scopuri infracționale prin București. Lăsîndu-se seara, a cerut găzduire la o cunoștință. Dimineața, înainte de a pleca a avut grijă să deschidă o fereastră de la camera unde dormise și după ce s-a asigurat că gazda este departe, s-a întors, completîndu-și garderoba cu unele lucruri de

Cine fură un ou...

îmbrăcămintă. La cîteva zile s-a dus în vizită la Coman Elena, pe a cărei fiică o cunoștea. Într-un moment prielnic al vizitei și-a însușit un cojoc și pe-aci și-a drumul. Epuizîndu-se adresele cunoștințelor, și-a încercat „norocul” cu un necunoscut. Observînd că Ilie Florea vrea să-și cumpere cizme de la magazinul „Unirea”, s-a oferit să-l ajute. L-a convins că este vinzător la un alt raion, dar că o servesc „colegele” de la încălțăminte. Omul, de bună credință, i-a dat 850 lei și a așteptat. Pînă la urmă s-a duminat că suma plătită reprezintă prețul propriei credulități. Dar, cum ulciorul... și ea a fost trimisă la reeducare.

Un al treilea caz, soluționat ca și celelalte la Judecătoria sectorului 4, este cel al numiilor Pană Adrian-Ionel din str. Almașul Mare și Nemțaru Constantin din Alea Călnest. Aflați tot la teribilista vîrstă de 17 ani, s-au apucat de furturi. Mai întîi „și-au tras” cîte o pereche de blugi de la parterul blocului 45 din str. Argeșului. Apoi, au spart o boxă și, în sfîrșit, într-o seară au sustras din uscătoria blocului din Alea Moldoveni nr. 4 un covor. După atîta „muncă” i-a apucat somnul și, deplasîndu-se doar cîteva blocuri mai încolo, au folosit covorul în loc de saltea. Dimineața au constatat că au dormit așa cum și-au așternut...

După cum se poate lesne observa, nici unul dintre minorii în cauză n-a fost pedepsit cu închisoare privativă de libertate. Pentru ei, legiuitorul a avut în vedere tocmai insuficiența lor acumulare sub raport educațional și a instituit un sistem sancționator al cărui scop își găsește împlinirea în corective demersuri educative. Dincolo însă de pericolul social al faptelor comise de minori, contracarat prin măsuri coercitive adecvate, este evident că ne aflăm în fața unor situații de corigență, dacă nu chiar de repetență ale părinților și factorilor educaționali.

MARIAN TEODORESCU

● Adunarea Generală a ONU a adoptat în sesiunea plenară documentul inițiat de România privind recurgerea la o Comisie de bune ofiții, mediere sau conciliere în cadrul ONU și a rezoluției referitoare la reglementarea pașnică a diferendelor dintre state. Documentele dau expresie concepției și inițiativelor președintelui Nicolae Ceaușescu privind necesitatea eliminării forței și a amenințării cu forța din viața internațională și soluționarea tuturor conflictelor și problemelor litigioase numai prin mijloace pașnice.

● În cadrul primei părți a Congresului extraordinar al PSUG, a fost ales în funcția de președinte al partidului, cu 53 la sută din voturi, Gregor Gysi. Născut în 1948, Gregor Gysi a absolvit facultatea de drept a Universității Humboldt, din Berlin, fiind președinte al colegiului avocaților din R.D.G. La Congres au fost

alese, de asemenea, conducerea partidului, compusă din 100 de membri, precum și Comisia pentru rezolvarea problemelor litigioase, compusă din 21 de membri. Noua conducere a PSUG a ales, în sesiunea sa de constituire, trei vicepreședinți: Hans Modrow, primul-ministru al RDG, Wolfgang Berghofer (șeful Comisiei politice) și Wolfgang Pohl (șeful Comisiei organizatorice și pentru viața de partid). Lucrările congresului vor fi continuate în zilele de 16 și 17 decembrie.

● Noul guvern cehoslovac, condus de Marian Čalfa, a depus duminică jurământul. În acest cabinet, care numără 20 de membri, funcțiile de prim-vicepreședinte au fost încredințate lui Václav Komárek și Jan Carnogurskii, în timp ce František Pitra și Josef Hrušavka au devenit vicepreședinți ai guvernului. Jiri Dienstbier deține portofoliul externelor, iar Miroslav Vecek, pe cel al apărării. În aceeași zi,

printr-o scrisoare adresată Președintelui Adunării Federale a RSC, Gustav Husak și-a dat demisia din funcția de președinte al RS Cehoslovaciei.

● Într-un interviu televizat, președintele Franței, François Mitterrand, a declarat că granița Oder-Neisse trebuie să rămână intangibilă. El a subliniat că nu există nici o rațiune să nu fie respectate frontierele, indiferent de relațiile dintre cele două state germane. Reafirmându-și poziția în ceea ce privește politica militară franceză, președintele Mitterrand a relevat că nu intenționează să procedeze la diminuarea potențialului militar în general și nici a arsenalului nuclear al Franței decât dacă evenimentele de importanță fundamentală îl vor determina să ia din nou în considerare această problemă.

● Adunarea Generală a ONU a adoptat o rezoluție privind cooperarea inter-

națională în folosirea spațiului extraterestru în scopuri pașnice. Documentul exprimă convingerea că omenirea este interesată de rezultatele explorării pașnice a Cosmosului. A fost reafirmată importanța colaborării internaționale în Cosmos, inclusiv în elaborarea unor reguli juridice ale Dreptului cosmic și față de proliferarea cursei înarmărilor în spațiul extraterestru. Adunarea Generală a ONU a aprobat inițiativa organizațiilor științifice internaționale ca 1992 să fie proclamat „Anul Internațional al Cosmosului”.

● Primul-ministru al Indiei, Vishwanath Pratap Singh, a reafirmat atașamentul guvernului indian la mișcarea de nealiniere și hotărârea de a promova în continuare relații prietenești cu statele învecinate.

ION CODRU ■

Comentariul săptămânii

Dezarmarea convențională

Dezarmarea nucleară a fost în deceniile din urmă și continuă să fie elementul primordial al procesului de dezarmare. O componentă foarte importantă a aceluiași proces o constituie, după cum bine se știe, dezarmarea convențională. Referindu-se la această problemă, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Considerăm necesară trecerea la elaborarea unui program complex de dezarmare generală, în centrul căreia să se afle dezarmarea nucleară, dar care să aibă în vedere toate armele, așa-zise clasice, cu atât mai mult cu cât unele dintre acestea, din punct de vedere al forței de distrugere, se apropie foarte mult de armele nucleare”. Corespunzător acestei viziuni, România a propus ca până în anul 2000 armamentele convenționale, efectivele și cheltuielile militare să fie reduse cu 50 la sută. Având în vedere că peste 80 la sută din cheltuielile militare și din armamentele mondiale aparțin statelor membre ale celor două blocuri militare, NATO și Tratatul de la Varșovia, țara noastră consideră că adoptarea unor măsuri efective de dezarmare de către aceste state ar avea o importanță deosebită pentru desfășurarea procesului de dezarmare. Tocmai acestei probleme îi sunt consacrate și negocierile de la Viena — la care participă cele 23 de țări membre ale Tratatului de la Varșovia și ale NATO — pentru reducerea armelor convenționale, a căror a patra rundă a început de curând.

În primele două runde s-a stabilit — însă numai în principiu, într-o formă generală — că vor fi reduse tancurile, artileria, mașinile de luptă ale infanteriei, avioanele care aparțin aviației de front (tactice), elicopterele de luptă și efectivele trupelor. Urma ca pentru fiecare categorie să se realizeze ulterior înțelegeri concrete. În cadrul celei de-a treia runde s-a ajuns la o asemenea înțelegere doar în ceea ce privește mijloacele de artilerie ce vor fi lichidate. Astfel, s-a stabilit că se supun reducerii toate sistemele de artilerie ale NATO și ale Tratatului de la Varșovia care au un calibrul mai mare de 100 de milimetri, capabile să distrugă ținte terestre, în special de pe poziții de foc închise. Este vorba de tunuri, obuziere, aruncătoare, de mine, sisteme reactive de foc în salvă, a căror enumerare cuprinde 40 de sisteme de artilerie de fiecare parte. S-a apreciat că au existat posibilități ca la aceeași a treia rundă să se realizeze acorduri concrete și în ceea ce privește tancurile, mașinile blindate și elicopterele, dar ele nu s-au materializat din cauză că partenerii occidentali n-au fost pregătiți pentru aceasta. În ceea ce privește plafoanele, ultimele cifre avansate vădese o apropiere notabilă a pozițiilor celor două alianțe. Astfel, Tratatul de la Varșovia a propus ca fiecare parte să dispună de maximum 20 000 de tancuri, 24 000 de piese de artilerie și 28 000 de transportoare, în timp ce țările NATO propun 16 000 de tancuri, 14 500 de piese de artilerie și 25 500 de transportoare. Negocierii ulterioare pot pune de acord propunerile celor două părți. Mai dificilă este punerea de acord în privința efectivelor. Există, pe de o parte, propunerea NATO ca trupele sovietice și americane aflate în țările europene să fie reduse la 275 000 de soldați pentru fiecare, și propunerea Tratatului de la Varșovia ca forțele militare ale ambelor alianțe să fie limitate la 2,7 milioane de militari (cite 1 350 000 de fiecare parte).

La sesiunea Comitetului miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care a avut loc la sfârșitul lui octombrie în capitala poloneză, a fost exprimată hotărârea de a se depune toate eforturile pentru ca primul acord privind reducerea substanțială a forțelor armate și armamentelor convenționale să fie realizat încă anul viitor. În Comunicatul sesiunii se arată că acordul ar putea fi semnat până la sfârșitul anului 1990, la o consfătuire a șefilor de stat și de guvern din Europa, S.U.A. și Canada, care ar fi precedată de o întâlnire a miniștrilor afacerilor externe. Reducerea forțelor armate și armamentelor convenționale s-ar efectua în decurs de doi-trei ani.

Este de așteptat ca următoarele runde ale negocierilor pentru dezarmare convențională de la Viena să facă noi pași către acordul de reducere ce se are în vedere.

ION D. GOIA ■

Presa de senzație din Marea Britanie a găsit de câteva săptămâni un nou subiect „gras”: așa-numitele „acid-house-party”. În fiecare luni, titluri cu litere de o șchioapă anunțau recorduri peste recorduri: „25 000 de tineri consumă acid”, „10 000 de participanți la un acid-house-party”. Aceste petreceri mamut au loc în zone din preajma Londrei, în hambare, depozite sau chiar pe cimpul liber și constau în a dansa în sunetele unei muzici asurzitoare și în consumarea de droguri L.S.D. Poliția este practic cu minile legate, nepuținând acționa pentru combaterea acestui fenomen, deoarece locul de desfășurare al „orgiilor” cu droguri este anunțat în ultima clipă, iar masa motorizată nu poate fi stăvilită apoi cu nici un mijloc.

Biletele de intrare la aceste manifestări sunt desfăcute prin intermediul anumitor magazine de discuri și frizerii, costând destul de mult: între 12 și 25 de lire sterline. Pe bilete se află înscrise numere de telefon la care posesorul sună simbată, în jurul orei 20, pentru a întreba care este punctul de întâlnire. Spre punctele de întâlnire se îndreaptă apoi sute de tineri pentru a afla de la cei inițiați amănunte despre petrecerile mamut. Uneori convoaiele de automobile se îndreaptă spre comitatele din sud, chiar și la distanțe de circa 30 kilometri. Recent, amatorii de „acid-house-party” au aflat locul de desfășurare al acestora abia la ora patru dimineața, trebuind să se deplaseze apoi circa 200 kilometri, până la Birmingham.

Așa-numita „acid-music” a a-

Cancerul va fi invins

Nici un specialist nu îndrăznește să producă o afirmație categorică la această presantă întrebare. Dar, descoperirile fundamentale înregistrate în ultimii ani în laboratoarele biologice conferă un plus de optimism celor angajați pe frontul cancerului. Capul de afiș al celor mai remarcabile și îmbucurătoare realizări este celebrul medic american Steven A. Rosenberg de la National Institute of Health din Bethesda, lângă Washington. Cercetător, chirurg, clinician înainte de toate, acest oncolog-orchestra este cunoscut marelui public datorită succesului cu care a combătut tumorile cu repetiție ale fostului președinte Reagan. Specialității îl cunosc mai ales pentru că a fost primul care a afirmat că organismul uman posedă în el însuși capacitatea de a se debarsa de tumori. Este suficient să i se dea un impuls. Profesorul Rosenberg a obținut remi-

siuni și vindecări spectaculoase la cîțiva pacienți aflați în faza terminală, atinși de cancere cunoscute ca incurabile: melanome și cancere ale rinichiului cu metastaze multiple. El a văzut cu proprii ochi remisunea și chiar dispariția a ceea ce oncologii numesc „tumori solide”, inexpugnabile fortărețe la orice atac chimic sau radio-terapeutic. Metoda sa, imuno-terapie, constă în prelevarea din însuși inima tumorii a limfocitelor, celule care apoi sunt cultivate și multiplicare în vitro, dopate cu Interleukină 2 (un hormon specific) care le transformă în necruțătoare celule ucigăse, LAK (limfokine activated killers). Ale tumorilor, bineînțeles. Nu rămâne decât să se reinjecteze celulele îmbogățite astfel în tumoare și — fotografiiile o atestă — multiple metastaze au regresat sau pur și simplu au dispărut. Cei cîțiva zeci de pacienți tratați astfel au scăpat de tumori de circa trei ani și nu se întrevăde nici o recidivă. Acum, profesorul american a cerut autorităților americane competente avizul pentru a proceda la prima manipulare genetică pe om. Ultimul cuvânt îl va avea RAC — Recombinant ADN Commission — semn al timpului, organizație care se ocupă cu mutațiile genetice pe om! Va fi o premieră istorică, zece subiecți bolnavi de cancer în stadiu terminal vor beneficia de tratamentul cu interleukină, doar că limfocitele în cauză vor fi în prealabil manipulate genetic. Nu este vorba de o intervenție pe cromozomi, ci de o marcarea, o tatuare a limfocitelor pentru a le putea urmări traiectoria în organism, ce devin, cum se repartizează în diferitele organe ale corpului. Deci nu este vorba de modificarea patrimoniului genetic al pacientului. Rezultatul acestei curse îl vom ști nu mai devreme de un an, poate și mai mult, avertiza prof. Rosenberg. Genele înseși joacă un rol esențial în apariția unor tipuri de cancer.

Flagelul drogurilor

pefiant, denumit „crock”, constituit dintr-un amestec de drog „crack” și de stupefiant „speed”, obținut pe cale sintetică în laborator. Noul drog, care se fumează, se răspindește cu viteza vîntului în partea de sud a Californiei și amenință să aleagă regiuni.

În Hawaii, acest drog periculos este utilizat de multă vreme, cele mai dificile probleme fiind provocate în prezent de stupefiantul „ice”, produs în laboratoarele ilegale din Asia de sud-est, adus apoi aici și răspândit de bandele de traficanți. Noile droguri sunt mai ieftine și mai ușor de consumat decât cele utilizate în mod tradițional. Ele pot fi mai ușor fabricate, atât în ce privește procedeele utilizate care nu presupun instrumente prea complicate, cât și procurarea materiei prime, ce constă adesea din substanțe chimice care se vind la liber în mai multe state

federale ale S.U.A. În 1983, numai în California au fost descoperite 400 de laboratoare ilegale de fabricare a drogurilor. Însă asemenea stupefianți sînt extrem de periculoase. „Ice” și „crock” acționează mai rapid decât alte droguri și influențează mai ales creierul, ceea ce are drept urmare un efect de pină la 12 ore, în timp ce efectul cocainei, de pildă, dispare după 20 de minute. Acest fapt produce o dependență rapidă de drog și stări aproape continue de paranoia, halucinații și depresii nervoase.

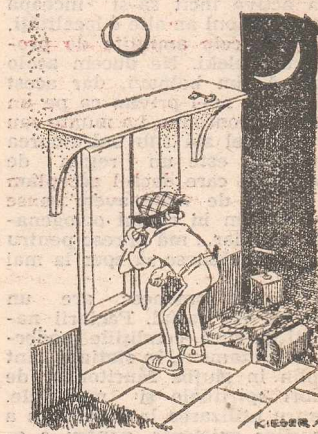
Neîndoielnic, în ultimii ani, lumea capitalului este confruntată cu o situație din ce în ce mai gravă ca urmare a proliferării drogurilor. Numai în Europa occidentală există 700 000 de consumatori de heroină. În S.U.A. — circa 500 000. În ce privește cocaina, recordul este deținut — potrivit ziarului „Le Monde” — de Italia și Spania, urmate de Franța, iar în S.U.A. există între 10 și 15 milioane de consumatori. Ce consecințe are acest flagel? În Italia, în primele opt luni ale acestui an 599 de italieni și-au pierdut viața din cauza drogurilor, cu 88 mai mulți decât în aceeași perioadă a anului trecut. De asemenea, ministerul vest-german al sănătății apreciază drept „alarmantă” situația din domeniul toxicomaniei din această țară. La sfîrșitul lunii august, 593 de persoane și-au pierdut viața în R.F.G. din această cauză. Victii înroșite într-o societate în care lipsa de idealuri determină pe mulți tineri să se refugieze în „paradisul” iluzoriu al stupefiantelor.

ROMEO NĂDĂȘAN ■

S-a constatat de curind că absența unei gene din organismul uman determină cancerul retinei, retinoblastomul. Există deci gene care joacă rolul de agenți de securitate împotriva acestei cumplite maladii. Proba? O echipă a prof. Wen Hwa Lee de la Universitatea californiană San Diego a demonstrat, pe șoareci deocamdată, că injectarea unei gene RB — antiretinoblastom — protejează nu numai împotriva cancerului retinei, ci și că aceasta poate fi un aliat cu puteri excepționale în lupta cu diferite alte tipuri de cancer. Pînă la utilizarea pe om va mai trece ceva timp, dar prof. Lee a constatat că oamenii care au reușit să se vindecă de retinoblastom au căzut victimă altor tipuri de cancer, ceea ce probează că absența acestei gene predispune la cancer de diferite tipuri. Oare oamenii de știință au pus mina pe gena anticancer universală? Răspunsul, poate în deceniul următor.

IOAN ROȘCA ■

Lumea se amuză

După N.B.I.

Bătrinețe, haine grele

„Viitorul aparține tinerilor egomani”. Această afirmație il aparține lui Reimer Gronemeyer sociolog din Giessen; se află în cartea sa, recent apărută, intitulată „Departe de haita de lupi. Despre războiul amenințat al tinerilor contra bătrînilor”, el schițează un scenariu de groază pentru anul 2030. Astfel, conform acestora, bătrînii vor fi exilați la țară, aerul va

fi plin de smog, apa și alimentele otrăvite, în timp ce elita tinerilor se va bucura de luxul sterilizat al centrelor urbane, în locuri special amenajate, cum ar fi de exemplu în nordul landului Hessen, iar 50 000 bătrîni se vor îngheși într-un urias cămin. Cu un minim de personal îngrijirea se va face ca pe bandă rulantă: automate pentru hrănit, culoare de spălat cu dușuri, supravegherea asigurată pe baza unui sistem video. Vițiunea nu este în nici un caz străină de realitatea imediată, afirmă Gronemeyer. Deja în zilele noastre pentru mulți tineri armata de pensionari constituie o grupă cu probleme

mult prea costisitoare care ar trebui, după părerea lor, tratată cu „duritate administrativă”.

De fapt experiența lui Pat Moore, o tinăra din S.U.A., este relevantă. Ea s-a deghizat în femeie în vîrstă și a pornit să colinde prin oraș. A fost bruscată, insultată, jefuită etc., pe scurt i-a fost dat să se simtă ca un „gunoi”. Apărind sub înfățișarea sa reală, Pat a fost tratată în cu totul alt mod. „Deghizarea a fost un coșmar, dar mă gîndesc cu groază la ziua cînd bătrînețea va fi cit se poate de adevărată”. Deh, bătrînețe haine grele.

DAN DĂNUȚ DORU ■

Italianul adevărat

Dacă cineva, luind în mână cartea lui Radu Bogdan „Dincolo de cerul senin. Italia cea de toate zilele”, apărută recent la Editura Albatros, se va aștepta să citească despre Fiat și Chianti, despre capodoperele artei italiene, despre Venetia și Turnul din Pisa, despre dese schimbări de guvern din peninsula, despre Nordul dezvoltat și Sudul rămas în urmă, despre șomaj, inflație și lipsa de locuințe, despre frumoasele italiene, despre Mafia și Brigăzile Roșii, despre Alberto Moravia și Alberto Sordi, nu va greși deloc. Într-adevăr, în paginile lucrării este vorba de toate acestea, precum și de multe altele. Aflăm, astfel, că deși de peste patru decenii sunt evocate uriașe dificultăți în toate domeniile și momentul este considerat în permanență „grav”, Italia pare să reziste la orice asalt, reușind să depășească, în ultimii ani, prin produsul național brut, o țară cu veche tradiție industrială ca Marea Britanie. Aflăm, de asemenea, că italienii, cu toate că sînt mindri de istoria lor formidabilă și de operele artistice și de arhitectură care fac din țara lor un uriaș muzeu, se străduiesc să se detașeze de trecut, adică să nu trăiască în umbra trecutului, a monumentelor de tot felul și care se găsesc la tot pasul, ci să arate ce pot ei înșiși, astăzi, să trăiască în prezent, făurind Italiei un viitor de țară modernă. Și multe altele încă aflăm.

Însă meritul de bază al cărții ni se pare că este punerea în lumină a chipului Italianului adevărat. Simpatia noastră pentru italieni este, se știe, asigurată dinainte, pentru că singele apă nu se face. Dar nu-i mai puțin adevărat că și la noi, ca și în alte părți, se consideră de către mulți că italianul tratează viața cu ușurință, cu superficialitate chiar, că-i place mai degrabă să se plimbe în gondolă „con la chitarra in mano”, cîntînd serenade la diferitele seğnorite, decît să muncească. Eroare profundă! Trăsătura definitorie a italianului — care se lasă însă depistată cu greu, numai după

o observare îndelungată la fața locului — o constituie, dimpotrivă, seriozitatea în muncă, cultul muncii făcute cu temeinicie. Italienii știu ei înșiși prea bine acest lucru. Întrebată ce virtuți îi recunoaște Italianului, Nilde Iotti, reputat om politic, președinta Camerei Deputaților, a răspuns: „Faptul că privește munca drept cea mai înaltă și mai adevărată expresie a personalității umane”. În aceeași ordine de idei, transcriu aici și un fragment dintr-o convorbire avută de Radu Bogdan cu Giorgio Amendola, personalitate de prestigiu a P.C.I.: „Care este defectul pe care îl considerați cel mai grav? — Minciuna. Eu recunosc faptul că nu întotdeauna am spus totul și că în raporturile de zi cu zi am comis erori de omisiune. Dar niciodată n-am spus contrariul față de ce gîndeam. — Și care este virtutea pe care o apreciați cel mai mult? — Onestitatea și capacitatea de a-ți îndeplini cît mai bine munca pe care o ai de făcut” (s.n.). Datorită tocmai acestei atitudini, de suprem respect față de muncă, transmise din generație în generație, au putut fi create capodopere din veacurile trecute și au putut fi obținute astăzi, în ciuda dificultăților de tot felul, realizări care fac din Italia a cincea putere economică lumii.

Și această nouă lucrare a lui Radu Bogdan trădează formația autorului de ziarist de politică externă, călit în focul cotidianismului: informația este de dată foarte recentă, acoperind și anul 1988, ceea ce, pentru o carte apărută în toamna lui 1989, reprezintă o adevărată performanță. De aici un evident spor de calitate, dar și deficiențe: mai unele inadvertente stilistice, mai o seamă de greșeli de tipar și altele. În întregul ei însă, „Dincolo de cerul senin” este, în marginile prestației jurnalistice, o carte serioasă, densă, dovedind spirit de observație, claritate a exonerării și simț al selecției, calități cu care autorul ne-a obișnuit.

ION D. GOIA

7. Între Dardanele și Marmara

(Urmare din pag. 24)

Dacă ar auzi că România are peste 340 de vase în flota comercială ar ride în barbă. De la un vapor pe lună sau la două-trei luni am ajuns la 7-8 chiar 10-11 într-o singură zi”. Domnul Berkin senior a luat un teanc de telexuri și ne-a spus, „Moinești e în radă și așteaptă, Muntenia a trecut spre Constanța, Beius vine din România și trece în Mediterană, Victoria, la fel, Teleajen vine și trece în Mediterană să încerce petrol de la Ceyhan, Tutova sosește din Pireu, o navă de cadeti se află la Antalia și se întoarce acasă. Toate pentru ziua de azi”.

N-am așteptat o invitație specială și cu o mașină am coborît în portul Istanbul, unde ne-am imbarcat pe o salupă și am ieșit în larg. Acesta a fost câștigul cel mare. Am privit Istanbulul de pe apă, dintre Europa și Asia, cu zidurile sale de cetate și cu puzderia de turnuri, ridicate și ele peste forfota de catarge. O imagine de toată frumusețea. Coline și moschei, podurile între cele două continente, vaporazele și vaporetele care trec pasageri și autoturisme mai repede decît ar face drumul pe pod, vapoare mari și mici, din toată lumea într-o legănare minulesciană, atrase sau evadate din Marmara. Drumurile de apă ale lumii se îngustau aici unde sute de locuri, case, restaurante, moteluri, cafenele, hoteluri, cazinouri, companii sau dughene se numesc Marmara. Cînd am ajuns lângă „Moinești”, o mulțime de marinari ne făceau cu mina și așteptau să vadă cum trecem examenul cătării pe scara de frînghie. Vasul se afla după o expediție de 14600 de

mile marine parcurse în peste 120 de zile. În cabina căpitanului am frunzărit jurnalul de bord. „Moinești” o navă de 8825 tdw era prima de acest fel construită la Șantierul Naval Tulcea. Comandantul Constantin Covaci, moldovean din Buhuși, după ce a mai navigat pe „Craiova”, pe „Novaci”, pe „Suceava” pe „Rovinari”, „Oradea”, „Călan”, „Calafat” și „Fîlpești”, a preluat vasul din acest an și a plecat cu el în cursă pe 3 iulie. A transportat laminate pentru Tunis, carbid, fire poliester și piese de schimb pentru autoturisme românești din Maroc, autoturisme Dacia pentru Guineea, descărcate la Konakri, lăzi cu geamuri și plăci prefabricate. Descărcarea completă de mărfuri generale românești a avut loc abia la Lagos, de unde au încărcat fosfați pentru Belgia. Din Rostok au transportat role de tablă pînă la Istanbul. La Udevala în Suedia au mai încărcat mărfuri generale pentru Turcia și chereștea pentru Libia. Descărcaseră în Libia, la Derna, descărcaseră și la Istanbul și așteptau un comunicat din țară pentru un drum la Dürres în Albania după cărbune pentru Combinatul Siderurgic Galați. Și cu cărbune, acasă. După patru luni de drum se pregăteau de întoarcere. Erau patru luni de viață în care se petrecuseră multe. Doi dintre marinarii de la bord aveau acasă copii născuți în această perioadă. Unul dintre ei spunea mai în glumă mai în serios, dacă se întindea voiajul trebuia să mă întorc și cu un ghiozdan de școală. Am petrecut aproape o zi pe „Moinești”, un vas mai mic, ușor, rapid și purtat pe mări de un echipaj format din 34 de oameni. În acest voiaj au avut parte de zece zile în furtuni de

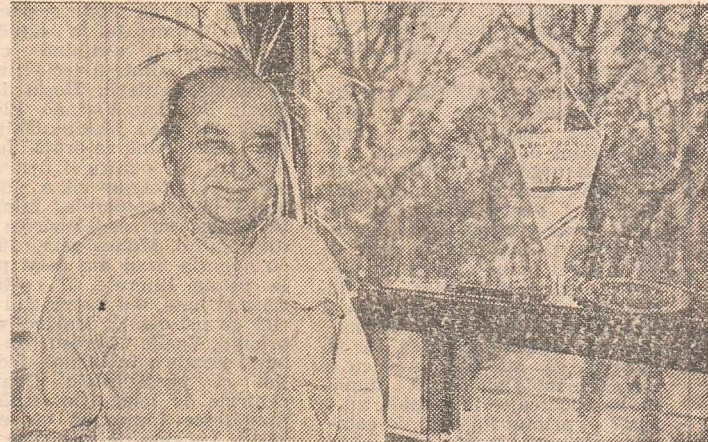
gradul 7 și 8 (nava produsă la Tulcea s-a comportat ireproșabil), celelalte evenimente cotidiene însemnînd doar sute de mile marine parcurse în liniște. Am vizitat clubul (18 filme văzute și răsăvzute), bucătăria sub controlul total al bucătarului șef Ioan Nichitovici, punctul sanitar cu Ioan Boboc la searingă, am trecut pe la motoristi (aflați sub comanda mecanicului șef Ion Tudescu). În loc să aflăm amănunte dintr-o călătorie fără evenimente am cedat inițiativa și am trecut la răspunsuri. Obsedantă această întrebare, ce mai e nou pe acasă? Monotonie de pe puntea lungă de 131 de metri încetase pentru cîteva ore. Pînă și căteul luat la bord din țară se întinse la soare și privea turnurile moscheilor. Am văzut un echipaj pentru care drumul pînă la Constanța și pe jos ar fi părut scurt. Cînd pe lângă „Moinești” a trecut nava „Teleajen” de 85000 tdw, lungă de 230 de metri, tot echipajul s-a adunat pentru a privi prima leșire în Mediterana a acestui petrolier trecut cu bine de probele de mare. Dumitru Huțuleac, comandantul de pe „Teleajen” a primit urările de rigoare și într-o jumătate de oră vaporul s-a pierdut la orizont. Au trecut apoi „Beius”, și „Muntenia” și în timp ce noi scrutam peisajul și făceam față la tirul întrebărilor, dinspre Dardanele și dinspre Marmara apăreau alte vase românești în drum spre casă sau spre lumea largă, întărind un sentiment extrem de plăcut, că drumurile de apă ale lumii sînt în mare măsură și drumuri românești.

CORNEL NISTORESCU

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

O consultație la asist. medical Ioan Boboc

Hasan Berkin, reprezentant NAVROM la Istanbul

BREVIAR

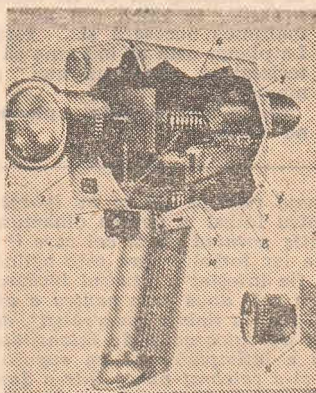
Tren pe pernă magnetică

După 12 ani de încercări specialiști niponi au reușit să realizeze trenul pe pernă magnetică, care pe un circuit de încercare a atins viteza de 400,8 kilometri pe oră, stabilindu-se astfel un nou record mondial în acest domeniu. Se crede că viteza, în viitor, va atinge 500 km pe oră. Un astfel de tren, numit HSST (High Speed Surface Transport), a fost expus și la expoziția de la Tsukuba. Aceste vehicule sînt echipate cu două feluri de electromagneți clasici, respectiv unii pentru ghidaj ce mențin trenul pe linie și alții de susținere, care îl ridică de pe calea de ghidare, pe care o îmbracă cu boghiurile, la aproximativ un centimetru înălțime. Astfel se suprimă aproape complet orice contact material între roată și șină. Pentru propulsie trenul dispune de un motor liniar sincron. Rotorul și statorul nu sînt aici acționate de o mișcare circulară. Șina de fier, fixată de sol, joacă rolul de stator, în timp ce o bară prinsă de tren constituie rotorul. Schimbul de energie dintre aceste două elemente dă naștere unui cîmp electric care are ca rezultat producerea unui efect de respingere între sol și vehicul, acesta „zburînd” ca o navă ce plutește pe o apă liniștită. Trenul prezintă numeroase avantaje: viteză mare, consum de energie foarte mic, securitate deplină în deplasare, foarte silențios în timpul circulației și reducerea maximă a

acceleerației la pornire. Dar noul mijloc de transport are și o serie de inconveniente, dintre care menționăm: pentru a fi economic el trebuie folosit pe distanțe lungi, iar actualele linii ferate nu pot fi folosite.

Cameră video cu magnetoscop încorporat

O nouă cameră video, dar căreia i s-a încorporat un magnetoscop în miniatură, este pe cale de apariție. Înregistrările efectuate de ea pot fi redată pe orice televizor alb-negru sau color. În momentul în care se privește prin vizor (5) și imaginea este prinsă, se stringe mineralul ce pune în funcțiune un motor (9), care antrenează banda video. Obiectivul (1) trimite imaginea pe ecranul din spate, ce este alimentat de un generator. (3). Ecranul, gros de cîteva milimetri și format din celule de siliciu (2), analizează imaginea. Fiecare celulă, ce primește o anumită cantitate de lumină (11) emisă de fiecare linie a imaginii, produce, proporțional, o sarcină electrică ce este transmisă unui convertizor electronic (4). Acesta, la rîndul lui produce un curent modulat ce se aplică capului de înregistrare video (7). Semnalele sînt înregistrate pe piste ale unei benzi magnetice. Cînd o pistă este completă, deci s-a ajuns la finele benzii, automat capul trece pe o pistă paralelă, iar banda se derulează în sens invers. Viteza de mișcare a benzii, schimbarea pistei, sincronizarea sunetului imaginii se fac automat, cu ajutorul unui microprocesor (10), care primește impulsurile generatorului ce

alimentează ecranul și convertizorul, ca și semnalele de înaltă frecvență, de la capul de înregistrare. Banda magnetică se desfășoară cu viteza de patru metri pe secundă și poate înregistra 72 piste succesive și paralele, fiecare pistă desfășurîndu-se în 190 secunde, iar trecerea de la o pistă la alta, inclusiv schimbarea sensului de derulare a benzii se efectuează în 100 milisecunde, deci în mod imperceptibil, ea lăsînd impresia schimbării unui plan, ca într-un film de cinema. Pentru controlul înregistrărilor, magnetoscopul dispune și de un cap de citire (6). Cercetările ce continuă sînt îndreptate în vederea realizării unui magnetoscop cît mai mic, deoarece se caută să se obțină o cameră cît mai ușoară și mai simplă de minuit, în vederea transmiterii atît a programelor în direct, cît și a înregistrărilor.

AUREL DIANU

Universul muzicii

Bucuria de a cînta

Din noianul grupurilor care se disting în ultima vreme ca promisiuni în ierarhia rock-ului românesc, argumente noi, serioase și originale ni se pare că aduce Antract, care își desfășoară activitatea (plină de neprevăzut și de dificultăți inerente oricărui început!) la Centrul de creație și cultură socialistă „Cîntarea României” al tineretului din Rm. Vilcea. Să începem cu faptul că media de vîrstă a componenților grupului este foarte scăzută — numai 18 ani. Un prim argument pentru viitor! Pentru că maturitatea actuală a celor cinci instrumentiști poate părea surprinzătoare dacă nu avem în vedere experiența lor anterioară — incredibil de bogată pentru vîrsta pe care o au. Cel mai mult cîntă de la o vîrstă foarte fragedă, grupul luînd ființă încă din 1983, sub numele de Mini-Paradox, sub îndrumarea lui Daniel Niculăescu, lider și al Paradoxului mare, vechi împătimit al muzicii rock, ucenic silitor, la vremea lui, al marelui chitarist care era Sorin Tudoran. După un interval în care au activat sub numele de Zig-Zag, băieții își aleg definitiv numele actual, cu prilejul primelor primări la Radio. Sub acest nume se bucură și de primele succese, cîștigă laurii unor festivaluri, individual (Daniel Niculăescu — Premiu pentru cel mai bun chitarist — „Posada

1987” — Cîmpulung Muscel, Andreea Neh — Premiul pentru cea mai bună solistă vocală — Bacău — 1987, Tiberiu Cioacă — Premiul pentru cel mai bun instrumentist la claviaturi Rm. Vilcea 1987 sau în colectiv (Premiul III pentru interpretare — Rm. Vilcea, 1987, Premiul I — Rm. Vilcea, 1988, Marele Premiu și trofeul Posada 1988, Cîmpulung Muscel.

Cîteva turnee alături de nume prestigioase ca Holograf, Ștefan Hrușcă și Vasile Șeicaru au fost încă insuficiente pentru a impune Antract-ul în conștiința marelui public. Poate recentele înregistrări de la Radio să fie în măsură să o facă și să atragă și atenția E-lectrecord-ului asupra acestui foarte tinăr dar merituos grup care de mult are gata materialul pentru un prim L.P. ce s-ar putea bucura de cea mai frumoasă primire din partea iubitorilor muzicii rock.

În componența actuală (Cristian Jordan — chitară solo, Lucian Văcaru — chitară armonie, Tiberiu Cioacă — clape, Zelu Jordan — baterie, Paul Cătușanu — bass, liderul grupului) Antract se distinge prin adevărate deosebit de riguroasă a muzicii la textele alese, paleta melo-rimică variată și, în sfîrșit, dar nu în ultimul rînd, bucuria de a cînta!

PAUL NANCA

Pe lungimea de undă a pasiunii

De mai bine de un an și jumătate de când a ieșit la pensie, Vasile Căpraru nu mai e de găsit pe acasă decât seara târziu. Într-o zi și-o petrece la școală. În fiecare dimineață, înainte de ora 6, intră în mica-i sală de curs și își pregătește cu minuțiozitate materialul pentru ziua respectivă. Școala e aproape de casă, la câteva minute de mers pe jos, așa că peste zi se mai repede până acasă. Uneori, mai ales atunci când soția sa este plecată, trece ziua și el nu-și mai găsește răgazul nici măcar să se așeze la masă. Puștii din clasele primare îl salută de departe, „bună ziua, tovarășe profesor!” și s-ar putea spune că îl iubesc mult, de vreme ce toți se inghesuie să-i stea prin preajmă, uitând adesea și ei de casă și de masă. Numai de dragul lor vine el la școală cu o regularitate de metronom. Altfel de ce ar face-o? Nu semsează condica de prezență, pe statul de plată nu e trecut și în definitiv nici dascăl cu adevărat nu e.

„Om ca Vasile Căpraru mai rar găsești, spune directorul Școlii nr. 175, profesor Victor Surdeanu. De 15 ani conduce cercul de radioamatori al școlii cu atita pasiune și dăruire încât am ajuns să-l considerăm nu numai un bun coleg, ci și un model de seriozitate. A inițiat generații întregi de elevi în tainele radioamatorismului și a obținut cu ei performanțe cu care nu știu cine s-ar mai putea lăuda. Nici conducerea școlii nu a rămas insensibilă la strădanile radioamatorilor noștri. Bani cîștigați de elevi în timpul vacanței de vară au fost investiți în aparatură modernă valorind peste o sută de mii de lei, cu ajutorul căreia posibilitățile de antrenament vor fi radical îmbunătățite”.

În tinerete, Vasile Căpraru fusese radiotelegrafist pe un vapor, dar după căsătorie, noul comandant de cursă lungă l-a debarcat urgent în curtea casei. A rămas, însă, cu nostalgia de pătăriilor. Prima meserie îi intrase în sînge și nu a mai scăpat de ea toată viața. A început să frecventeze lumea radioamatorilor, a participat chiar la un concurs, dar rezultatul obținut a fost mult sub așteptări. Nu numai că nu s-a dat bătut, dar a început să se antreneze cu o rivnă de invidiat. După numai un an cucerea — incredibil, nu-i așa? — primul lui titlu de campion național. După alți cinci ani de muncă și antrenamente, Vasile Căpraru devenea maestru al sportului. Cam prin acea perioadă a fost chemat la școală unde învățau băieții lui. A plecat abătut și s-a întors bucuros: profesorul de matematică îl rugase să dea o mînă de ajutor cercului de electrotehnică și go-

niometrie. I-a ajutat cu plăcere așa cum s-a priceput și a putut până în ziua când a rămas singur, respectivul profesor fiind transferat la o altă școală. Era în octombrie 1974 și de atunci funcționează cercul de radiotelegrafie-sală a școlii. Cu ce a mai avut pe acasă, cu ce a mai primit de la federație, a încropit un minim necesar de aparatură. Un loc destinat exclusiv cercului nu exista, se antrenau copiii pe unde puteau, mai ales în sălile de clasă rămase libere după ore, până cînd directorul școlii, același destoinic Victor Surdeanu, a luat inițiativa amenajării unei mici magazii.

Copiii progresau cu repeziciune. Eleva Janeta Manea începea să stringă anual câte un titlu de campion național, bătînd chiar două recorduri europene, iar cercul — devenit între timp cel mai puternic din țară! — furniza mai bine de jumătate din lotul republican de radioamatori.

Unii dintre foștii elevi au devenit radiotelegrafiști de clasă, cum e cazul lui Iulian Petheu, cel mai bun senior al țării la telegrafie sală, așa că ideea transformării cercului în radioclub s-a născut și definitivată aproape de la sine.

Astăzi, indicativul YO3KWF a fost transmis și confirmat în peste 24.000 de legături reușite cu radioamatori din țară sau din peste 130 de state ale lumii, dovadă fiind miile de QSL-uri, cărți poștale de confirmare, aflate în arhiva clubului. De asemenea sub același indicativ au fost obținute peste 50 de titluri de campion național, 8 de maestru al sportului, cit și o impresionantă serie de recorduri naționale și internaționale.

L-am întilnit zilele acestea pe Vasile Căpraru tot în cămăruța radioclubului, strînind citiva prichindei „dintr-a treia”, aflați la vîrsta inițierii. Horia Ispas, Florin Pușcașu, Viviana Florea, Vlad Mateescu, Marius Ghițescu sau Ionuț Pană se arată foarte talentați și, pentru ei, instructorul lor mărește cit și ziua de lungă la receptoarele, manipulatorile sau emițătoarele radioclubului. Munca asta, făcută cu energia unui om aflat parcă la prima tinerete, îl costă și timp și bani, dar sacrificiul merită cu prisosință. Mai activ ca oricînd, Vasile Căpraru, de ani buni membru în biroul federației și președintele Comisiei centrale de telegrafie sală, se pregătește împreună cu elevii săi de vacanța de iarnă. Se pregătesc adică pentru lungile antrenamente ce le vor face întreaga iarnă. Pentru că, așa cum spune inimosul instructor al radioclubului școlar, „fără muncă, disciplină și continuitate nu se pot obține performanțele visate”.

EUGEN NEGREA ■

— A fost greu, Luminița Dobrescu?

— Niciodată „Trofeul Carpați” la înot nu se cîștigă ușor. — Din cite știu, e prima ta victorie absolută în această competiție. Cu toate că pînă acum ai obținut numeroase medalii, de campioană națională și balcanică, argint și bronz la Europenele de la Strassbourg (acum doi ani), Marele premiu al Spaniei și alte titluri internaționale. Se pare că „Trofeul Carpați” înseamnă (și îți aduce) ceva în plus. Dincolo de medalie.

— Pentru prima dată mi-am propus — și am reușit — să cîștig toate probele la care am concurat: 50, 100, 200 și 400 metri liber. De fapt, cea mai importantă victorie a fost cea de la 100 metri liber cu timpul de 56,9 secunde. Nu mi-a fost „teamă” de concurență, dar am fost mereu conștientă de faptul că nu voi învinge decît după un „derby” cu Tamara Costache, deținătoarea recordului european la 50 metri liber. Odată cu obținerea „Trofeului Carpați” mi-am recîștigat încrederea în mine, după o perioadă

mai grea (din motive obiective n-am putut participa la Campionatele europene din acest an). Acum mă gîndesc deja la următoarea confruntare: campionatul național din aprilie 1990.

Luminița Dobrescu:

Cîștigătoare a trofeului „Carpați”

— Nu înțeleg un lucru. După cum spuneai, abia pe data de 10 decembrie s-a încheiat „Cupa Carpați”. Astăzi te găsesc nu acasă, nu la prieteni, nu la plimbare, ci în bazin. Chiar discuția noastră pare cam ciudată — eu pe marginea culoarului, tu în apă.

— Era mai hazliu să fie invers.

— Într-adevăr. Dar antrenamentele tale nu au oprire? Victoria nu-ți dă dreptul la

odihnă, fie ea cît de scurtă?

— Ba da. Astăzi înotînd mă refac după efortul de ieri. Și mă concentrez pentru cel din primăvară. Apa mă calmează dar mă și mobilizează. Mai ales piscina olimpică reșiteană „1 Mai” care e după părerea mea cea mai rapidă din țară.

— Dar bazinele nu aleargă!

— Ba da. Bazinele aleargă înapoi cu o viteză egală cu performanța înotătorului.

— Frumos spus. Mă incîți la încă o întrebare. Luminița, cum arată lumea la 18 ani văzută din bazin?

— Minunat. Pentru orice înotător cîștit — care nu își su-prasolicită capacitatea și nu recurge la dopaj cu anabolizante — 18 ani e vîrsta la care totul e încă posibil. Mai am multe mii de kilometri de parcurs pe culoarele de apă. Și, sper, multe podiumuri de urcat în acordurile imnului nostru național. Acum vă rog să mă iertați. Am de luat un nou start.

— Te așteptăm cu toții la sosire. Cu aceeași bucurie a victoriei.

RADU CIOBOTEA ■

Să iubești zborul

Peste trei mii de ore de zbor, atît a acumulat, în cei cinci-sprezece ani care s-au scurs din ziua în care s-a aflat pentru prima dată la mîna unui aparat de zbor, clujeanul Ioan Duma, campionul republican en titre la acrobație cu planorul. Trei mii de ore poate fi ceva normal pentru un pilot de linie, dar pentru un pilot sportiv, total contopit cu aparatul său, pe care încordarea maximă nu-l părăsește nici o zecime de secundă, din momentul decolării pînă în cel al aterizării, înseamnă, oricum am lua-o, cu totul altceva. Cite ceva din acest altceva, încercăm să deslușim stînd de vorbă cu acest temerar al aerului.

— Care crezi că e cheia succesului în aviația sportivă?

I. D.: Sincer, nu știu pe care s-o consider cea mai importantă... Fiindcă sînt multe, începînd cu însăși structura organismului pilotului — și mă refer și la cea psihică —, continuînd cu procesul de instruire și ajungînd apoi la neîntreruptele și îndrîjite antrenamente. Dar ceea ce mi se pare a fi lucrul cel mai important, cheia aceea, este să iubești mult, mult mult de tot, zborul și să dai ceva, să dai cit mai mult din sufletul tău, aparatului.

— Ai început ca pilot sportiv la zbor cu motor, ca să te dedici, în cele din urmă planorului.

I. D.: Dar fără a părăsi „motorul”...

— Exact ceea ce trebuie ca să poți face, cit de obiectiv se poate, o comparație... Mă refer la acrobație, bineînțeles.

I. D.: Pentru un pilot, un om stăpîn pe datele zborului cu ambele tipuri de aparate, acrobația cu avionul e, în fondul ei, mai ușoară. În primul rînd ai motorul, care te duce, care te scoate din încurcătură dacă știi să te înțelegi cu el. Ai ratat o evoluție, te ridici din nou, lei înălțimea necesară și... refaci. La planor asta ar însemna să aterizezi și apoi un nou remorcaj...

— Cu alte cuvînte, planorul nu iartă...?

I. D.: Cam așa ceva. Este nevoie de o mai mare finețe a manevrelor și de aceea instruirea pentru acrobații pe planor e de mai lungă durată, pentru acrobația elementară fiind nevoie de aproximativ 20 de ore de remorcaj, vîria, raversarea, loopingul, răsturnarea, tonoul fiind exersate separat și abia apoi în serie. În concurs al la dispoziție șase minute pentru evoluții și un spațiu limitat: pe orizontală, un patrat cu latura de 1.000 m, iar pe verticală de la 1.000 m la 400 m (în competițiile internaționale 200 m), înalta acrobație presupunînd multe evoluții pe negativ (adică zbor, cu capul în jos), cînd te bazezi exclusiv pe simțuri. Aceste elemente de timp și spațiu ce trebuie respectate atît la impuse și la liber alese, cit și la impuse necunoscute (cînd programul evoluției îți este cunoscut cu maximum 24 de ore înainte).

— Pe ce tipuri de planor se face acrobație?

I. D.: Avem acum primul planor românesc de acrobație, IAR 35, recent omologat, un aparat care-ți permite practic orice evoluție, planor pe care-l așteptăm să sosească în curînd și la Aeroclubul „Someș”, pe aeroportul Dezmir.

— Ce se întîmplă acum la Aeroclubul clujean?

I. D.: Profităm de timp... Atît pentru zborul cu planorul cit și pentru parașutism (la turn mai

ales, fiind activitatea în plin). Aeroclubul a împlinit recent 50 de ani, deci trebuie să ne onorăm vîrsta. În anul 1939 și-a început activitatea aici Școala de zbor, cu profil planorism și tot din acel an avem prima atestare documentară a salturilor cu parașuta — în cadrul activității sportive a feroviarilor clujești. A fost anul în care Teodor Coșean a stabilit și un record la zborul de durată cu planorul 2 ore și 5 minute. De atunci performanțele au devenit constantă a activității Aeroclubului „Someș”, pînă la ora actuală 49 de piloți au obținut insigna internațională de performanță „C” de argint, iar cu doi ani în urmă, colegul meu Marin Căpușan, concomitent cu realizarea probelor pentru titlul de maestru al sportului, a obținut și insigna „C” de aur. Dar mai important decît performanța îmi pare totuși a fi un alt aspect al activității și anume permanenta muncă de introducere în tainele zborului a unui mare număr de tineri.

— Și fiindcă mai sînt destul de puține zile din 1989, la ce vă gîndiți pentru 1990?

I. D.: În primul rînd la o cit mai bună pregătire teoretică a noilor noștri elevi, apoi la inițierea acestora în tainele zborului, iar mai presus de toate — o formare a lor pentru viață, prin intermediul practicării acestui atît de frumos sport. În anul viitor intenționăm să dăm o și mai mare amploare celei de a treia ediții a celor două cupe — Cupa „Pescăruș” la planorism și Cupa „Napoca” la parașutism — pe care le organizăm cu sprijinul Consiliului județean pentru educația fizică și sport și a Consiliului județean al sindicatelor, competiții desfășurate sub genericul „Daciadei”. Și nicidcum în ultimul rînd, o activitate calitativ superioară în cadrul viitoarei tabere PTAP.

RADU BĂDILĂ ■

Civilizația sportului

Planeta violenței juvenile

Ne-am referit într-un comentariu anterior la o carte intitulată „Tribut fotbalului” (autor Desmond Morris), lucrare care s-a născut din analizele făcute mediului ambiant al fotbalului britanic. „Izbucnirile de violență ale huliganilor au puțin de-a face cu fotbalul — afirmă autorul. Fotbalul este pentru ei o scenă pe care își joacă rolul „din moment ce societatea le-a dat puține posibilități ca să se exprime în mod pozitiv sau creator, ei recurg la ultima alternativă care le-a rămas”. Aprecierile lui Morris par a avea caracter de universalitate. La această concluzie a ajuns prof. Roberto Moscati, docent în sociologie la Universitatea din Milano, la capătul unor investigații asupra violenței pe stadioane. Aceste investigații sînt un fel de călătorie pe planeta violenței juvenile, primul studiu de acest fel efectuat de un mare grup de cercetători. Eșantionul de subiecți a fost foarte amplu, fiind chestionați 3.000 de tineri, elevi și studenți, între 15 și 27 de ani, din 9 orașe; de asemenea, 400 de educatori și 30 de cunosători privilegiați ai condiției tineretului.

Cine este tînărul violent? Dincolo de generalizări facile, studiul oferă o serie de subiecte de meditație. Din analiza răspunsurilor se ajunge la definirea unui portret robot: tînărul violent este în primul rînd de sex bărbătesc, adeseori meridional, cu o cultură redusă, provenind dintr-un mediu social modest. Constația violenței pare să-i lovească mai ales pe copiii șomerilor.

Unde și de ce se naște violența? Familia pare a fi locul în care sînt învățate anumite comportări. În esență, o formă de „ereditate”. La baza comportărilor violente pot fi: ori nevoia de a se afirma în interesul unei societăți care adesea tînde să-i marginalizeze și să-i uite pe tineri, ori necesitatea de a se confrunța cu complexitatea contextului social în cadrul procesului de integrare în societate.

Analiza efectuată pornește de la două premise, două linii de interpretare a violenței în fotbal: una care îi are în vedere în

primul rînd pe cei ce nu iubesc acest sport („violența e tipică pentru fotbal și pentru dinamica socială care îl înconjoară”) și o altă pornind de la cei care îl iubesc („violența este în societate iar fotbalul care este oglinda acestei societăți nu poate să nu fie infestat”). Studiul încearcă să găsească un punct comun între cele două teze pentru a ajunge la concluzia lui Desmond Morris: la tinerii „microbiști”, dragostea pentru echipa de suflă este de valoare și de intensitate aceeași pentru femeia iubită. Nu e întîmplător că un supporter al Juventusului a mărturisit că și-a celebrat nunta într-o duminică fără etapă de campionat. Lucrarea ne invită, așadar, pe o planetă, aceea a violenței, mai cunoscută prin efectele ei și mai puțin în ceea ce privește cauzele. Aceste analize au de obicei un trist destin: sînt prezentate cu pompă de presă și de cei ce le-au realizat, dar cad curînd în uitare, depozitate în dulapuri prăfuite accesibile doar unor insistenți cercetători. Ne temem că și acest studiu va avea aceeași soartă. Și nu o merită. El are meritul de a fi dat o sistematizare științifică unei vaste game de aprecieri intuitive indicînd astfel terenurile pe care trebuie să se intervină. Că, de exemplu, școala poate juca un rol important contra violenței; studiul face să reiasă limpede că anumite contagii se răspîndesc mai repede și mai mult în acele sectoare ale societății în care cultura circulă mai puțin. Că familia trebuie să-și îndeplinească rolul său, este un alt element confirmat de această lucrare. Reiese de asemenea necesitatea de a se asigura spații reale și sănătoase pentru afirmarea tineretului.

Cartea lui Desmond Morris — „Tribut fotbalului” — a apărut cu cîteva zile înaintea tragediei de la Sheffield care a îndoliat nu demult lumea fotbalului. Tocmai primisem o veste bună, aceea referitoare la revenirea cluburilor engleze în cupele europene (1990—1991), bucurîndu-ne că vom revedea pe Liverpool, Everton, Arsenal. În fine, se reînnoia firul. În această ultimă (oare?) tragedie n-a fost vorba decît de prostie omenească sau de incompetență, ceea ce duce la aceleași rezultate. Mulți tineri, mulți copii au fost îngrofați. Plecaseră plini de voie bună la sărbătoarea unei semifinale a Cupei Angliei. 108 morți și 60 de răniți. Fotbalul nu mai are nici o importanță — spune Dalglish, antrenorul lui Liverpool — cînd îți mor astfel prietenii.

CRISTIAN TOPESCU ■

Cel mai bun fotbalist al anului

Conform tradiției fiecărui sfîrșit de an, revista noastră vă solicită și de astă dată, stimați cititori, să participați la o anchetă ce vă este rezervată în exclusivitate, privind desemnarea celui mai bun fotbalist român al anului; mai exact, a primilor zece fotbaliști români în anul calendaristic 1989.

Vom fi, sperăm, în asenti-mentul dv., propunînd din startul acestei anchete opțiunea mai generală conform căreia cei mai buni fotbaliști români al anului 1989 nu pot fi alții decît tricolorii — componenții atît de adulați acum al lotului național — în diferitele lui alcătuirii de-a lungul campaniei de calificare.

Așteptăm opțiunile dv. pînă la data de 18 decembrie 1989 cu mențiunea pe plic (absolut obligatorie) „Pentru ancheta sport”. Adresa este cea obișnuită și o găsiți pe manșeta de pe ultima pagină a revistei. Vă dorim discernămint în opțiunile pe care le veți face și promptitudine în expedierea lor.

Competiții internaționale

● **Karpov la San Bernardino.** Turneul blitz (categoria a XIII-a) a numărat 10 jucători binecunoscuți, printre ei aflându-se și ex-campionul lumii, Anatoli Karpov, favoritul autoritar al întrecerii, prin coeficientul său Elo foarte ridicat de 2755 puncte. Dar cum la blitz totul se desfășoară... fulger, a apărut un nou „rival”: criza de timp... Cîștigînd la timp cu piesele negre în 69 mutări în fața marelui maestru sovietic, Kiril Gheorghiev (Bulgaria) a obținut o victorie de răsunet. Clasamentul final a fost următorul: 1. Gheorghiev 8,5 p; 2. Karpov 8 p; 3. I. Sokolov 6 p; 4. Cebalo 5,5 p; 5. Vaizer 5 p; 6. Klinger 4 p; 7-8. Hodgson, Hort 3,5 p; 9. Petursson 1 p și Mohr 0,5 p. Tot în zilele festivalului, Karpov a

susținut și un simulat publicitar. De această dată s-a dovedit nemilos, încheind exhibiția cu un scor absolut: 15 victorii. Iată o scurtă realizare: Karpov — Sulser: 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 Df6 4. Cc3 Nb4 5. Cd5 Dd6 6. c3 Na5 7. 00 a6 8. Nc4 Cf6 9. b4 Nb6 10. C:b6 c:b6 11. d3 b5 12. Nb3 h6 13. Ch4 00 14. Cf5 Dc7 15. Df3 D:c3 21. N:f6 g:f6 22. D:f6 Dc7 23. f4 Db6 24. Rh1 Cg6 25. D:g6 Rh8 26. Db6 Rg8 27. Tf3, 1:0.

● **Copenhaga.** Turneul jubiliar s-a încheiat în limitele categoriei a X-a F.I.D.E. Victoria a suris marelui maestru danez Curt Hansen cu 6,5 p, care s-a impus printr-un joc foarte sigur. La jumătate de punct de baremul normei de mare maestru s-au aflat clasajii pe locurile 2-3, Judit Polgár și Jan Rogers cu 5,5 p. Au urmat Zsuzsa Polgár 5 p, Zsuzsa Polgár 4,5 p, Lars Bo Hansen, Lars Schandorff, Erling Mortensen 4 p, Harry Schüssler 3,5 p și Carsten Høi 2,5 p.

● **Mexic.** La startul primului turneu internațional „Copa Universidad Juarez” s-au înscris opt jucători, competiția desfășurându-se în runde duble în limitele categoriei a VIII-a (coeficientul Elo mediu: 2440 p). Marea surpriză a oferit-o cunoscutul jucător cubanez, Guillermo Garcia,

care, în mod neașteptat, printr-un joc neinspirat s-a clasat în a doua jumătate a clasamentului. Fără drept de apel, victoria a fost de partea jucătorului chilian, stabilit în S.U.A., Victor Frias, neînving în concurs, autor a 10 puncte (+6, -8, -0). L-a secundat un grup de trei jucători cu cîte 8 puncte format din Renaldo Vera (Cuba), Marcel Siniaga și Roberto M. del Campo (ambii din Mexic). Cea de-a doua parte a clasamentului arată astfel: Guillermo Garcia (Cuba) 7,5 p, Rafael Espinosa 6,5 p, Denis Verduga 5 p și Roberto Navarro 3 p (toți trei din Mexic).

● **Atena.** A XIII-a ediție a cunoscutului festival internațional dotat cu trofeul „Akropolis” a reunit un puternic turneu masculin încheiat cu succesul bulgarului Velikov, iugoslavului Abramovici și a localnicului Grivas; în turneul „open” au dominat englezul Flear și... albanezul Mucio, competiția feminină revenind mării maestre sovietice Prudnikova. Deși pare incredibil, cel mai scurt duel al festivalului este cel dintre Kourtesis și Kotronias (în deschiderea Bird) 1. g3 d5 2. f4 h5 3. Cf3 h4 4. Ch4 e5! 5. f:e5 ?? T:h4 6:1, jucat în turneul „open”.

MARGARETA MUREȘAN ■

● Vă puteți imagina că niste anale bile din material plastic t lua „prim-planul” unor sedede de talia Sophiei Loren, a lui Luciano Pavarotti, Edoardo Bennato, Gianna Nannini sau, în alt domeniu, unor Pele, K. H. Rummenigge, Passarella, Conti? Și totuși, „show”-ul din 9 decembrie 1989, de la „Pallazzo dello Sport” din Roma a avut drept stele necontestate cele 39 bile (în culorile roșu, galben și albastru) folosite la tragerea sorților pentru alcătuirea grupelor — 6 la număr, cum știți — ale turneului final al campionatului mondial de fotbal, programat între 8 iunie și 8 iulie 1990 în 12 orașe italiene. ● Mai întâi, însă, au fost sedințele Comitetului Executiv F.I.F.A. și ale Comitetului de organizare a „Cupei Mondiale”, condus de Hermann Neuberger, vicepreședintele FIFA. ● Se cuvine o paranteză, pentru a înlătura o conștientizare pe care o mai fac unii confrăți: Luca Cordero de Montezemolo este președintele Comitetului de organizare local (C.O.L.), care se ocupă, ca să folosim un termen cuprinzător, de logistica turneului final, și nu de problemele tehnice ale acestuia, ce țin de competența forului mondial. ● Cîteva hotărâri ale organismului condus de Neuberger se cuvin menționate. ● Stabilirea capilor de serie a născut vîi polemici, în special datorită desemnării Angliei în această postură, pentru, s-a spus, izolarea „hooligans” în Sardinia, și nu ca urmare a meritorilor pur sportive, criteriu evocat, dar, iată, neluat în seamă în toate cazurile. ● Spania a fost cea mai afectată, așteptîndu-se la o astfel de calitate, dar și R.F. Germania. ● Selecționerul acesteia, Franz Beckenbauer, care încheiase deja „Vița Quaranta” din localitatea Ospedaletto (unde a stat și Sportul studentesc cînd a

jucat cu Verona, deci în apropierea sediului grupei E) s-a declarat nemulțumit pentru plasarea la Milano, unde, totuși, joacă, la Inter, Brehme, Matthaeus și Klismann. Apoi s-a mai liniștit, studiînd „grila” meciurilor, intrucît în cazul ocupării primului loc în serie, R.F.G. n-ar urma să se deplaseze decît pentru finală! ● Să nu uităm că des citatul Neuberger este și președinte al federației vest-germane... ● M'lanezii, în schimb ar fi vrut, scriu zările peninsulare, să-i vadă pe brazilieni, așa cum li se promisese, într-un fel,

Toată lumea face sport

inițial. ● Alcătuirea celorlalte urne, după criterii valorice și geografice a fost, de asemenea, criticată, Uruguay-ul, de pildă, apreciînd că a fost subestimat. Interesantă în această ordine de idei este și următoarea apreciere a agenției Taniug: „Cum poate fi acceptată ideea că Austria a fost considerată mai bună decît Suedia, Uruguay sau România?”. ● O altă decizie importantă a fost cea privind cartonașele: un singur avertisment va fi „șters”, pentru două se va „sta” un meci amical inter țări, dar la cele roșii suspendarea survine la primul meci al turneului final. ● În această situație se află Hagi (care, din păcate, își va executa suspendarea în partida, probabil decisivă, cu U.R.S.S.), cehoslovacul Stanislav Prig (indisponibil, deci, la meciul cu S.U.A.) și brazilianul Romario absent la jocul Brazilia — Suedia. ● A urmat festivitatea tragerii la sorți, încadrată de cîteva momente culturale-sportivo-proloco-

lare; prezența Sophiei Loren, „nașă” oficială a operațiunii, a cunoscutului prezentator al RAI Pipo Bauto, a tenorului Luciano Pavarotti, cel care a extras numele României din urnă, Giorgio Moroder, autorul Imnului turneului: „To be number one”, în varianta pentru toată lumea, în engleză, și „Un'estate italiana”, pentru uzul gazdelor, precum și celebrii fotbaliști, foști sau actuali (cazul uruguayanului Ruben Sosa), Pele, Rummenigge, Moore, Conti, Passarella. ● Unde ne-a repartizat tizul subsemnatului ați văzut. Să vedem, însă, ce s-a întimplat la „repetiția generală” din dimineața aceleiași zile, efectuată exact ca tragerea la sorți „adevărată”. La tragerea la sorți simulată, România fusese repartizată în grupa F, alături de Anglia, Spania și S.U.A. Mai bine rămînea așa? Întrebare inutilă, dar nu lipsită de înțeles. Dar despre cîntărirea șanselor vom mai avea prilejul să vorbim. Iată acum cîteva date, ca bază de discuție. ● Cu Argentina am jucat doar o dată, la Rosario, în 12 mai 1982, cînd gazdele se aflau în aceeași postură ca și acum — campioni mondiali — pregătindu-se pentru „Spania '82”. Au cîștigat, atunci, argentinienii, cu 1-0, cu un gol marcat abia în repriza secundă. ● U.R.S.S. ne este mai bine cunoscută, în ultimii ani avînd mai multe întîlniri cu fotbalul sovietic. După 2-1 pentru noi, vă amintiți, la Timișoara, în 1936, cele două soccer-uri s-au întîlnit la nivel de cluburi, numai în meciuri oficiale; cu Dinamo Kiev în „Supercupa Europei” (1-0 Steaua), apoi în cupele europene, în care Steaua și Victoria au eliminat, fără drept de apel, pe Spartak Moscova și, respectiv, Dinamo Minsk.

LUCIAN OPREA ■

VREMEA

cum a fost
cum va fi

CORNELIU POP

În săptămîna ce a trecut de la precedentă apariție a revistei, luni și marți 11-12 decembrie s-au înregistrat cele mai coborîte temperaturi ale anului 1989. La Intorsura Buzăului valoarea de -31°C este un nou minim absolut al lunii decembrie, temperatură ce nu a mai fost depășită în țară decît la Brateiu pe data de 16 decembrie 1927.

Perioada calendaristică ce cuprinde luna noiembrie și prima jumătate a lunii decembrie, numită de previzionștii meteorologi pe lungă durată preiarnă, s-a manifestat anul acesta în cea de a doua parte a ei ca o iarnă autentică.

Dacă vă amintiți, anul trecut întreaga preiarnă a avut caracteristici hibernale, ca apoi să urmeze o iarnă blîndă și însoțită de parca în fiecare zi dorea să anunțe sosirea primăverii. În cîteva rînduri voi încerca să schitez principalele caracteristici ale iernii ce urmează, așa cum se întrevăd la această dată. Temperatura medie a sezonului va fi cu circa 3°C mai coborîtă față de temperatura medie a iernii precedente, situîndu-se astfel în limite normale. Rîgimul pluviometric va fi normal cu o tendință spre excedent în regiunile sudice, deosebindu-se de anul precedent în care deficitul de precipitații s-a exprimat, printre altele, prin completa lipsă a acestora timp de mai bine de două luni, în zone din vecinătatea Craiovei și Tecuciului. Dacă din valorile medii se constată că anotimpul ce a început se întrevăd a fi mai aspru față de iarna trecută, dorim să precizăm că ne așteptăm ca aceste diferențe să fie mult mai marcate pentru subintervalele de două pînă la patru săptămîni în care să se realizeze chiar un aspect de iarnă severă. Această așteptare (statistică nu afectivă) este condiționată de apariția unor circulații meridionale (dinspre pol) legate atît de starea sistemului ocean-atmosferă cit și de impactul activității solare asupra atmosferei. Cea mai amplă perturbare a sistemului ocean-atmosferă cunoscută sub numele de fenomen El Nino-Oscilația Sudică se apropie de o fază a evoluției ce favorizează formarea anticiclurilor scandinave. De asemeni, cu același efect de a favoriza un regim de presiune mai ridicată în nordul Europei este și situarea activității solare în faza de maxim în cadrul ciclului de 11 ani. Existînd premisele unui context sinoptic pentru circulația de mase arctice spre teritoriul țării noastre, coborîrea temperaturilor minime în zonele depresionare la valori mai coborîte de -25°C, este probabilă. Un alt factor potențial de generare a unor anomalii îl reprezintă dezvoltarea pe suprafețe foarte vaste a banchizei arctice în momentul de față. Prin această modificare momen-

tană a caracteristicilor climatice ale suprafeței Terrei există condiții de creștere a contrastului termic între zonele polare și cele tropicale, transferul de căldură între aceste regiuni făcîndu-se printr-o creștere în amplitudinea ciclonezei din briul latitudinilor temperate. Aceasta ar fi una din motivațiile plusului de precipitații în iarna ce a început față de cea trecută.

În preambulul prognozei pentru săptămîna viitoare, vă voi relata stimați cititori despre evoluția neobișnuită din zilele trecute a regimului termic în zona Carpaților de Curbură. Faptul prezintă interes atît în sine cit și ca semn pentru evoluția vremii în continuare.

După cum menționam la începutul articolului, luni, vremea s-a răcit accentuat. Marți circulația aerului s-a reorientat din sectorul vestic, deasupra țării noastre fiind aduse mase de aer mai calde, ce au determinat o creștere a temperaturii în zona de munte cu 10-15°C. Aerul rece preexistent nu a fost dizlocuit din regiunile centrale și sudice, aflate la adăpostul lanțurilor muntoase carpato-balcanice, astfel că temperatura la ora 5 dimineața măsura din nou -30° la Intorsura Buzăului în timp ce la o distanță liberă de circa 60 km, pe versantul opus muntelui, la Tulnici, temperatura depășea cu 1°C limita de îngheț.

În intervalul 14-20 decembrie circulația aerului atît la sol, cit și în altitudine va fi orientată din sector vestic și se va intensifica. Masele de aer cu caracteristici oceanice mai calde și mai umede vor determina o vreme relativ caldă pentru această perioadă a anului, temperaturile, ce se vor înregistra fiind cu 2-4° peste valorile medii multianuale. Cerul va fi temporar noros în regiunile din vestul, centrul și nordul țării unde trecător, mai ales în primele zile se vor semnala precipitații mai ales sub formă de ploaie. Vor fi condiții de formare a poluului. În celelalte regiuni cerul va fi variabil, iar precipitațiile slabe, izolate se vor semnala la începutul intervalului. Se va forma ceață mai ales dimineața, cu deosebire în zonele joase. Temperaturile maxime diurne vor fi cuprinse între 2° și 12°C, mai coborîte în depresiuni, dar și izolat mai ridicate în dealurile vestice, precum și în subcarpați. Temperaturile minime vor fi cuprinse în general între -7° și 3°C.

Miercuri dimineața la munte stratul de zăpadă măsură: 20 cm la Predeal, 50 cm la Babele, 127 cm Vf. Omu, 24 cm la Poiana Brașov, 50 cm la Cristianul Mare, 20 cm la Paring, 15 cm la Vatra Dornei.

Bărbatul de statură mijlocie, dar cu corp musculos și privirea ageră, avea încă în minte imaginea „nodului cel rumen” așa o numea el pe nepoțica lui „studentă” în clasa doua. Îi stăruia zîmbetul ei săgălnic care-i umplea de lumină întregul chip. „Să ai grijă de „Salomeea”. Spre deosebire de personajul pe care-l știm cu toții, ea e o fată tare cuminte. Nu-i deprimată decît cu microclimatul gospodăriei noastre, iarbă grasă, flori viu colorate, vorbe frumoase, alint. Să ai în vedere acest lucru” („auzi ce exprimare la un copil de 7 ani! Și numele ăsta cu care o obișnuise pe văcuță în pofida împotrivirii tuturor în familie”). Înainte de a porni la drum cu fiica lui Irod de funie, își îndreptă încă o dată privirea asupra grădinii unde razele soarelui atît de scump la vedere în ultima vreme, jucîndu-se printre crizanteme dădeau la iveală efecte ciudate de lumină. Involuntar ochii cuprinseseră și pomul de iarnă al Sabinei, un măr golit de frunze, dar, de pe care, la insistența nepotei, vreo duzină de fructe galbene ca lămiile coapte, nu fuseseră culese. „Să fie mai vesel. Pomii goi sînt tare triști!” apreciasse ea. Fetița îi

mai spusese ceva care îl uimise. „Nu știu de ce văcuțele, niște animale atît de blînde și folosite sint obligate să suporte atîtea jigniri din partea unor oameni ingrați. Cînd o persoană de gen feminin se dovedește nepricepută, îngălățată sau nu prea dotată intelectual, i se atribuie cu dispreț invectivul de „vacă”. „Spune și mata, unchiule, și Sabina își îndreptă spre Neacșu ochii ei înțeligenți, nu-i așa că-i nedrept?” Bărbatul zîmbi nepregătit pentru o asemenea întrebare. Micuța turua fără încetare. Trecu la alt capitol. „Fii atent, Salomeea nu-i obișnuită cu mașini, zgomote, stridente, fum și alte „binefaceri” ale societății moderne. Mergi cu ea pe trotuar. Merită atîta cinste”. „Bine, bine, am priceput, răspunse omul ieșind din curte. Medita încă la cuvintele „nodului”, cînd la trecerea unui camion enorm, văcuța se smuci speriată, împingîndu-l spre bordura trotuarului. „Nădrăvana de nepoată-mea n-a aruncat vorbele în vînt”, reflectă el. Salomeea se simte bine numai la ea acasă”. Fiecare mașină ce-l depășea pe Neacșu și pe „însoțitoarea” lui, marea încărcătură de spaimă a animalului. Rapidele și silențioasele turisme

o lăsau indiferentă pe „prințesa”. Zbrîntîntul asurzitor al motoarelor puternice și fumul incălos al eșapamentelor enervau însă la culme văcuța, albă cu pete mari de culoare bej. Neacșu simțea tremurul permanent al alintatei casei. Se obișnuise cu vorbele bătrînilor și ale Sabinei. Cuvintele o făceau întotdeauna

Cronica șoselei

Căzut pe caldarîm

să ciulească urechile, îndreptîndu-și ochii umezi spre „interlocutor”. Ce-ar fi să-i spun și eu ceva, reflectă Neacșu. „Mergem la dispensar să-i facem fetei vaccin, să o ferim de boli” îi șopti el Salomeei. Văcuței nu-i ardea de convorbiri. Se vedea de la o poartă. Era preocupată de „monștrii” ce treceau pe lîngă ea înspăimîntînd-o tot mai tare. Un tractor îl depășe pe Neacșu, mai, mai să-l șteargă cu imensa roată din spate. Bărbatul se lipi de animal transmitîndu-i o „doză” din spaima lui. Urmă o

figură de coridă „Salomeea” sări brusc pe trotuar. Luați prin surprindere cei doi băieți scoaseră la unison un țipăt de spaimă și se lipiră de gardul de beton al fabricii. O femeie mică și grasă cu înfățișare de precepuță, se precipită spre Neacșu apostrofîndu-l. „Dacă nu ești în stare să stăpînești un animal, de ce-ai plecat cu el pe stradă? Zevzecule!” conchise ea pusă pe hartă. „Trebuia transportată în remorca unui tractor. Mi-am închipuit că-i o treabă simplă și cînd colo e un adevărat calvar. Ingrată „mișune” mi-a mai dat bătrînul. Mi-a fost greu să-l refuz”. Din spate se auzi un zgomot strident. Era un imens remorcher trăgînd un trailer. Animalul se smuci puternic de funie. Curios, nu ca pînă atunci spre trotuar, ci în direcția trenului rutier ce se apropia de el. Tulburată, înfricoșată, probabil că văcuța nu mai realiza exact direcția din care venea infernală gălgăie. Șoferul observă din vreme drumul pe care tîdea să-l urmeze omul înspins, fără a putea să se împotrivescă, de animalul buimăcit. Reduse viteza și începu o buclă largă, menită să scoată autovehiculul de pe tractoria de coliziune. Se observa

însă clar că atît animalul cit și omul intraseră în panică. În asemenea situații confuze, nesigure, varianta cea mai înțeleaptă este oprirea. Pilotul se bază pe forța mușchilor însoțitorului, iar Neacșu pe prudența șoferului. Mașina continua să ruleze. Pe măsură ce se apropia, vacarmul provocat de remorcher scotea din minți animalul. Deodată la zgomotul stîrnit de mașină se adăugă cel provocat de un ciocan pneumatic ce începu să spargă undeva în apropiere asfaltul. Acesta fu momentul culminant. Patrupeul îl împinse cu putere pe Neacșu spre partea laterală a uriașei mașini tocmai cînd omul se afla în dreptul punții din spate a remorcherului. Făcînd o ultimă încercare de a stăvini animalul, bărbatul se dezecilibră. Căzu pe caldarîm. Rotile jucară rolul unei ghilotine. Oamenii strigară spre șofer. Zgomotul de care te dureau timpanele acoperi însă vocile. Șoferul frînă, dar de parte. Cîteva trecători orîră animalul înspăimîntat. Alții, împreună cu cel coborît de la volan, priveau consternați teribilă scenă a omului, care zăcea nemișcat pe asfalt.

VICTOR BEDA ■

ROMÂNIA ÎN LUME: CONLUCRARE ÎN SLUJBA PROGRESULUI

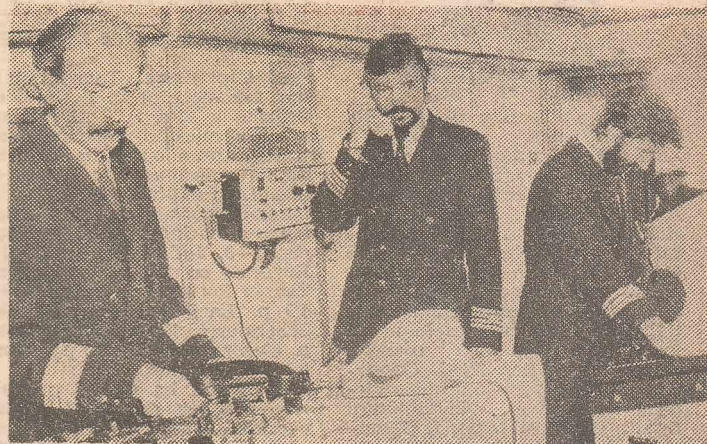
Doi reporteri

Cornel Nistorescu
Victor Rădulescu

într-o

„Dacia“ break

Istanbulul, relevă relatarea colegilor noștri — ajunși în acest splendid loc de la granița a două continente, cu întreprinderea lor reportericească — este o mărturie la îndemina întregii lumi privind dezvoltarea extraordinară (calificativ susținut cu cifre elocvente în reportajul de mai jos) a flotei comerciale românești, în anii socialismului, și mai cu seamă în ultimul sfert de veac. Realitatea aceasta confirmă o dată în plus potențialul economic al României, deosebitele aprecieri de care se bucură țara noastră pe întregul glob.

La comandă, mecanicul șef Ion Tudescu, comandantul Constantin Covaci și căpitanul secund Aurel Turcu

7. Între Dardanele și Marmara

Am intrat pe această fascinantă poartă a Orientului numită Istanbul fără să fi avut timp să vizităm ceva. Dacă n-am fi știut orașul din alte prilejuri am fi rămas numai cu adierea lui. Prima descoperire a fost că pe măsură ce ne a-

propiam de Asia, regulile de circulație concepute de noi deveneau una câte una ceea ce în alte domenii se cheamă limbi moarte. Își pierdeau importanța și semafoarele și semnele de stop (Dur), și „cedează trece-rea“ și prioritatea de dreapta.

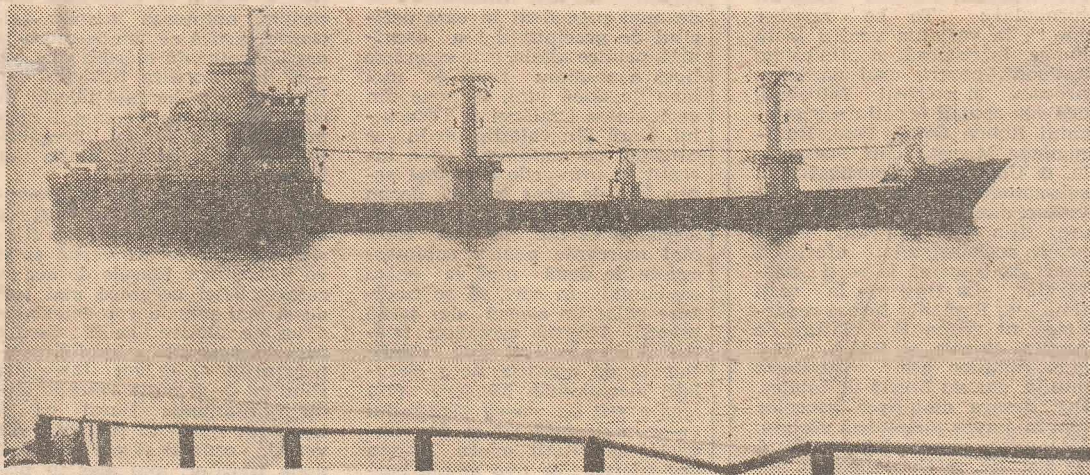
La Istanbul mai funcționează doar regula botului. Nu lovi cu el și dacă ai intrat păstrează prioritate. O secundă de cercetare a peisajului de papagal enorm și agitat chiar și în somn, când pare să viseze urit, o singură secundă de „privit

spre furnicarul trotuarelor însemna o șifonare sigură a caroseriei. Și totuși am privit Istanbulul în toată frumusețea sa de bastion între Europa și Asia. De la consulatul României de pe strada Siraselvilier, aflat într-o clădire din veacul trecut, un mic palat al Bibestilor, am aflat cite ceva despre vapoarele românești care trec zi și noapte prin această strîmtoare obligatorie în drumul spre lume și înapoi spre casă. Am dat un telefon și am stabilit o vizită la Berkin Shipping Agency de pe strada Gezi, în imediata apropiere a Pieței Taksim, unul din locurile de referință ale Istanbulului modern.

Peste câteva zile am ajuns în birourile agenției Berkin, în fața unui birou vechi, sculptat, cu pereții acoperiți de amintiri de familie, de harta Bosforului, de hărțile Turciei și României. Domnul Hasan Kayhan Berkin la 70 de ani este un personaj în adevăratul sens al cuvîntului. Arată ca atare și are o biografie pe măsură, iar privirea sa e mai degrabă a unui bătrîn lup de mare decît a unui magistrat. N-ar fi lipsit de interes să vă însirăm câteva amănunte din existența acestei agenții de navigație. Tatăl dom-

nului Hasan Berkin era primul într-o așezare amărită de malul strîmtorii „Dardanele“. Ihsan Berkin s-a săturat primărit și a venit la Istanbul. Și-a dat fiul la universitate imediat după război a călă o mică afacere, intrînd în rolul de agent de navigație. România, în anii de după război, i-a acordat fostului primar această șansă, să reprezinte compania română și să fie agentul vapoarelor sale. „Îmi aduc aminte de anii de după război, cînd România avea cinci vapoare în toată flota comercială și cînd piecam cu un cu felinarul la intrarea în Dardanele să le așteptăm pe trupe a prelua formalitățile problemele de aprovizionare. Uneori așteptam o zi sau două și mulți ne spuneau că nu facem decît să ne pierdem vremea. Tata știa ce știa, a vrut să rămînă agentul naval al companiilor românești și și-a făcut datoria. Se împrietenise cu comandanți de vase și-i aveam lingă suflet. El mi-a lăsat moștenire meseria și compania. Din păcate n-a mai apucat să vadă evoluția flotei românești

(Continuare în pag. 21)

Vasul Teleajen la prima ieșire în Marea Neagră

CORRESPONDENȚĂ DIN ITALIA

Așa a fost la Roma, cînd sorții au decis

Simbătă „după-amiază cînd a avut loc la Palazzo dello Sport tragerea la sorți a grupelor mondiale de fotbal din 1990, vreo 5000 de oameni au intrat în sală și cam tot atîția au rămas pe afară. Primii pe bază de invitație, ceilalți pe bază de curiozitate. Organizatorii au promis să nu vîndă bilete și și-au respectat cuvîntul. Dar tineretul Romei, unul care mîna încă fotbal pe piine, s-a înghesuit să vadă, fie și printre crupele cailor strînuți de carabinieri, parada stelelor. Pentru că, pe ușa pe care scria VIP (very important persons), au pătruns vedete de ieri și de azi ale balonului rotund, jucători și antrenori care au făcut istorie și legendă, de la Bobby Moore la Conti și de la Michels la Passarella, de la Bearzot la Rummenigge și de la Socrates la Boniek. Inclusiv Pele, fără de care nici un show legat de sportul-rege nu e de imaginat. Acesta, ca de obicei, a dat vreo 140 de autografe, a pozat în stînga și în dreapta, după care a vorbit un pic englezeste, spunînd multimei „Y love you“. Peste tot însă se învîrteau, băgîndu-se în sufletul fiecăruia și în al tuturor, 1200 de ziariști, pentru care feluritele interdicții scrise de organizatori, ba încă în mai multe limbi, nu erau decît niște repetate ispite.

Apoi, deși toată lumea n-avea în minte decît sorții, a urmat un spectacol, onorat mai ales

de prezența tinereții fără bătrînețe numită Sofia Loren, o „ciociară“ cu 58 de ani bine întreținută, și de vocea de aur a lui Luciano Pavarotti. Pippo Baudo, prezentator de televiziune en vogue în Italia și prețuit după ce a cutezat să-l înfrunte și să-l părăsească pe omnipotentul Berlusconi, stăpin peste o grămadă de canale TV și peste A.C. Milan, a comis însă citeva gafe. A frizat chiar ridicolul în clipa în care, cu glas tînat, l-a anunțat pe Julio Grondona, președintele federației argentinene și persoană de vază în F.I.F.A., drept... Julio Maradona, provocîndu-i o grimasă pînă și acestui Buster Keaton al fotbalului care este Joao Havelange. A fost, însă, probabil, iertat, chiar și pentru glumele cam fără sare, pentru că Sofia Loren își va pierde un pantof pe scenă și va pleca spre culise desculță, după ce însă, poftită să inaugureze tragerea, a scos din urnă, cu o candoare cumva trucată, nu o bilă, ci două! Supravegheată însă de Joseph Platter, secretarul multilingv al F.I.F.A., operațiunea a reintrat în normal și, spre a nu mai lungi povestea, echipa României a nimerit în grupa B, alături de cele ale Argentinei, Camerunului și Uniunii Sovietice, urmînd să joace cu ultimele la Bari și cu prima la Napoli.

„Un girone di ferro“, va cîntări situația fără să surdă în susul Maradona, în „Gazzetta

sportiva“ de duminică, accentuînd și el că, reunind la start campioana mondială (Argentina), campioana Africii (Camerun), vicecampioana Europei (Uniunea Sovietică) și marea revelație a preliminariilor (România), grupa B va fi cea mai echilibrată și, implicit, cea mai dificilă de la „Italia '90“. Un fel de pariu al fiecăruia cu fiecare. Poate și mai mult, al fiecăruia cu el însuși după legea, veche de cînd fotbalul deși nescrisă, că nici un meci nu e dinainte pierdut și dreptul la speranță e rezervat tuturor, indiferent de palmares și lot, pînă în minutul 90. Dar cum această corespondență, transmisă cu un picior pe scara avionului care ne va întoarce acasă, nu-și propune să comenteze, ci doar, înfinit mai puțin, să relateze, să vedem ce s-a mai întîmplat din clipa în care, cea din urmă extrasă din urnă (de mina inocentă a lui Pavarotti), formația României a completat cvartetul grupei. Sus, la cucurigu, acolo unde printr-o bizară idee fuseseră plasate cele 24 de delegații, participante la Coppa del Mondo, probabil ca să nu distingă ridurile signorei Loren, s-a declanșat schimbul de priviri ostentativ-interrogativ-pieziș, de genul „Voi știți cine sîntem noi, ar trebui să vă fie frică, noi vă batem precis“? Pe fața lui Valeri Lobanovski (de acum antrenorul lui Mihailenco și Protasov doar la națională, întrucît s-a despărțit de Dinamo Kiev) nu

s-a clintit nici un mușchi. Numai privirea i s-a metalizat și mai tare. A refuzat orice declarație și a dispărut imediat, ca și cînd treburile urgente l-ar fi chemat într-un alt loc. Cîteva bănci mai jos, camerunezul Eto-toke Epoune ne-a zîmbit larg, prietenește. Parcă ar fi vrut să ne aducă aminte că la C.M. '82 din Spania selecționata lui, zisă și „a leilor neîmblînzii“, a rezistat unei squadra azzurra (1-1) care avea să devină campioana lumii. Dar asta a fost, monsieur, iar fotbalul nu se joacă din suveniruri. El e viață, nu muzeu. Ne-a încredințat apoi, ca și cum noi — iertați-ne modestia — am fi ajuns la fotbal cu plută, citeva banalități despre reprezentativă din Yaounde, străduindu-se însă să ne convingă că ne-a dezvăluit secrete de importanță capitală. Vom realiza însă că Eto-toke Epoune, pe cîl de jovial pe atît de grăbit, a alergat la Bari și a arvnit un hotel pentru 20 mai 1990, ceea ce vrea să însemne după o matematică la îndemina oricui, că „leii“ vor debarca pe tîrmul Adriaticii cu echipa 3 săptămîni înaintea partidei inaugurale cu Argentina, programată pentru 8 iunie, la Milano. Doctorul Carlos Bilardo n-a avut, bietul de el, răgaz nici să răsufle, cu toate că ne-a fost ușor să deducem, dintr-o agitație bine stăpînită, că n-a suit în șaua calului visat. O armată de radio și tele-reporteri s-a năpustit asupra antrenorului Argentinei, pentru

ca pînă și în pampas să se știe, fie și cu o clipă mai devreme, ce crede acest „guru“ din Buenos Aires despre alcătuirea grupei. Nu credea însă nimic șocant. Numai că va fi una teribilă, cu șanse egale pentru sud-americani, români și sovietici. Firește, doar America nu se descoperă în fiecare zi...

Poate că și Emerich Jenei ar fi procedat la fel de diplomatic fiind încă marcat, oameni sîntem, de un „sarteggio“ care s-a dovedit oricum, numai generos nu, cu el și elevii lui. Așezat însă lingă noi, Enei Jenei n-a avut scăpare, ci a fost silit să se pronunțe. Împeturbabil, cu un calm pe care l-ar învidia pînă și Bobby Robson, antrenorul reprezentativei noastre a gîndit cu voce tare: „Avem o echipă redutabilă, dar și adversari de cea mai înaltă clasă“. Pentru a concluziona: „Va fi o luptă aspră, dar nouă ne place și ni se potrivește lupta. Iar cine nu luptă nici nu cîștigă“.

După care, preocupați și făcînd calcule, ne-am risipit cu toții într-o Romă peste care ploua în neștire, nu înainte ca Pele să mai împartă cîteva bezele. Între atîtea neclarități, un singur lucru era limpede pentru toată lumea: morișca „Italia '90“ se pusese în mișcare. Despre a urmat, poate cu alt prile-

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Flacăra. Redacția · București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, întrebare; Actualitatea politică: 25 60; Economie: 21 28; Cultură, știință, învățămînt: 14 57; Cetățenești: 14 53; Scrisori: 25 42; Reportaj-informații: 25 60; Sport: 14 53; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Cosa Scintei“. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA“ — sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, cîresfir București, Calea Griviței nr. 64-66.